SEP 19 1955
SEP 26 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, SEPTEMBER 14, 1955

LATVIJA
AMERIKA

72./403. n-rs | TREŠDIEN, 1955. GADA 14. SEPTEMBRĪ | 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās, Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Maskavā nespēj locit Ādenaueru

KRIEVI PAR VĀCIJAS APVIENOŠANU NERUNĀS

VĀCIJAS KANCLERS MASKAVĀ AIZSTĀV SAVU LĪDZŠINĒJO POLITIKU

Maskavā 9. septembrī Padomju Savienības galvaspilsētā uz sarunām ieradās Rietumvācijas kanclers Ādenauers. Viņu Maskavas lidlaukā sagaidīja augstākie Padomju Savienības valdības pārstāvji, kuri jau sasveicinoties paguva izteikt cerību tālākai sadarbībai abu valstu starpā. Taču sarunām sākoties, tūdaļ sadarbošanās cerības sāka strauji balēt.

Līdzšinējo Maskavas sarunu laikā Rietumvācijas kanclers Ādenauers vēl nav ne soli atkāpies no savas līdzšinējās politikas. Viņa prasības Padomju Savienībai ir skaidras un noteiktas. Atbildot Kremļa priekšlikumam nekavējoties atjaunot diplomātiskās attiecsmes Rietumvācijas un Padomju Savienības starpā, kanclers Ādenauers atbildēja, ka tas nav iespējams tik ilgi, kamēr vien vēl vācu gūstekņi atrodas Padomju Savienībā. **Ādenauera nelokamā nostāja izsauca Padomju Savienības komūnistu partijas pirmā sekretāra Hruščeva piezīmi: „Ja Bonnas valdība domā, ka vēl nav pienācis laiks nodibināt sakarus ar Padomju Savienību, tad pēdējā var vēl paciesties." Turpinot** sarunas gūstekņu jautājumā, Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins paskaidroja, ka šai temā varētu iedzilināties tikai Austrumvācijas pārstāvju klātienē. Bet tā kā Rietumvācija ar Austrumvāciju pie viena galda negrib sēdēt, tad pašreizējos apstākļos sarunas šai jautājumā nav ko turpināt. Vēlāk Bulgāņins noliedza, ka Padomju Savienības territorijā vēl būtu atlikuši kādi vācu karа gūstekņi. Spriežot pēc Bulgāņina iepriekš sacītā, Padomju Savienībā vēl ir 9.620 vācu karа „noziedznieku." Kad Padomju Savienības ministru prezidents sāka runāt par vācu pastrādātiem noziegumiem Padomju Savienībā, **Ādenauers atcirta, ka „zināmas lietas" krievi savukārt ir pastrādājuši arī Vācijā.** Tas sakaitināja Hruščevu: kājas pielēcis, viņš sāka kliegt, ka šādu apvainojumu kategoriski noliedzot.

Pirmās dienas sarunas Maskavā ilga vairāk kā trīs stundas, un šai laikā abas puses apmainījās daudzām asām frazēm, kas lokanai Rietumu politikai lieku reizi pierāda Ādenauera nelokāmo nostāju. Pēc pirmās dienas sarunām Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs un Rietumvācijas ārlietu ministrs fon Brentano uzņēmās izstrādāt noteiktus priekšlikumus.

Pēc vētrainas sēdes nākamā sarunu diena vēl netika noteikta. Tā pat nav zināms, vai otrā sēdē satspsies vienīgi abi ārlietu ministri, vai arī abu valstu delegācijas pilnā sastāvā.

Rietumu pasaules politiķi no Maskavas sarunām neko lielu nesagaida. Par iespējamu vienošanos Padomju Savienības un Rietumvācijas starpā neviens pat nesapņo. Līdzšinējās sarunās ar Padmoju Savienību Ādenaueram likts saprast, ka par diviem galveniem jautājumiem krievi vispār nevēlas runāt, proti: par Vācijas apvienošanu un par Padomju Savienībā turētiem vācu karа gūstekņiem. Līdz ar to jāsaprot, ka viss Vācijas apvienošanas jautājuma sarunu smagums tagad gulsies uz Rietumu lielvalstu ārlietu ministru pleciem, kad pēdējie 27. oktobrī Ženevā sastapsies ar Padomju Savienības ārlietu ministru Molotovu.

JAUNS PLĀNS VĀCIJAS APVIENOŠANAI

SAV. VALSTIS IESAKA PARAKSTĪT 14 NĀCIJU SAVSTARPĒJĀS PALĪDZĪBAS LĪGUMU, KĀ DROŠĪBU PRET APVIENOTAS VĀCIJAS AGRESIJAS IESPĒJĀM TĀLĀKĀ NĀKOTNĒ.

Londonā. Sav. Valstis izstrādājušas jaunu plānu, ar kuŗa palīdzību cer panākt Vācijas apvienošanu un nodrošināt mieru Eiropā. Sav. Valstu plāns paredz, ka 14 Rietumeiropas un Austrumeiropas valstis parakstītu kopēju drošības līgumu. Šāds līgums būtu pietiekams pierādījums Padomju Savienībai, ka Rietumu pasaule ir gatava steigties talkā Austrumu bloka valstīm, ja apvienotā Vācija sāktu izrādīt agresijas tendences. Ar Sav. Valstu plānu pašreiz iepazīstas Anglijas un Francijas valdības. Ja tas izrādīsies pieņemams, tad četru lielvalstu ārlietu ministru konferencē, kas sāksies 27. oktobrī Ženevā, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless ar to iepazīstinās arī Padomju Savienību.

Sav. Valstu plānā paredzētās 14 valstis, kas parakstītu kopējo līgumu Eiropas drošībai, ir: Kanada, Anglija, Sav. Valstis, Francija, Itālija, Beļģija, Holande un Luksemburga, kā arī Padomju Savienība, Polija, Čechoslovakija, Rumānija, Ungārija un Bulgārija.

VIŅI VADĪS JAUNIEŠU APVIENĪBU

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības jaunā valde un revīzijas komisija. Pirmā rindā no kr.: S. Ozola, B. Krūmiņa, valdes pr-dis K. Sventeckis, V. Muižniece, V. Nollendorfs. Otrā rindā J. Ūdris, J. Reineks, O. Galītis, P. Freivalds, Z. Kārkliņš; aizmugurē A. Ruņģis, P. Peniķis, Z. Klimanskis, V. Muižnieks. Nav klāt V. Kārklis — Foto H. Atoms

SARUNAS ŽENĒVĀ VAINAGOJAS PANĀKUMIEM

KOMŪNISTU ĶĪNAS VALDĪBA IZSAKA GATAVĪBU PIEŠĶIRT IZBRAUKŠANAS ATĻAUJU AIZTURĒTAJIEM AMERIKĀŅU CIVĪLISTIEM

Vašingtonā. Sav. Valstu sūtnis Čechoslovakijā Džonsons ziņo no Ženevas, ka sarunas ar Komūnistu Ķīnas sūtni Vangpingnanu vainagojušās panākumiem un ka Pekingas valdība beidzot izteikusi gatavību piešķirt izbraukšanas atļaujas visiem aizturētajiem amerikāņu civīlisiem. Desmit amerikāņu Hongkongā ieradīsies jau tuvāko dienu laikā, kamēr pārējo atbrīvošana tiks izkārtota tuvākā nākotnē. Politiskie lietpratēji Vašingstonā komūnistu Ķīnas piekāpšanos iztulko kā Pekingas valdības vēlēšanos turpināt sarunas ar Sav. Valstīm. Tāpat komūnistu Ķīna vēl vienmēr cenšas panākt uzņemšanu Apv. Nācijās. Tā kā ceļā stāv tikai Sav. Valstis, tad sadarbošanās ar pēdējām varētu šo vēl atlikušo šķērsli novākt.

Sav. Valstis no savas puses paziņoja komūnistu Ķīnas pārstāvim Ženevā, ka tagad Sav. Valstīs dzīvojošiem ķīniešiem ir brīvas rokas izvēlē atgriezties Ķīnas cietzemē. Ja kādam Sav. Valstīs dzīvojošam ķīnietim ir aizdomas, ka viņa izbraukšana tiek traucēta, viņam ir tiesības griezties pēc palīdzības Indijas sūtniecībā. Sarunu sākumā komūnistu Ķīna pieprasīja Indijas pārstāvja starpniecību Sav. Valstīs dzīvojošo ķīniešu studentu iztaujāšanā, lai pārliecinātos, ka pēdējie patiesi nevēlas atgriezties dzimtenē. Tā kā apmēram 4000 ķīniešu studentu Sav. Valstīs dzīvo ar nacionālistu pasēm, tad Sav. Valstis komūnistu prasību noraidīja.

ASV prasīs atbrīvot arī gūstekņus

Vašingtonā. — Pekingas valdības paziņojums, ka visiem komūnistu Ķīnā aizturētajiem amerikāņu civīlistiem tiks piešķirtas izbraukšanas tiesības, Sav. Valstu galvaspilsētā tika uzņemts ar lielu gandarījumu. Civīlistu atbrīvošana tomēr nenozīmē, ka Ženevas sarunas jau būtu beigušās. Sūtņu Džonsona un Vangpingnana konferencei turpinoties, Sav. Valstis nolēmušas piepraśīt arī vairāku simtu amerikāņu karavīru atbrīvošanu. Minētie karavīri oficiāli tiek ieskatīti par zudušiem Korejas karа laikā. Sav. Valstīm tomēr ir iemesls domāt, ka vismaz daļa no viņiem atrodas Ķīnas komūnistu gūstā.

Kanada aizstāv PSRS plānus bruņošanās ierobežošanai

Apvienotās Nācijas, Nujorkā. Kanadas veselības ministrs Mārtins Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomitejas sēdē paskaidroja Padomju Savienības pārstāvim Skobojevam, ka Kanada aizstāv krievu bruņošanās ierobežošanas plānus, kā arī tos plānus, kas ar laiku paredz atomieroču lietošanas aizliegšanu.

Pēc Apakškomitejas sēdes Padomju Savienības pārstāvis Skobojevs izteicās, ka veselības ministra Mārtina piezīmes gan esot loti svarīgas, bet ka bruņošanās samazināšanas laukā viņš tomēr vēl gaidot Sav. Valstu valdības atbildi, lai redzētu vai bruņošanās informācijas apmaiņā paredzēts ieskaitīt tikai atomieročus, vai arī visus pārējos.

Pieskaroties atomieroču jautājumam, Sav. Valstu un Anglijas pārstāvji norādīja Padomju Savienības priekšlikumu, kuŗā paredzēts, ka arī pašaizsardzības gadījumā līdz atomieroču lietošanas noliegumam tos drīkstētu lietot vienīgi pēc Apvienoto Nāciju drošības padomes atļaujas saņemšanas.

Atbildot Padomju Savienības pagājušā nedēļā uzstādītajiem jautājumiem, Mārtins Skobojevu iepazīstināja ar sekojošiem saviem noteikumiem:

1. Padomju S-bas, komūnistu Ķīnas un ASV armiju samazināšana no 1—1,5 milj. vīriem, Francijas un Anglijas par 650.000.

2. Pašreiz vēl būtu pāragri likt priekšā pārējām valstīm samazināt savas armijas 150.000—200.000 vīru robežās. Šis jautājums būtu atliekams līdz starptautiskas konferences sasaukšanai.

SENSĀCIONĀLA ZIŅA PAR PREZ. KĀRLI ULMANI

SPECIĀLZIŅOJUMS LA NO STOKHOLMAS

5. septembra vakarā visus latviešus pārsteidza jauna sensācija, proti, visvairāk lasītais pēcpusdienas laikraksts, baltiešiem parasti diezgan nelabvēlīgais Aftobladet uz visiem ielu stūŗiem bija izlicis parastos avīzes reklāmas plakātus ar svarīgākajiem „aušlāgiem": „Baltiešu prezidenti atgriežas mājās Rīgā un Tallinā." Visur, kur latvieši bija kopā, tie, saņēmuši šādas telefoniskas ziņas, tūdaļ skrēja uz ielas nopirkt laikraksta numuru. Tur pirmajā lappusē lieliem burtiem redzams minētais virsraksts, bet 7. lappusē ziņojums ar Ulmaņa un Petsa attēliem: „Helsingforsa. (TT -FNB). Igaunijas un Latvijas bijušie prezidenti, Konstantīns Petss un Kārlis Ulmanis, pārradušies atpakaļ dzimtenē un tagad uzturas Rīgā un Tallinā, kā ziņo „Hufvudstadsbladet". Tas pats laikraksts piebilst, ka šādu informāciju tas ieguvis no krievu delegāta starpparlamentāriskajā ūnijas sanāksmē Helsinkos. Petss un Ulmanis, kuŗi šobrīd ir 81 resp. 78 gadus veci, 1940. gadā tika nosūtīti uz Padomju Savienību, sakarā ar krievu iemaršēšanu Baltijā.

Latviešu un igauņu aprindas Stokholmā nepieņem somu laikraksta informāciju par neapšaubāmi pareizu, jo mājās pārradušies vācu karа gūstekņi vairākas reizes sniegušī ziņas, ka Ulmanis, tāpat arī Petss, jau miruši krievu gūstniecībā Sibirijā. Vēlāk no Vīnes bijusi saņemta ziņa, ka Ulmanis miris 1948. gadā Habarovskā, Amuras apgabalā Sibirijā. Līdzīgas ziņas saņemtas arī par Petsu." „Bet," tālāk saka zviedru laikraksts, „tomēr tas ir fakts, ka krievi, sakarā ar viņu ievadīto jauno politiku, vairākiem latviešu un igauņu gūstekņiem atļāvuši atgriezties mājās. Pa daļai tas darīts ar gluži veciem cilvēkiem, jo tie krieviem vairs nevarētu būt bīstami, pa daļai tādēļ ka visi pārdzīvojumi šos cilvēkus ir tik tālu novārdzinājuši, ka viņiem ir pateicīgi, ka atlikušo savas dzīvības tiesu viņiem ļauts nodzīvot mierā un klusumā. Tālāk Aftonbladets min: „Piemēram, pēc noteiktām (??) ziņām no Rīgas ir zināms, ka ģen. Balodis, kas bija Ulmaņa valdības karа ministrs, atgriezies."

Tik tālu zviedru laikraksts.

Zviedrijas latviešu aprindās gan dominē ieskats, ka šāda pavisam nepārbaudīta privāta ziņa ir bolševiku pašu palaista dezinformācija, lai jauktu un mulsinātu rietumniekus. Latvieši Stokholmā dara visu, lai tomēr pārbaudītu Aftobladet sniegto sensāciju pareizību.

Stokholmā tiek meklēts kontakts ar inženieri Līdaku, kuŗš patlaban Stokholmā ieradies tieši no Latvijas kā krievu delegācijas eksperts, kas piedalās Stokholmas sv. Erika mesē ar krievu ražojumiem. Līdaks brīvi staigā viens pats pa Stokholmu, satiekas ar latviešiem, iepērkas Stokholmas veikalos utt. Viņu satikt grib vairāki latvieši, lai, starp citu, viņam jautātu arī par Ulmani un ģen. Balodi.

Tiklīdz būs konkrētākas ziņas par šo inž. Līdaku, Latvijas Amerikā lasītājus informēsim tieši no Stokholmas. A. V.

„HITLERIEŠI — PRET-KOMŪNISTISKO DEMONSTRĀCIJU ORGANIZĒTĀJI," SAKA MACKĒVIČS

Otavā. Padomju Savienības lauksaimniecības delegācijas vadītājs Vladimirs Mackēvičs Otavā izteicās, ka agrākie Hitlera kalpi vainojami pretkomūnistisko demonstrāciju rīkošanā pret padomju lauksaimniekiem Kanadā. Izsakot nožēlu, ka viņiem nav bijusi izdevība apskatīt Toronto, Mackēvičs lika saprast, ka tas Toronto Maseja-Harisa lauksaimniecības mašīnu fabrikai ir maksājis Padomju Savienības pasūtinājumus. Bez tam krievi Kanadā gatavojas iepirkt mājlopus un sēklu. Kad Padomju Savienības lauksaimniecības delegācijas pārstāvjiem vaicāja, cik daudz rubļu viņi paredzējuši Kanadā iztērēt, pēdējie atbildēja, ka nedomājot maksāt naudā.

IZRAĒLA PAĻAUJĀS UZ SAVU MILITĀRO SPĒKU

Vidējo Austrumu domstarpības — Izraēlas un Ēģiptes skatījumā

IZRAĒLĀ. — IZRAĒLAS POLITISKIE UN MILITĀRIE LIETPRATĒJI SAGAIDA, KA BRUŅOTAIS PAMIERS ŽIDU UN ARABU STARPĀ ILGS VĒL VISMAZ 20 GADU. PAŠREIZĒJAI PAAUDZEI PAR ĪSTU MIERU NAV KO SAPŅOT.

Izraēlas ministru prezidents Šarets, tāpat kā armijas stāba pr-ks Danajs, ir likuši saprast, ka viņi par bruņotā pamiera turpināšanos nemaz neuztraucas. Nepatīkams vienīgi ir tas apstāklis, ka arabu valstis šo pamieru neievēro. Izraēla atzīst, ka arabu valstis iemācījušās pamieru izmantot savā labā — turpinot saimniecisko un robežkaŗu pret Izraēlu, tanī pašā laikā izvairoties no normālām militārām konsekvencēm, ar kādām arabi būtu spiesti rēķināties citos apstākļos. Pamiera noteikumi dod arabiem iespēju turpināt „technisku," patiesībā gan īstu karu pret Izraēlu. Kamēr vien šis techniskais karš tiek ieturēts pamiera noteikumu robežās, Izraēla par protestēšanu nedomā. Arabu boikots gan nav patīkams, bet tomēr ir pieņemams. Toties Suecas kanāla un Akvabas līča bloķēšana Izraēlai nav pieņemama. Pieaugošais Izraēlas vēsums un cinisms pret Apvienotajām Nācijām, jo sevišķi pret starptautisko pamiera pārraudzības komisiju, sāka izveidoties no pēdējo pārliecības, ka Apvienotās Nācijas ar pamiera līguma palīdzību gan sekmējušas pasargāt arabu valstis no Izraēlas militārā parākuma, bet nav spējušas pārliecināties par to, ka arabi šo pamieru neievēro.

Suecas kanāla blokāde ir tiešā pretrunā ar Palestīnas pamiera noteikumiem. Kaut gan Apvienoto Nāciju drošības padome pieņēma attiecīgu rezolūciju, Izraēlas kuģiem vēl joprojām nav atļauts izmantot Suecas kanāli. Kanāla blokāde apgrūtina Izraēlas tirdzniecību ar Tālajiem Austrumiem un Austrumāfriku, jo sevišķi tādēļ, ka Ēģiptes piekrastes baterijas Izraēlas kuģniecībai noslēgušas vienīgo atlikušo izeju uz dienvidiem — Akvabas līci. Lai šo nepatīkamo situāciju glābtu, **Izraēla uzsākusi jaunas ostas būvi Elatā Akvabas līča galā.** Izraēla cer, ka tās militārais pārākums atturēs arabus no karа sākšanas Akvabas līcī.

Redzot Apv. Nāciju izraudzītās pamiera pārraudzības komisijas nevarību, Izraēla nākotnē turpinās izvairīties no komisijas starpniecības. Tiešās sarunās ar arabiem, kuŗus Izarēla var ietekmēt ar savu militāro pārākumu, žīdi cer panākt daudz vairāk nekā palaujoties uz Apvienoto Nāciju palīdzību.

Kairo. — Tumšākai stundai parasti seko rīta ausma. Ēģipte cer, ka, sekojot pēdējo nedēļu robežsadursmēm Gazas apkārtnē, kas gandrīz jau draudēja izvērsties atklātā karā, abas puses izvairīsies no bruņotām sadursmēm, turpinot līdzšinējo bruņoto pamieru. Īsta miera līguma pazīmes ar Izraēlu Ēģipte vēl nespēj saskatīt. Saspīlējumam robežapgabalos samazinoties, brīdis miera sarunām tomēr var pienākt. Tādā gadījumā Ēģiptes miera noteikumos būtu sekojošas prasības:

1. Izraēlai būtu jāuzņem 250.000 bēgļu no Gazas rajona un Apvienotām Nācijām būtu jāuzņemas uzraudzība.

2. Izraēlas valdībai būtu jāatlīdzina visiem tiem bēgļiem, kuŗi nevēlētos atgriezties.

3. Izraēlai jāpanāk vienošanās ne tikai ar Ēģipti, bet arī ar pārējām arabu valstīm, kuŗas robežo ar Izraēlu.

4. Jāpanāk Jeruzalemes internacionālizēšana. Jālevēro visi priekšlikumi, kas balstīti uz Apvienoto Nāciju rezolūciju pamata.

No visiem šiem punktiem Izraēlai sāpīgākais ir bēgļu uzņemšanas jautājums. Palestīnas karа laikā bēgļu skaits no Izraēlas uz apkārtējām arabu valstīm sasniedza 900 tūkst. cilvēku. Šo bēgļu atgriešanās gadījumā viņu novietošana un pabarošana Izraēlai būtu neatrisināma problēma. Kaut arī tagad jau ir sakidri zināms, ka bēgļu lielākā daļa uz Izraēlu atpakaļ nebrauks, pēdējās valdība tomēr baidās, ka pat visnieciģākā saujiņa bēgļu stipri apgrūtinātu tās vārīgo saimniecību. (Sav. Valstu valdība nesen piedāvāja Izraēlai aizdevumu, ar ko atlīdzināt arabu bēgļu zaudējumus).

FRANČI SĀKUŠI VEIDOT MAROKAS NĀKOTNI

NACIONĀLISTI SAMIERINĀJAS AR FRANČU PLĀNIEM

Parīzē. — Trimdā izsūtītais Marokas sultāns Ben Jussefs paziņojis Francijas valdībai, ka atbalstīs pēdējās plānus miera un kārtības atjaunošanai nemieru saārdītājā Marokas protektorātā. Sultāna Ben Jussefa rakstveida atbildi Francijas valdība Parīzē saņēma no ģen. Katro valdības speciālvēstnieeka, kas pavadīja vairākas dienas Madagaskarā, iepazīstinādams sultānu ar franču nākotnes plāniem Marokā.

Francijas valdība Marokai piedāvā zināmas pašpārvaldes tiesības, kas gan vēl nenozīmē pilnīgu pašnoteikšanos. Ziņas, kas pienāk no Marokas, liecina, ka pašreiz nacionālisti ar franču plāniem liekas apmierināti. Francijas ministru prezidents Fors, sarunās ar marokāņu nacionālistu vadītājiem solīja, ka franču izstrādātais Marokas plāns stāsies spēkā jau šinīs dienās. Pirmais solis jaunā plāna īstenošanai — ir tagadējā Marokas sultāna atcelšana. Ir paredzēts iecelt 3 vīru pagaidvaldību, kuŗas pienākums būs sastādīt pirmo Marokas valdību. Valdībai sastādoties, pēdējā ne kavējoties uzsāks sarunas ar Francijas valdību, lai vienotos par atteiksmēm Francijas un Marokas starpā. Francijas plāns, kuŗa saturs visos sīkumos vēl netiek izpausts, stāsies spēkā pēc tam, kad to būs apstinājis Francijas ministru kabinets.

Viens no franču plāna noteikumiem paredz, ka sultāns Ben Jussefs, kas pirms diviem gadiem tika izsūtīts uz Madagaskaru, atgriezīsies Francijā. Kaut arī Ben Jussefs vēl joprojām pretendē uz Marokas troni, viņam ir izdevies franču pārliecināt, ka pašreizējos apstākļos viņš necentīsies panākt atgriešanos Marokā. Trimdu Madagaskarā Ben Jussefs izpelnījās simpatizēdams Marokas nacionālistiem. Šī gada oktobra beigās agrākais sultāns pārcelsies uz dzīvi Francijā. Pēc ģen. Katro delegācijas vizītes Madagaskarā, pie sultāna Ben Jussefa devusies arī kāda nacionālistu pārstāvju grupa Aberrahima Bouabida vadībā. Bouabids, pašreiz viens no populārākajiem marokāņu nacionālisma kustības vadītājiem, ir drošs kandidāts postenim jaunajā Marokas valdībā.

Parīzes politiskās aprindās marokāņu nacionālistu delegācijas izlidošana uz Madagaskaru tiek uzskatīta par labu zīmi. Tas ir pierādījums, ka vismaz pašreiz nacionālisti ir samierinājušies ar franču plāniem. Līdz ar to var cerēt, ka tuvākā nākotnē izdosies izvairīties no jauniem nemieriem franču Ziemeļafrikā.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

PAAUDŽU PRETEŠKĪBAS

ALFRĒDS KAUPIŅŠ

Atklāts ir noslēpums, ka starp tām mērauklām. Bet tai pašā laikā jāieskata, ka „šīs mērauklas sajukušas, dažos gadījumos pilnīgi pazaudētas", jo „. . . mūsu domāšana gluži saprotamu iesmeslu dēļ ir apstājusies pie 1940. gada 16. jūnija neatkarības dienas" (tā raksta kritiķis J. Rudzītis). Daudzos gadījumos vecākā paaudze tagadnei mēģina piemērot pagātnes sasniegumu un vēsturisko notikumu strāvas spriegumu, piesaucot tos vietā un nevietā. Piemēram, „Mēs toreiz Valkā, mēs toreiz Valkā", klaudz un klaudz mūsu politiskā, kultūras un sabiedriskā dzīvē, mokot pašus teicējus ar nepārvaramiem pagātnes sentimenta kompleksiem un autoritāti, un atbaidot jaunākos un visus tos, kam savas pagātnes „Valkas" nav.

Jaunatne vecākai paaudzei revanšējas. Tā latviešu kultūras un ikdienas dzīves parādības vēro ar ignorances un spītības viepli, tā dažkārt veikli apsedzot latviskā mantojuma un tradiciju neapzināšanu ar oriģināliem prātojumiem par latviešu tautas sasniegumu nenozīmību un nolemtību iznīkšanai nacionālisma, patriotisma un provinciālisma pelēkē. Uz jaunatnes prāta fiksētiem mērķiem, slēptiem aiz vienaldzības un bezideālu maskas, prof. T. Celma vārdiem runājot, pacelas „cilvēks, kas ārēji varens, bet iekšēji ir trausls, nenosvērts, padots burzmai un nekontrolējamiem afektiem".

Tie ir dažādu paaudžu uzskatu un izteiksmes ekstrēmi. Tā ir no vienas puses jaunatnes aklība, kas neredz respektējamo latviešu tautas sensenās tradicijās un sasniegumos, un no otras puses vecākās paaudzes tuvredzība, kas ar pagātnes „Valkas" autoritāti un patriotiskām frazēm sarežģī latviešu emigrācijas dzīves norises.

Lai novērstu paaudžu pretestības, nav jāatsakās no sava laikmeta un vides „mīlestības". Tās ir un paliks nemainīgas. Vecākā paaudze nevar aizmirst ideālizēto pagātni, tāpat kā jauniešus nevar atraut no pozitīvi nojaustās nākotnes. Jāpanāk gan būtu lielāka mērenība savu uzskatu aizstāvēšanā. Dažu aprindu cilvēkiem vecākā paaudzē ir jāatmet pārāk lielā pārākuma apziņa, tāpat kā jaunākiem ir jāpārvar atturība, vienaldzība, kas, šai mākslīgā stāvoklī aizturēta, dažkārt izplūst afektētos izteiksmes ekstrēmos.

Guntu Ozoliņu un Visvaldi Avenu Bostonā salaulāja māc. N. Ozols
Foto: V. Grāvītis

Inženieru un tehniķu konference Montreālā

Montreālas inženieru un tehniķu kopas valdes sēdē galīgā veidā pieņēma gaidāmās inženieru konferences darba kārtību. Latviešu inženieru un tehniķu konference, kā jau agrāk ziņots, notiks Montreālā 15. oktobrī. Konferences protektora pienākumus uzņēmies LIAA pagaidu prezidents prof. Dr. ing. V. Burkevics, kas nolasīs īpašu trimdas inženieriem veltītu referātu. Konferenci sasauc Montreālas inženieru un tehniķu kopa, un to vadīs kopas pr-ks būvinž. J. Zīverts. Konferencē piedalīsies inženieru un tehniķu kopas Kanadā, tāpat rīkotāji gaida pārstāvjus no Savienotajām Valstīm. Ievērojot mūsu nodibināto draudzību ar cittautu trimdas inženieru organizācijām, konferencē piedalīsies arī Kanadas poļu inž. apvienības pārstāvis, tāpat lietuviešu un igauņu Montreālas kopu pārstāvji.

Konference sāksies 15. oktobrī pl. 11. Pēc konsula V. Tomsona atklāšanas runas sekos Dr. ing. V. Burkevica referāts un apsveikumi. Oficiālai daļai sekos kopējas pusdienas.

Darba konferences iesākumā būs ziņojumi par latviešu inženieru stāvokli, darbu un dzīvi dažādos kontinentos. Šai sakarā konferences rīkotāji izsūtīs apkārtrakstus ap 100 sakarniekiem visās pasaules malās, nolūkā informēt par latviešu inženieru stāvokli dažādās trimdas zemēs. — Viens no konferences smaguma punktiem būs LIAAs organizēšanas problēma, kas tiek vilcināta ilgus gadus. Sekos debates par latviešu tehnisko terminoloģiju, tehnikas apskats, tehnisko rakstu arhīva nodibināšana, inženieru arodbiedrību jautājuma noskaidrošana u.d.c.

Gaidāmā konference sastāva un uzdevumu ziņā solās būt pati interesantākā. Ievērojot kopas līdzšinējo aktīvitāti un biedru atsaucību, rīkotāji cer, ka Montreālas inženieri un tehniķi sirsnīgi atbalstīs šo lielo sanāksmi.

Noslēdzies teātŗa līdzgaitnieces mūžs

27. augustā Čikāgā mirusi Elza Šmite, ilggadīgā Dailes teātŗa kopgalda vadītāja un Esslingenas latviešu teātŗa kostīmu meistare.

Nelaikē ar savu silto, līdzjūtīgo sirdi bija tuvs draugs ikvienam teātŗa darbiniekam, kas viņu pazina. Tā tas bija dzimtenē, tā arī trimdā. Šeit viņai nebija nevienа tuvinieka vai ģimenes locekļa. Viena, bet pilna spara un enerģijas viņa cīnījās svešumā, cerot kādreiz atkal atgriezties dzimtenē un satikt tur sirdij tuvos. Ļaundabīgs audzējs pārtrauca šīs cerības un lika apgulties svešās zemes smilšu kalniņā.

Mēs skumstam par viņu...
Vieglas smilts un saldu dusu!

mu var pieminēt, ka sarīkojuma organizētāji par precīzu sarīkojuma apmeklēšanu pieškīra atzinības balvu Finveram, jo viņš bija vienīgais, kas ieradās laikā! Z. Č.

TIKŠANĀS AR MĀTI LATVIJĀ

79 gadi vecai sirmgalvei jāstrādā kolchozā

Kādā ārzemju ostā nejauši satikās divi jūrnieki. Viens no viņiem bija igaunis, kas brauca uz igauņu kuģa zem angļu karoga, bet otrs latvietis, kas brauca uz kuģa, kura karogs liecināja, ka tas nāk no zemes viņpus dzelzs priekškara. Abiem jūrniekiem bija daudz ko stāstīt. Saprotamu iemeslu dēļ nevaram saviem lasītājiem tuvāk paskaidrot, kā šis mūsu tautietis kļuvis par jūrnieku uz mīnētā kuģa. Šeit sniedzam daļu no viņa stāsta, ko mums atstāstīja igauņu jūrnieks.

Reiz viņa kuģis iegriezās Rīgā. Viņa vecāki kādreiz dzīvoja uz laukiem vairākus desmitus kilometru no Rīgas. Viņš dabūja no kapteiņa atļauju uz laiku atstāt kuģi un devās ceļā, lai apmeklētu vecākus. Viņš nonāca lauku mājās naktī. Pieklauvēja pie durvīm, bet neviens neatvēra. Pēc vairākkārtējas klauvēšanas aiz durvīm atskanēja vecas sievietes balss. Tā teica, ka naktī neviena nevarot ielaist. Jūrnieks pazina savas mātes balsi un teica, kas viņš ir. Tomēr vecā māte viņa balsi nepazina un neticēja. Beidzot viņam izdevās pierunāt durvis atvērt. Māte, pazinusi savu dēlu, izplūda asarās.

Tas bija ļoti bēdīgs stāsts, ko viņš dzirdēja no mātes. Tēva mājās nebija, tas esot aizvests. Mātei, kas ir 79 gadi veca, jāstrādā kolchozā. Viņai ierādīts šaurs kaktiņš savās agrākajās mājās. Viņai jāveicot darbs, kas esot pāri viņas spēkiem. Ik nedēļas viņai jāmērojot 10 km ceļš uz kolchoza centru, lai saņemtu nedēļas pārtikas devu. Izrunājies ar māti, dēls tanī pašā naktī devās ceļā. Viņi šķirās zināmi, ka nekad viens otru vairs neredzēs.

Igauņu jūrnieks aicinājis latvieti nobēgt no kuģa, piesolījis arī palīdzību, bet latvietis atbildējis, ka to nevarot darīt, lai neiegrūstu nelaimē sievu un bērnus, kas palikuši tur. Viņš varot tikai no tālienes vērot, kā cilvēki dzīvo brīvajā pasaulē.

Brīvā Internacionāle un Brīvās Eiropas padome Montreālā

Tikko iznākušajā „Brīvās Internacionāles" žurnālā ievietots minētās organizāc. vadlīniju tulkojums latviešu valodā. Izvēlēto valodu secība: angļu, franču un latviešu norāda, ka mēs esam ar savu lietpratīgo rosību un pareizo rīcību atkal lieku reizi pierādījuši, ka spējam dot darbiniekus lieliem pasākumiem.

Šai sakarībā „Brīvās Internacionāles" prezidents J. Badžers izsakās, ka ar latviešiem viņa vadītai organizācijai ir bijusi vislabākā sadarbība, un ka viņš cer tos kuplā skaitā redzēt 29. septembra atceres aktā Leģiona zālē.

Minēto žurnālu var pieprasīt Mr. J. Badger, 925 Dominion Sq. Bldg., Montreal, Canada.

Arī Brīvās Eiropas padomes organizēšana tiek enerģiski virzīta uz priekšu, un šajās dienās konstitūcijas uzmetums tiks nodots advokātam tālākai apstrādāšanai. Konst. komitejas pr-ks Dr. A. Bromke pieņēmis uzaicinājumu darboties amerikāņu „Brīvās Eiropas Komitejā". Ir interesanti atzīmēt, ka Montreālā līdz ar „Brīvās Eiropas komitejas" un „Brīvās Internacionāles" nodibināšanos, aktīvitāte arvien vairāk nokrata pasīvitāti un snaudu. J. St.

RITMO - PLASTIKAS SKOLA ATSĀKUSI DARBĪBU

Irmas Kajakas – Ķeniņas ritmo – plastikas skola savu šīs sezonas darbību atsāka 10. septembrī. Jauni audzēkņi var pieteikties pa tel. HA – 3202.

Galdu Riekstiņu un Alfrēdu Rāviņu š. g. 3. sept. salaulāja māc. A. Čops sv. Andreja baznīcā Toronto. Ligavainis ir stud. korp. Ventonia locekļis. Foto: A. Jānītis.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem apsvecējiem, kas atcerējušies Daugavas Vanagu organizāciju Kanadā tās 5 gadu pastāvēšanas svētkos. Īpaši sirsnīgs paldies puķu veikala īpašniekiem B. un A. Tīrumiem par krāšņo ziedu velti.

DV Toronto nodaļas valde.
DV Kanadas valde.

SAULAINĒ BIJA TIK JAUKI...

Vasaras nometnē uzturējās ap 200 bērnu

Sestdien, 27. augustā, sīkam lietiņam sijājot, mācītājs A. Lūsis iedezināja pēdējo Saulaines bērnu šīs vasaras ugunskuru. A. Lūsis, uzrunājot bērnus, novēlēja viņiem paņemt līdzi atmiņas par Saulainē pavadītajām gaišajām dienām, par sirsnību un iegūtiem jaunajiem draugiem, novēlot arī labas sekmes un mācīšanās prieku skolā. Bērni bija rūpējušies par asprātīgu programmu un uzstādījuši „pieminekli" — cilvēka augumā lelli ar pudelēm kabatās un uzrakstu: „Arī Pāķis Zūpa sodā krita ,jo vienmēr pudeles sita." Laikam jau kādam pudeļu dauzītājam piemineklis nebija paticis, jo naktī, balles laikā, tas bija pievākts. Sestdien nolaida arī nometnes karogu. Ceremoniju ievadīja mācītājs A. Lūsis ar svētbrīdi. Runāja draudzes padomes prādis A. Vanags, izsakot pateicību nometnes darbiniekiem un viesiem, kas sekmējuši šo darbu. A. Vanags norādīja, ka sabiedrība parādā pateicību ne tikai draudzei,kas nometni atbalstījusi ar ievērojamu summu, bet arī jauniešu audzinātājiem, kuŗi tanī lakā, ko ziedo nometnei, varētu strādāt un nopelnīt līdzekļus studijām ziemā.

Šovasar Saulainē nometnes komandants bija atkal Arnis Freibergs, bet kā palīgi darbojās: V. Ozoliņa 3 nedēļas, I. Bergholce 2 ned., V. Štrausa 7, M. Švanka 6, A. Matīsa 2, A. Ķirša 2, B. Jirgens 1, J. Bumbulis 2, D. Treijers 4, I. Bumbulis 7, V. Maciņš 1 nedēļu. Bez tam no jaunajiem zēniem ar vadītāju darbu iepazinās: J. Tuchto 8 nedēļas un K. Jirgens 5 nedēļas.

Visiem vadītājiem pasniedza grāmatu velti — Lai atskan dziesmas.

Izdevīgais laiks ļoti sekmēja nometnes labo izdošanos. Bērnu skaita ziņā šī vasara Saulainei bija rekorda gads. Nometnē uzturējās 126 bērni, bet, pieskaitot tos, kuŗi dzīvoja pie vecākiem un piedalījās nometnes nodarbībās, skaits bija ap 200. Kaut gan bērnu skaits bija liels, darbs ritēja ļoti labi, nav bijuši arī nelaimes gadījumi. Bērni ir labi atpūtušies, vecāku un arī pašu bērnu vienprātīgs atzinums — Saulaiē bija tiešām jauki.

Liels darbs gulās uz virtuves saimnieces A. Vītoliņas pleciem, jo ēdāju bija ļoti daudz. Parasti nedēļu nogalēs Saulainē bija no 300 līdz 400 cilvēku, daudzi no ļoti tālām vietām Kanadā un ASV.

Ar atzinību jāatzīmē arī Saulaines saimnieka P. Rudzīša darbs, viņa modrā acs arvien bija nomodā par iemītnieku labklājību.

Vērtējot Saulaines apmeklētāju skaitu visā vasaras periodā, pārvalde domā, ka šis skaitlis būtu ap 6000 personu, protams, ieskaitot arī sarīkojumu apmeklētājus.

Nākošā dienā pēc nometnes slēgšanas notika Saulaines pārvaldes sēde, kuŗā izlēma dažus aktuālus jautājumus, kas saistīti ar Saulaines izbūvi. Pārvalde konstatēja, ka līdz gada beigām vēl jārēķinas ar izdevumiem 3.200 dolaru apmērā, kas tiks segti no Saulaines pārvaldes rīcībā esošām summām. Šajos izdevumos ietelp arī algas, apkure, apgaismošana, remonti. Lielāki izdevumi būs sakarā ar artēziskās akas ierīkošanu, kas nodrošinās ūdeni strauji pieaugošajam ūdens patēriņam vasaras laikā.

LASĪTAJU VĒSTULES

SOCIĀLDEMOKRATU MANĪSANĀS

Sociāldemokratu dižvīrs Bruno Kalniņš „konstatējis," ka latvieši Latvijā tagad kluvuši sociālistiski noskaņoti, tie nevēloties vairs ne privātsaimniecības, nedz Ulmaņa laikus, bet sociālistisku iekārtu B. Kalniņa garā. Tanī pašā laikā soc.-dem. „stāv un krīt" par Latvijas valsts atjaunošanu uz 1922. gada satversmes bazes, tā atzīdami arī privātīpašuma atjaunošanu, jo citādi viņiem nav izredžu iespiesties latviešu trimdas „fašistiskajā" saimē, braukāt no Zviedrijas uz Londonu u. c. dažādās padomēs jaukt gaisu. — Gluži otrādi — latvieši Latvijā ir diezgan baudījuši sociālistiskos „labumus," un Bruno Kalniņam uz to pusi ar savām sociālistiskās saimniecības idejām labāk nerādīties.

Mag. jur. E. Lapiņš,
Grand Rapidos, Mich.

VAI ŠOREIZ BUS CITĀDI?

LA redakcijai: Jūsu laikraksta 70 n-rā V. Lambergs pateicas prez. Eizenhaueram par Filadelfijā teikto runu, kuŗā viņš atkal it kā solas prasīt apspiesto tautu atbrīvošanu.

Bet cik reižu Filadelfijas garā Eizenhauers nav jau runājis un solījis darīt iespējamo — īstenot savu atbrīvošanas politiku, kas bija jau rakstīta viņa vēlēšanu programmā! Un tomēr — Ženēvā, kur bija īstā vieta cildenos vārdus parādīt darbos — netika darīts itin nekas. Nelīdzēja Kerstena komitejas ieteikumi, bez ievērības palika ASV pašvaldnieka prof. P. Lejiņa vēstule Eizenhaueram, ne mazākā nozīme nebija Baltijas federācijas un Apspiesto nāciju asamblejas pārliecinātājiem memorandiem, un arī sen. Noulenda brīdinājumiem — Bulgānina un Chruščeva smaidi bija vairāk vērti nekā apspiestajām tautām dotie solījumi. Eizenhauers i nedomāja prasīt no komūnistiem viņu „labās gribas" pierādījumus, par ko savās mājās tik skaļi mēdz runāt un solīt.

Šķiet, Eizenhauera runa Filadelfijā nav nekas cits, kā tā pati vecā dziesma, kas tagad kā neveiklis piedziedājums nevietā piekabināta koeksistences himnai.

Cik reižu V. L. šī laikraksta slejās jūsmojis par Eizenhauera „atbrīvošanas politiku" un gaidījis darbus, tikpat daudz reižu viņš ir arī vīlies. Vai šoreiz, kad Eizenhauera visā pasaulē izslavētie „lielie panākumi" Ženēvā sāk jau īstenoties atbrīvošanai pretējā virzienā, būs citādi?

Latis Lībis, Toronto.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

1. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa viesizrāde — J. Raiņa Krauklītis Ītona auditorijā.
8. oktobrī, plkst. 6 sv. Andreja baznīcas zālē ģimnazijas audzēkņu vakars.
22. oktobrī I. Kajakas – Ķeniņas ritmo - plastikas skolas auzdēkņu vakars Sv. Andreja baznīcā.
5. novembrī — Elzas Žebranskas koncerts komerckolas zālē — Shaw ielā.

Montreālā LATVIJAS AMERIKĀ
abonēšanas maksu un informāciju pieņem
IND. SKRASTIŅŠ
3360 St. ZOTIQUE E., APT. 6.,
Rosemount — Montreal, P.Q.

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILITIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

KANADĀ

TORONTO

Katru rudeni Toronto YMCA's vadošie darbinieki pulcējas konferencē, lai apspriestu svarīgus jautājumus. Šīs konferences parasti notiek pie kāda Kanadas ezera un tanīs piedalās arī atsevišķo klubu pārstāvji, dodot tiem iespēju izteikt savas domas nākošā darba plāna sastādīšanā. Toronto Centrālās YMCA's vadītāju konference notiks no 16. līdz 18. septembrim pie Shadow Lake Country Club telpās. Latviešu YMCA, kā zināms, darbojas Centrālās YMCA's paspārnē, kāpēc valde uz konferenci sūtīs priekšsēža biedri V. Galviņu un valds locekli A. Freibergu. Arnis Freibergs pārstāv Latviešu YMCU arī Centrālās YMCA's sporta padomē.

Pateicībā par darbu, ko Centrālās YMCA's peldēšanas direktors F. Folgers veicis kā latviešu YMCA's basketbola treneris, trešdien, 7. septembrī pēc treniņa sportisti F. Folgeram pasniedza latviskiem rakstiem rotātu albumu. F. Folgers dodas uz Čikāgu turpināt studijas.

3. un 4. septembrī Toronto bija ieradies dubultkvarteta Tēvija šefs Richards Skujiņš no Sav. Valstīm. R. Sāujiņš tikās ar dubultkvarteta Kalvis mūzikālo vadītāju Juri Dzeguzi. Viesis bija paņēmis līdzi skaņu lentā ieskaņotās Tēvijas dziedātās dziesmas, kuŗas arī demonstrēja. R. Skujiņš savukārt noklausījās Kalvja skaņu plates un ieskaņoja tās skaņu lentā, lai aizvestu uz Bostonu Tēvijai. J. Dzeguze un R. Skujiņš apmainījās vērtīgām atziņām. Tikšanās rezultātā radās arī doma par event. Tēvijas un Kalvja kopēju koncertu.

Tuvākā laikā pārdošanā parādīsies divas Kalvja iedziedātās skaņu plates — katrā platē 4 dziesmas. No pēdējā laikā ieskaņotām 12 dziesmām 9 izdevušās ļoti labi. Kā zināms, ieskaņošanu izdarīja Dainas studija, kuŗas dabinieki pirms kāda laika bija ieradušies Toronto.

Toronto Latviešu Tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas jaunā mācības gada atklāšanas akts notika piektdien,9. septembrī Sv. Andreja baznīcas telpās.

Svētbrīdi vadīja mācītājs A. Čops, bet no augstskolas skolēnus uzrunāja A. Sudmalis. Vecākās klases audzinātāja V. Slaviešа iepazīstināja ar skolas kārtību. Pēc atklāšanas akta audzekņi sadalījās pa klasēm, kur ar viņiem iepazinās audzinātāji.

Skola darbosies piektdienās no plkst. 5.30 līdz plkst. 8.30, 4 stundas katru reizi.

Pirms mācību sākuma (no pl. 4.20 - 5.20) darbosies teātŗa studija, ko vadīs režisore M. Bērziņa. Studija turpinās A. Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija iestudēšanu.

No plkst. 8.30 - 9.30, ik pa 2 nedēļām vienu reizi, V. Slaviešа mācīs latviešu tautas dziesmas un tautas dejas. Ģimnazijā kā skolotāji darbosies M. Bērziņa, A. Čops, V. Slaviešа, A. Svenne, H. Mercs un A. Kārkliņa.

Mācību sākums piektdien, 16. septembrī augstāk paredzētā laikā.

Operdziedonis Jānis Niedra nupat saņēmis no Latvijas sava dēla operdziedātāja Zigurda vēstuli, kuŗā tas raksta, ka saslimis ar TBC un līdz sūtīt viņam zāles.

J. Niedra stāsta, ka saņemtas ziņas, kas liecina, ka pašlaik TBC dzimtenē ir ļoti izplatīta slimība, un trūkstot ārstniecības līdzekļi.

MONTREĀLA

Latviešu skola Montreālā savu 1955./56. māc gadu sāks 1. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. skolas telpās, 1220 Mountain St. Visi bērnu vecāki, bez konfesiju izšķirības, lūgti savus bērnus sūtīt latviešu skolā.

Pie latviešu skolas pastāv arī Jaunatnes pulciņš, kas domāts tautskolas vecumu sasniegušajiem jauniešiem. Iepriekšējā gada un arī jaunie pulciņa dalībnieki lūgti reģistrēties 1. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. 1220 Mountain St. Darbosties pulciņa laipni apsolījuši vairāki izcili latviešu sabiedriskie darbinieki.

Latviešu skolas gada sākuma dievkalpojums notiks 2. oktobrī, pl. 1.30 p. p. Redeemer baznīcā, Clark Ave.,, māc. A. Gaudiņš.

Skolas informācijas un Jaunatnes pulciņa lietās var zvanīt Em. Mazutim, RE-3-5511.

DAUGAVAS VANAGI

DV 5 GADU PASTĀVĒŠANAS SVĒTKI EDMONTONĀ

3.septembrī Edmontonas DV nodaļa rīkoja DV organizācijas 5 gadu pastāvēšanas svētkus Kanadā.

Svinības ievadīja ar svētbrīdi mācītājs E. Caune, izjustiem vārdiem cildinot DV darbu un mērķus, aicinādams tautiešus vēl vairāk saslēgties ap šo vienību, ko simbolizē DV nozīme: gredzena atveids, kas no seniem laikiem mūsu tautai ir kā vienības simbols; vanags — brīvības zīme; zvaigznes, kas attēlo mūsu dzimtās zemītes trīs novadus.

Svētbrīdim sekoja E. Vītola referāts „Latviešu karavīrs". Referātā viņš cildināja Latvju karavīrus, gan tēvus strēlniekus un brīvības cīņu cīnītājus, gan dēlus leģionārus, kas ar savu varonību likuši pieminēt Latvijas vārdu arī citās zemēs.

Referāta noslēgumā DV Edmontonas nod. pr-dis Z. Čaks vēl īsumā pakavējās pie DV veiktā darba un mudināja sekot māc. E. Caunes aicinājumām, kā arī neaizmirst bijušos cīnītājus, bet šiem cīnītājiem veltīt cieņu un mīlestību, ar kādu latvju tauta tos vadījusi smagajās cīņās.

Nodaļas priekšsēdim nobeidzot uzrunu, viesi vienojās kopējā tautas lūgšanā.

Tālākā programmas daļā visi pulcējās pie tējas galda, sekoja deja pie igauņu deju orķestra mūzikas.

Vakars bija labi organizēts, tikai jānožēlo, ka tautieši, kas bija mājās un nebija izbraukuši zaļumas, neturēja par vajadzīgu šo sarīkojumu apmeklēt, jo no jauniebraucējiem bija ieradušies tikai daži tautieši, kuŗi nav DV biedri. Turpretīm veclatviešiem DV Edmontonas nodala var būt pateicīga, jo pirmoreiz tie bija ieradušies kuplā skaitā!

Svētku dalībnieku vidū bija arī daži lietuvieši, kuŗi nesaprašanā grozīja galvas. Tam bija arī iemesls, jo apmeklētāju skaits bija tikai daži desmiti.

Ko nozīmē šāda tautiešu izturēšanās? — To pateikt ir ļoti sāpīgi!

Kā interesantu, raksturīgu sīkumu organizētāji par precīzu sarīkojuma apmeklēšanu pieškīra atzinības balvu Finveram, jo viņš bija vienīgais, kas ieradās laikā! Z. Č.

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:
DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienībās

KANADĀ:
DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam regulāri iemaksāt.

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet tos vēlēšanos sūtīt atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ilgu Apsi un Aleksandru Ernstu (A. Ernsts) salaulāja Bostonas Trimdas draudzes māc. A. Galiņš.
Foto: V. Grāvītis

VĒSTULE DRAUGAM,

kas atvaļinājuma laikā sadomājis šķērsot Amerikas kontinentu.

Ceļojumu sāc no austrumkrasta,
Ātrāk taisies prom no Bostonas:
Bistama ir mākslinieku kasta,
Abas daļās māsas Gūtbergas.

Ņujorkā ņem pazemi un braukā
Turp uz Bruklinu un atpakaļ,
Kamēr Flašingā reiz tiksi laukā,
Milda Zīlava kur lomas kaļ.

Filadelfijā kad būsi — prasi,
Apmeties kur tautiet's Andrejs Rudzis.

Nodibināja viņš slimo kasi —
Palīdzību sniedz, kad uznāk drudzis.

Vašingtonā, Potomakas malā,
Lilija kur zied kā ziedējusi,
Ilgi neuzkavējies, jo ALĀ
Tevi ievilkt var kā kuslu trusi.

Čikāgā uz rokām tevi svaidīs,
Ēdinās un lasīs priekšā dzejas,
Ērkondišioned telpās gaidīs
Rindā sešas dāmu komitejas.

Tālāk ceļš uz Detroitu tev vīsies.
Plašs uz visām pusēm tur ir skats.
Sagaidīt ar savu kori dzīsies
Pretī tev un apsveiks Banders pats.

Pārī robežai kad pārskries bānis,
Iekšā Kanadā, tad atceries:
Hamiltonā pieņem Gailīts Jānis
Informāciju, tur apstājies.

Kad tu nonāksi Toronto — tiec:
Tevi sagaidīs ar dziļu biju.
Pasveicini draugu — tuklo Frici,
Manu meiteni un redakciju.

Tavs Alumsalums

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 30 NUM.

1586 — Rīgā publicē latviešu valodā Mārtiņa Lutera mazo katehismu.

— Karaļa stefana Batorija nāve novērš Rīgai draudošo sodu par pretošanos karaļa pavēlēm.

1587 — Jezuītu ordeni izraida no Rīgas.

1589 — Polu soda komisija atjauno Rīgas Domes tiesības un autoritāti.

1590 — Tādēļ, ka Livonijas dižciltīgie rīkojušies negodīgi un pretlikumīgi attiecībā pret zemniekiem, Polijas Karalis Sigismunds III aizliedz Livonijas dižciltīgajiem nodarboties ar tirdzniecību.

1591 — Rīgā atkal atgriežas jezuīti un atjauno savu skolu.

1592 — Rīgas pilsētas dome latviešiem aizliedz nodarboties ar tirdzniecību.

1600 — D. fon Hilchens Livonijas likumu kodeku pagaidām lieto tiesās. Tas atļauj un veicina verdzību. Bet šī likuma galīgo apstiprināšanu izjauc Polijas un Zviedrijas karš.

LIVONIJA ZEM ZVIEDRIJAS VARAS

1600 — Izņemot Rīgu, visu Livoniju okupē Zviedri karā pret Poliju. Kārlis IX apsola zemniekiem brīvību.

1601 — Zviedru kronis sāk Livonijā zemes reformu.

1605 — Zviedrijas ķēniņš Kārlis X uzbrūk Rīgai, bet poļi zviedrus atsit.

1610 — Zviedru kroņprincis Gustavs Adolfs atkal uzbrūk Rīgai, bet bez panākumiem.

1611 — 1632 — Ķēniņš Gustavs Adolfs valda pār Livoniju. Viņš kāro pēc troņa Maskavijā, bet bez panākumiem. Ieteic savu jaunāko brāli hercogu Filipu, bet arī to noraida. Tad Gustavs Adolfs atbalsta Michaelu Romanovu, lai izjauktu Polijas prinča kandidātūru.

1621 — 16. septembrī Gustavs Adolfs okupē Rīgu. Viņš ienāk Rīgā pa vārtiem, kas izlauzti Rīgas pilsētas valnī.

Livonijas muižniekiem jāpierāda savi tituli un to tiesības

AUSTRUMEIROPAS TAUTU JOSLA GEOGRAFISKĀJĀ SITUĀCIJĀ

Prof. A. Spekkes pārdomas par mūsu tautas likteni, pieminot pirmo Latvijas ārlietu ministru Z. A. Meierovicu.

Tā latviešu paaudze, kas auga un veidojās gados pirms 1. Pasaules kara, savas ģeografiskās zināšanas par Eiropas kontinentu smēlās no kartēm, kurās Austrumeiropa kā tās tautu nacionāli-politiskā izteiksme nemaz nebija atzīmēta. Ja vācu imeriju gribēja uzskatīt par Viduseiropu, tad Austrumeiropa bija Krievijas caru valsts. Jucekļība un neskaidrība bija arī Balkānos: grieķu brīvības kari jau drīz pēc Vīnes kongresa, ap 1848. gadu un pēc Berlīnes kongresa 1878. gadā, — jo Balkānu tautas ar nepaciešu kratīja nost irstošās un nežēlīgās Otomāņu impērijas jūgu.

19. gadsimta politiskās kartes bija radušās Dejojošajā kongresā, kā to jaunas mēles bija nosaukušas, proti — Vīnes kongresā 1815. gadā.

Taisni simts gadus vēlāk, 1914. gadā, sākās Pirmais pasaules karš, un daudzu irstošu patiesību vidū atradās arī Vīnes kongresā radītā Austrumeiropas politiskā karte.

Kopš 1914. gada ir pagājuši 40 gadi, un kas viss Austrumeiropā nav noticis? Un kas vēl nenotiks?...

Mūsu dienu cilvēks, pat vistālākajā pasaules stūrī, tagad zina vairāk vai mazāk gudri izrunāties par aspiestajām tautām, par 100 miljonu krievu varā nodoto eiropiešu, par visu šo plašo „pārejas" zonu, kas ir viens no bīstamākajiem briesmu perekļiem pasaules mieram u. t. t. Tā vairs nav zona, kuŗā kronētie lielkungi ar saviem liktenīgiem zīmuļiem iezīmēja robežas pēc principiem, kas bija interesanti vieņiem pašiem, tā ir plašā īpatnējās ģeografiskās dispozīcijas un īpatnējā ētniskā sastāva kontinentālā josla, kuŗas savādības slēpjas iemeslos, kuŗus īstenībā sāk pareizi un reizēm dziļi formulēt tikai pēdējā gadsimta zinātne, tā saucamā atntropoģeogrāfija.

Jau 1905. gada revolūcijā bīstami sakustējās viena otra pārejas zona caru Krievijā, it sevišķi Baltijā un Aizkaukazā, bet tad, kad lielvalstu slavenā spēku līdzsvara politika nonāca pie sava dabiskā atrisinājuma, proti, pie 1. Pasaules kaŗa, visā Austrumeiropas līdzenumā. Karpātu kalnu abās pakājēs un tālāk uz leju, salūza gabalos trīs impērijas: divas uzvarētās un viena uzvarētāja. Taisni tās trīs, kas pirms 100 gadiem ar savu smagumu bija nospiedušas Korsikas „mazā kaprāļa" Napoleona I īslaicīgo lielvalsti.

Pagājušā gadsimta beigās un pašreizējā pirmajā pusē antropoģeogrāfija strauji attīstījās un turpina dot vērtīgas atziņas, arī pašu cilvēku vērojot un vērtējot kā ģeografijas objektu. Kāda pazīstama pētnieka grāmata šai ziņā saucas Die Geographie des Menschen.

Pētot mūsu Austrumeiropu ar šās zinātnes metodēm varam dziļāk izprast mūsu fatālās joslas īpatnējos likteņus jau no tiem tālajiem gadu simtiem, cik tālu atpakaļ sniedzas mūsu vēsturiskās zināšanas.

Fakts, ka visa mūsu josla no Somijas līdz Adrijas un Egejas jūrām ir zināmā mērā baze Rietumeiropas pussalai, kas šo pussalu, līču-loču jūras krastu līnijās izlocītu, piesaista pie lielā, smagā, tīri vai aizlaicīgā Āzijas vai Eurāzijas kontinenta, no kuŗa uz t. s. Rietumeiropu aizvēstures laikos nāca kultūras stādi un cilvēkam pieradinātie dzīvnieki, bet priekšvēstures laikos viens pēc otra jaužu cilšu viļņi, arī kādreizējo meža zirgu pieradinātāju indoeiropiešu, kuŗiem esam pieskaitāmi arī mēs, baltieši.

Otrs vērojums. Ir interesanti kādreiz papētīt Eiropas kontinenta ētnisko — tautu karti. Tur redzam, ka lielākie ētniskie „ķermeņi" meklējami pa labi vai pa kreisi no mūsu joslas, kurpretim pašā šai joslā ētniskā saskaldīšanās, vietām pat sadrumstalošanās, ir daudz lielāka nekā abās malās. Tas polītiskā ziņā nozīmē lielāku kustību un arī lielākas briesmas.

Treškārt — kāds saprātīgs cilvēks reiz bija teicis, ka vēsture bez ģeografijas esot kā japāņu zīmējumi, proti, bez perspektīves, bez telpiska dziļuma. Ja paskatīsimies, cik tālu stiepjas Austrumeiropas līdzenums, kur tek upes, kādā virzienā būs gājuši senie tirdzniecības ceļi u. t. t., un daudz kas top skaidrāks arī mūsu likteņos.

Kad izbeidzās 1. Pasaules kaŗš, biju jau beidzis universitāti. Labi atceros tos nemiera virzienus, kādos traucās mūsu vērojumi, mūsu spriedumi, kādā neziņā reizēm pinās mūsu ilgas, mūsu vēlējumi, cik dažkārt neskaidras un jucekļīgas ap mums likās nākotnes izredzes. Man, dzimušam kurzemniekam, bija izdevība saskatīt 1918. gadā, viena paša gada laikā, 8 valdību vai pārvalžu maiņas!

Tie bija laiki, kad radošie gari, tālā vēriena vīri kala formulas, pēc kuŗām būs dzīvot paaudzēm. Arī mūsu pirmais ārlietu ministrs Z. A. Meierovics bija viņu skaitā. Atceros dažu labu viņa formulu tai pašā Bulduru konferencē vai apsveicot Polijas-Krievijas miera sarunu delegācijas nodegušajā Melngalvju nama zālē. Bulduru konference bija jaunās Austrumeiropas pavasarīgā spārnu plešana. Un notika tā Latvijā un viņas movens bija Meierovics.

Tāpat man sevišķi iespiedusies atmiņā Rīgas miera konference 1921. gada 18 martā: biju šaubās un neziņā, vai abi daudzo gadsimtu ienaidnieki tiešām iespēs ko parakstīt, kā to atklāšanas sēdē bija pareģojis mūsu ārministrs, vai arī Austrumeiropa no jauna atkritīs jau tā ilgajos asins murgos. Tā pasaules presei bija lielā sensācija, šīs Rīgas miera sarunas, un mūsu kaŗa laikā noplicinātajā Rīgā žurnālisti bija sabraukuši no visām pasaules malām. Un te viņu priekšā, skaistajā Melngalvju zālē, nostājās agrāk gandrīz nemaz nedzirdētās Latvijas ārlietu ministrs, mierīgs, stalts un gudrs... Tie ir brīži vēstures folianta lasīšanā, kad aceņotais lasītājs nostiprina acenes uz deguna, lai neizlaistu kādu lasāmu rindiņu.

Austrumeiropa pēc lielo imperiju izspēlētās spēles 19. g. s., atkal bija atguvusi sevi. Banketos un sanāksmēs skanēja tosti un runas no Baltās jūras līdz Melnai jūrai. Aizspriedumu un naida kalni, nāvīgi aizvainoto simtgadīgo privilēģiju kalni, sagrūdojās, drūmi savilkās sevī un perināja atriebības plānus...

Tie arī nāca, un mēs te visi esam šo plānu zvērinātie liecinieki. Bet lai kas bijis un kas vēl būs, Austrumeiropas īpatnējo seju vairs neaizsegs nekādi šķidrauti, lai cik sarkani. Šo joslu vairs no kartes neviens neizdzēsīs. Akmenī cirstos pieminekļus var nogāzt, bet tiem, kas tautu piemiņā celti, kas dziļi ieauguši ļaužu apziņā vai zemapziņā, vienalga — tiem nedrīkst lāgā klāt ķerties pat visbargākie kungi.

Domāju, ka laiks ir klāt mēģināt savākt no iespējami pieejamiem materiāliem mūsu pirmā ārlietu ministra izteiktās formulas attiecībā uz Baltijas valstu antanti, par Austrumeiropas brīvo tautu stāju pret krieviem, attiecībā uz t. s. jauno valstu ekonomiskām iespējām, kas ir jautājums, pie kuŗa Z. A. Meierovics daudz strādājis. Domāju, ka mums, visu to lasot, pat vēl šadien, būs ne tik vien ko nobrīnīties, bet arī ko pamācīties. It sevišķi, ja salīdzināsim vairāku gadu desmitu zinātnes precizētos atzinumus ar apmēram pus gadu simtu agrākiem spontānās, nemaldīgi dziļas intuīcijas radītiem formulējumiem, kādus tos iedvesa savviem labākiem dēliem tauta, kas bija modusies jaunai dzīvei.

Bostonas Misijas draudzes māc. N. Ozols iesvētīja Līgu Korsti. Iesvētāmā saņem svēto vakarēdienu. Foto: V. Grāvītis

IGAUŅU DIENAS LOSANDŽELOSĀ

ASV rietumu piekrastes igauņu organizāciju savienība ik pa divi gadi rīko „Igauņu dienas" vienā no rietumu piekrastes centriem. 1953. g. šāds sarīkojums notika Sanfrancisko. Šogad 2., 3. un 4. septembrī „Igauņu dienas" notika Losandželosā. Sarīkojumu virknē ietelpa akts, igauņu organizāciju kongress, koncerts, uz kuŗu bija aicināta amerikāņu publika, sporta sacīkstes, teātŗa izrāde un balle. No Ņujorkas bija ieradies ģenerālkonsuls J. Kaivs. Bija sabraukuši pāri par tūkstots igauņu no rietumu piekrastes, Kanadas, Čikāgas, Teksasas.

Šāda veida pasākums varētu noderēt kā paraugs arī mums. Rietumu piekrastē dzīvojošie latvieši lielā attāluma dēļ nevar aktīvi piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē, kas koncentrējas austrumos. Vai latviešu organizācijām rietumos nederētu par to padomāt?

Drošības josta automašīnās

Daži mašīnu rūpnieki ASV izteikušies, ka drošības jostu ierīkošana automašīnās zināmā mērā samazinātu publikas rūpes un bailes no sadursmju negadījumiem, kā arī samazinātu negadījumu upuŗu skaitu. Un pēc Gallupa institūta izdarītās aptaujas izrādās, ka publika attiecībā 5:4 nostājusies šo dažu rūpnieku ieteikumu pusē. Kā statistikas dati rāda, lielākā daļa ievainojumu celas no tam, ka negadījuma brīdī mašīnā sēdošā persona tiek mesta pret kādu no mašīnas cietām daļām. Turpretim ar drošības jostas palīdzību izdosies neievainot degunu vai pieri. Iestādes pastāv uz to, ka ja visas automašīnas tiktu apgādātas ar drošības jostām, noteikti samazinātos ievainojumu skaits. Pagājušajā nedēļā kāda liela automašīnu sabiedrība reklamēja minēto drošības jostu cenu 14,- dolaru, ieskaitot jostu piestiprināšanu mašīnai. Šīs drošības jostas tiktu piestiprinātas ar metalla plati pie mašīnas grīdas. Visvairāk uz so jaunieteikumu atsaukušās dāmas, turpretim kungi skatās visai skeptiski.

— Brīnišķīgi, ko gan mākslinieki nespēj visu veikt!

— Jā, mīļais, ir tieši tāda sajūta, it kā es redzētu pati sevi.

Arturs Voitkus

APVAINOTIE

TRIMDAS DZĪVES PROBLĒMAS (8)

Gan presē, gan priekšlasījumos aizvien biežāki dzirdams konstatējums, ka mēs esam kļuvuši ļoti jūtīgi un viegli ievainojami.

Tas ir tiesa. Mēs vienmēr atrodamies it kā trauksmes stāvoklī: vai tikai kāds kaut kur un kaut kā nemēģina mani apvainot? Vai tikai aiz šī vai cita izteiciena neslēpjas kāds dzelonis? Ne viena vien sena draudzība pajukusi tāpēc, ka vienam no tā partneriem paticis kādā drauga izteicienā sadzirdēt apslēptu apvainojumu. Ne viens vien labi pasākts uzņēmums paputējis šādu nelāpāmu aizdomu un iedomu dēļ.

Slimīgais jūtīgums kļuvis ne vien par rakstura mūsu trimdas laika parādību, bet jau par lielu postītāju spēku visā mūsu sadzīvē. It īpaši jauna ietekme tam ir organizāciju dzīvē. **Ne viena vien jauna organizācija radusies resp. vecā sašķēlusies tikai tāpēc, ka kāds atsevišķs vecās organizācijas biedrs vai biedru grupa jutusies no kāda cita organizācijas locekļa vai vesels grupas par kaut ko apvainoti.**

Bez šaubām, ir uzbrukumi un apvainojumi, kas teikti, lai tīšu prātu otru cilvēku ievainotu vai iznīcinātu. Pats par sevi saprotams, ka uz šādiem uzbrukumiem ir atiecīgi jāreaģē; bet šeit ir runa par apvainošanos nevietā; par slimīgu otra cilvēka izteicienu un izteiksmes veida uzmanīšanu ar vēlēšanos tur sameklēt kaut ko apvainojošu.

Liekas, ka viens no galvenajiem šī slimīgā jūtīguma rašanās cēloņiem ir mazvērtības izjūta, ar ko sasirgusi un sirgst joprojām diezgan liels skaits trimdinieku.

Mazvērtības izjūtas rašanās iemesli var būt un ir dažādi; reģistrēsim dažus no tiem.

Kaut arī lielumā un visumā mēs esam bijuši cauri tam pašam purvam, tad tomēr ir reizēm vērojama atšķirība, cik kurš šai ceļā sevi savainojis. Tā, piemēram, mūsu vidū ir diezgan ievērojama grupa to, kas pēdējā gadu desmitā dabūjuši piedzīvot vairāk vilšanās un pazemojumu kā citi. Tur ir tie kādreiz cienījamie vīri, kas mazlietiņ, mazlietiņ bija pārkāpuši tai gadu robežai, kas no 1947.-1951. gadam vēl deva iespēju dabūt atļauju iecelošanai šai kontinentā kā pilnvērtīgam darba spēkam. Mums ir cita mēraukla cilvēka darba spēka vērtības noteikšanai dažādos vecumos nekā šai kontinentā. Citāds darba un dzīves veids, un par visām lietām — temps — nesaēda vecajā kontinentā cilvāku tik ātri kā tas notiek šeit. Ko mēs uzskatījām par cilvēku savu spēju pilnbriedumā, to šeit jau uzskata par vecu, nolietātu un „metamu vecās dzelzīs"

Varbūt, ka viņiem ir taisnība, jo trauksmainā dzīve — ne tik daudz kā darbs pats — šeit cilvēku saēd un nolieto nesalīdzināmi ātrāk ne kā tas bija Eiropā.

Bet šī atziņa nevarēja dot nekā pozitīva cilvēkam, kas, gribēdams izkļūt no nometņu dīkdienības un zinādams, ka viņš var veikt ne mazāk par kuru katru jauno, pieteicās darbam, bet tika noraidīts — gadu robežas dēļ.

Tā nebija vienīgā vilšanās. Nāca vēl daudzas citas, kas kā naglu sienā šo cilvēku galvās dzina atziņu: tu nekam nederi. Skaidrs, ka tā nesa sev līdzi pēdēji garīgo spēku saēdēju — mazvērtības izjūtu. Izjūtu, kas tiem vēl šodien liek sagaidīt uzbrukumus un pazemojumus, un kas tos nostāda pastāvīgā trauksmē un liek tiem būt tramīgiem un jūtīgiem pret katru vārdu un pat balss skaņu un skatu.

Otrajā viegli apvainojamo grupā, kas arī ir mazvērtības kompleksa dēļ tur iekļuvuši, jālerindo tie, kaut nedaudzie, kas Jaunajā Pasaulē — kā to dažreiz mēdz teikt — „taisījuši karjēru."

Šis 19. gadu simteņa Rīgas jaunbagātnieka jaunākais brālis ļoti vēlās, lai viņu ievērotu un atzītu, un lai viņam un viņa vārdiem piešķirtu to svaru un lomu, kāda tam, sabiedrībā ar viņa pašreizējo materiālo situāciju, pēc paša domām pienākas. Tai pašā laikā viņš tomēr arī jūt, ka iekšķīgi viņš šo stāvokli sen vēl nav aizsniedzis un tāpēc aizdomu pilns vēro ik uz soļa, vai tik viņam tiek parādīta pienācīga cieņa, vai tikai viņu atzīst, vai tikai kaut kur par viņu kāds nepasmīn, vai, lai Dievs sarga, nepasaka kādu zobgalīgu vārdu!

Trešajā grupā ierindoami tie, kam abas okupācijas, karš, bumbu uzbrukumi, beztiesīgā mētāšana pa dažādajām nometnēm, nedrošība un neskaidrība par rītdienu, zaudētais un neatgūstamais sirdīs iesitis tik dziļas rētas, ka ne viens vien to starpā zaudējis dvēseles līdzsvaru, par pastiprinātu vai pat slimīgu jūtīgumu nemaz nerunājot.

Viņu vidū ne reti sastopami tādi, kas jau reizi — Pirmā pasaules karā — izstaigājuši trimdas gaitas, tēvi un mātes, kuŗu bērni samalti kaŗa nāves dzirnavās, un visi tie „nelaimes putni", kam dzīvē — gluži vienkārši — neveicas. Viņi visi tik daudz stumdīti un grūstīti, vilti un vīlušies, ka jūt aizdomas pret visu un visiem.

Un — „last not least" — tā diezgan pērkā grupa, kas, veselību un spēku netaupot, grib vienā mūžā veikt divu mūžu darbu. Ar nedaudz izņēmumiem viņi ir pārstrādājušies un nervozi — un līdz ar to jūtīgāki pret katru teikto vārdu nekā tas būtu normālos apstākļos.

Mēs zinām, ka stipra, vesela un garīgi viengabalaina cilvēka pazīme ir tā, ka viņš spēj panest kritiku par sevi un savu rīcību. Stiprais par savām mazajām vājībām pat spēj smieties līdzi, nemaz nerunājot par to, ka cita pazobošanās viņu spētu ievainot. Un par visām lietām, cilvāks ar skaidru skatu un neaptumšotu spriedumu zina izvērtēt, vai teiktais domāts labā vai ļaunā nozīmē.

Šie „mūžam apvainotie" mums ir kļuvuši par problēmu — tieši tai sakarībā, ka, viņu priekšzīmes mudināta, mūsu jaunatnē aug viena grupa, kas arī atzīst par pareizāku attiecīgā brīdī „uzmest lūpiņu" un ar apvainoti paceltu deguntiņu aiziet malā, gaidot, lai citi skrien pakaļ, pielūdzas, un tad lai viss notiek pēc viņu prāta, nekā veselīgā un tiešā domu izmaiņā noskaidrot jautājumu līdz galam.

Nākošā rakstā — Līdzekļi

Stanislavs Duļevskis beidzis Northeastern universitāti Bostonā ar Bachelor of Business Administration gradu. Viņš ir korp. Fr. Metropolitana locekļis.
Foto: V. Grāvītis

DZELZS PRIEKŠKARS BALTIJĀ

Ar šādu virsrakstu ievietots ievads New York Times 1. septembra numurā, kuŗā apskatīts nesenais incidents Maskavā, kad padomju valdība liedza atļauju diviem amerikāņu Kongresa locekļiem apmeklēt Latviju. „No visām padomju pārvaldītām zemēm Baltijas valstis ārzemniekiem vishermetiskāki noslēgtas.

Notecējušos desmit gados šīs valstis liekas pilnīgi sovjetizētas. Tur droši vien ir bijusi spēcīga pretestība. Atkārtoti ir ziņots par baltiešu masu deportācijām no viņu dzimtenes un to aizstāšanu ar krieviem. Padomju valdība apgalvo, ka Baltijas valstu iedzīvotāji esot laimīgi par viņu iekļaušanu „daudznacionālajā draudzīgajā padomju tautu saimē". Bet ja tas ir tā, kāpēc šīs valstis apjož dzelzs priekškars? Ja padomju valdība nebaidās atļaut ārzemniekiem apmeklēt Kazachstanu, kāpēc tad baiļes no apmeklējuma Baltijas valstīs? Tik ilgi, kamēr pastāvēs šis dzelzs priekškars, padomju valdība nevar pārmest pārējai pasaulei, ka tā apšauba oficiālo padomju versiju par noskaņojumu un dzīvi šinī svarīgajā telpā," saka NYT.

Lācis blakus sievai pie stūres rata

Kanadas mežsargu un meža zvēru aizsardzības ierēdņu parastā problēma, ar kādu jāsaduŗas katru gadu, ir nepiesardzīgais veids, kā atpūtas vietu apmeklētāji apietas ar lāčiem. Tādēļ visai bieži gadās, ka pārdrošī tūristi arī smagi cieš.

Tādos apvidos kā Algonkvina parkā Ontario provincē lāči ir diezgan uzbāzīgi, dažās vietā pat tik ļoti, ka parka mežsargiem ir bijis jāuzceļ stiepļu žogs, lai no tūristiem atšķirtu lāčus atkritumu sagāztuvēs. Daži lāči, kas apmeklē šīs gāztuves, sver 300 un vairāk mārciņas, un tie ir spējīgi nonāvēt vīru ar vienu vienīgu sitienu.

Mežsargiem nesen nācies aizturēt trīs iedzērušus tūristus, kad tie kādā jaukā naktī apmētājuši ar pudelēm un akmeņiem pieaugušu lāci. Par laimi lācis nebija varējis atrast caurumu sētā, lai nokļūtu pie ģeķīgajiem dzērājiem.

Bet ne tikai dzērāji vien kaitina lāčus. Kāds mežsargs Sav. Valstīs reiz uzgājis tūristu, kas apturējis savu automobili ceļa malā un raudzījis iebīdīt pieaugušu lāci šofera sēdeklī. Viņa sieva sēdējusi sēdekļa labajā pusē, un — tūrists vēlējies iegūt uzņēmumu ar lāci blakus savai sievai un pie stūres rata...

Visdrošākais veids, kā nokļūt nepatikšanās ar lāčiem, ir, ja iejaucas lāču mātes dzīvē, ja tai ir mazi lācēni, īpaši ja nostājās starp to un mazajiem. Visdrošākā rīcība, sastopoties ar lāci, ir atkāpšanās mierīgā garā un ar noteiktību.

CEĻA VĀRDI

Es esmu cieši pārliecināts, ka mūsu gars ne mūžam nav iznīcināms, tas turpina dzīvot no mūžības mūžībā. Tas līdzinās saulei, kuŗu tikai mūsu laicīgais skats saredz norietam, bet patiesībā tā spulgo nepārtraukti. Goethe

*

Ir labāk pavelkt visnenozīmīgākās lietas pasaulē, ne kā vienu pusstundu uzskatīt par nenozīmīgu Goethe

*

Kādēļ tu meklē mieru, ja esi dzimis darbam?
Meisters Ekehards

*

Tur, kur ir darbs, kārtība un uzticība, nekad netrūkst prieka. Meisters Ekehards

*

Kas nevar to, ko viņš grib, tam jāgrib tas, ko viņš var.
Leonardo

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem
Čikāgā
K KALNGARS
LA pārstāvis
Chicago 41, Ill.
4936 W. Henderson St.,
Tel. AVenue 3-3529

SAVIENOTĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes gadskārtējais bazārs paredzēts 2. oktobrī Latviešu biedrības telpās. Bazāra sākums plkst. 3 p. p., to ievadīs ar īsu svētbrīdi, dievkalpojums tanī dienā baznīcā nenotiks. Sagatavošanas darbus galvenokārt veiks draudzes dāmu komiteja, atlikums draudzes vajadzībām saskaņā ar apstiprināto budžetu. Baznīcas pirkšanas fondam ziedojuši inž. Alfreds Bulderis $25,- un Antons Asnītis $4,-.

Televīzijas un radio labošanas darbus veic televīzijas un radio tehniķis Gunārs Dēlands, 1645 Kalamazoo Ave., S. E., telefons — GL- 2-9879. Pieteikumus pieņem pa tālruni vai mājās. Visi darbi tiek izdarīti noteiktā laikā.

Latviešu skola savu darbu sāks 24. septembrī plkst. 9 un darbosies tajās pašās telpās, kur iepriekšējos gados. Skolu vadīs pārzinis V. Lībants.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes Baznīcas Vēstis sākot ar septembra mēnesi iznāk jaunā ietērpā. Skaistu vāka zīmējumu tām devis mākslinieks A. Sildegs. Tas attēlo kristīgās draudzes galvenos simbolus: bībeli, bikeri un baznīcu. Draudze iegādājusies arī jaunu pavairojamo mašīnu, kas dos iespēju šo izdevumu izdot ar visai labi salasāmu teksta daļu.

Ar aicinājumu dot kādu ziedojumu savam latviešu namam un atkal vienreizēju tautiešu atsaucību, lai mēs katrā svarīgā brīdī varētu saslēgties vienkopus un pateikt ne tikai, ko mēs gribam, bet arī parādītu, ko varam darīt savā un citu latviešu labā — pie vietējās kolonijas latviešiem griežās Grand Rapidu latviešu biedrība sakarā ar organizējamo bazāru š. g. 25. septembrī. Bierība sava nama celšanai un izdaiļošanai veltījusi milzīgu darbu un līdzekļus. Varbūt nebūs pārspīlēti teikts, ja atzīmētu, ka nama vērtība pieaugusi otrtik. Par paredzēto bazāru biedrības priekšnieks inž. Oskars Leimanis informē, ka sākums noteikti plkst. 4.00 p. p. un publikas rīcībā tiksot nodoti visi trīs stāvi. Darbošoties plaša izloze, kas vienam otram varēsot sagādāt patīkamu pārsteigumu. Apakšējā stāvā notikšot bērnu teātŗa izrāde un maza koncertdaļa, vidējā stāvā darbošoties atspirdzinājumu galdi un būšot gādāts par izklaidēšanās priekš lielajiem un mazajiem.

V. Z.

KALAMAZU

Dziesmu Vairoga 10 gadu atceres koncerts notika 3. septembrī Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā. Koncerts bija apmeklēts ļoti kupli. Koris dziedāja E. Melngaiļa, J. Vītola, Em. Dārziņa, Ad. Ābeles, Alfrēda Kalniņa dziesmas un T. Ķeniņa kantāti — Kurzemes kareivim, ko uz publikas vēlēšanos bija jāatkārto. Patīkami solo partiju izpildīja solisti: Dr. J. Kļaviņš (baritons) un brīvmākslin. A. Rusēvics (sopráns) prof. Ā. Ābeles ērģeļu pavadījumā. Pēc koncerta koris un mākslinieki tika sirsnīgi sumināti un apveltīti jaukiem ziediem. Sekoja akts, kuŗā koŗa pr-ks mag. phil. Jānis Osis sniedza ziņas par koŗa darbību. Kori Zuikas vārdā apsveica stud. theol. K. Zuika, pasniegdams ziedus. DV Ņujorkas vīru koŗa vārdā apsveica koŗa priekšnieks A. Līdacis, nolasot adresi un pasniedzot arī ziedus sadalīšanai koristiem. Līdacis nodeva Br. Skultes komponēto dziesmu, veltītu korim Dziesmu Vairogs tā 10 gadu darbības atcerei. Tā kā autors atradās klausītāju solos, viņš tika sirsnīgi sumināts. Vēl kori personiski sveica Ņujorkas ev.-lut. dr. koŗa pr-ks Platais. Bija arī ļoti daudz apsvekuma telegrammu: no sūtņa prof. A. Spekkes, komp. T. Ķeniņa u. c. Sekoja koŗa dalībnieku apbalvošana. Par 10 gadu uzticīgu koŗī dziedāšanu koŗa nozīmes zeltā saņēma: E. Bērstiņš, J. Bērziņa, V. Brūvere, Z. Jēkabsone, J. Kalniņš, J. Osis, A. Puriņa, K. Puriņš, V. Puriņš. Koŗa nozīmes sudrabā: L. Bērziņa, O. Bērziņš, G. Braslovskis, D. Melkuse, M. Rava, P. Sīka, R. Stapriņe un M. Zadiņa.

Kalns.

ČIKAGA

Sestdien, 22. oktobrī ČLT sezonu atklās ar Auzānes-Vītoliņas lugu „Dāmu valsis" rež. Z. Avotiņas iestudējumā un V. Ozoliņa dekorātīvā ietērpā. Atkārtojums svētdien, 23. okt. pl. 3 pēcp.

KAD MĒNESS SMAIDA AIZ PRIEKA

VAŠINGTONAS VALSTS BĒRNI NOMETNĒ

Luterlande ir vieta starp Takomu un Sietlu Vašingtonas valstī, kur vietējās evaņģeliskās draudzes izveidojušas patīkamu vasaras nometni. Nometne atrodas mežā pie ezera, otrpus ezeram bagāto pilsoņu („to, kam pieder Amerika") vasaras izbraukumu mājās. Vasaras un nometnes pēdējā nedēļā Luterlande bija pieejama latviešu bērniem.

KO SAKA SKAITĻI?

Šis jau trešais nometnes gads. Pirmajā gadā nometnes ierosinātāji — sportisti, sirsnīgā Takomas mācītāja Ed. Mača atbalstā — varēja vēlēties kuplāku dalībnieku skaitu. Neticīgi pasākumam bija vecāki, pakūtri braucēji bērni. Bet šogad aina bija pilnīgi pārvērtusies: nometnē 93 bērni, un, ja pieaugums būs tik ļoti straujš arī turpmāk, latviešu jaunajai audzei būs jāmeklē plašāka dzīves telpa. Te, lūk, kāds sīks, bet ļoti labi saprotams ģeopolītisks piemērs.

Nometņotāji bija vietējie, tā sauksim Takomas un Sietlas bērnus, tālumnieki no 100 jūdžu attālās Longvjū pilsētas, kas, skaitā 23 bija ieradušies G. Plūmes uzraudzībā. Bet 300 jūdzes no Spokenas bija celojuši 3 bērni. Ja laikrakstiem ziņas pareizas visos sīkumos, tad Luterlandes nometne šovasar ir plašākā latviešu bērnu nometne Sav. Valstīs.

JĀNIS UZVAR KULEŅU MEŠANĀ

Bet ko gan nozīmē lielums vai mazums. Svarīga ir griba būt savu tautas brāļu vidū. Jānim tēvs slimnīcā, māte darbā, pats viņš mācās katoļu klosteŗa skolā, bet nometnē viņš bija, un jaunākajā grupā uzvarēja kuļeņu mešanā. Kā akrobats Jānis lidoja pāri četriem gulētājiem. Un svarīga ir apņemšanās būt darbīgam. Savu gadu dēļ Aldonis pagājušā nometnē neuzvarēja nevienā sacensībā, un visur palika pēdējais. Šķēršļu skrējienā, kur citi spriņģoja pāri kavēkļiem, Aldonis līda pa apakšu, un tomēr neuzvarēja. Airēt viņam vadība nemaz neatļāva, lai pagaidot gadu. Un šogad Aldonis vakara krēslā aizlīda pie laivas, kas bija novietota krastmalā un mēģināja airēt ka irkli klaudz. Sportisti tādu nodarbību sauc par sauso treniņu. Bet prieki pagaisa, kad nometnes pašvaldība nolēma šogad airēšanas sacensības nerīkot. Citu gadu, censoni!

PAŠI BĒRNI VEIDO „VALDIBU"

Luterlandes nometni pārvaldīja pašu bērnu vēlēta pārvalde. Oficiālie vadītāji tikai centās darbu vērot, saskaņot. Meiteņu grupas vecuma kārtībā sauca par Žagatām, Papardītēm un Vāveritēm, bet zēnu grupu vārdi bija Āži un Vanagi. Ik dienas notika sacensības kārtībā, darbībā un dažādās sporta spēlēs. Ik vakaru dega ugunskurs, kur pasniedza balvas centīgākiem un labākiem. Nometni noslēdzot, notika bērnu zīmējumu izstāde, kur sekmes vērtēja žūrija — M. Kovaļevska, B. Mindenberga un Alberts Uga. Godalgas peldēšanā ieguva meiteņu grupā Rasa Dekšeniece, Zigrīda Skuja un Laima Celma, bet zēniem Juris Mindenbergs, Māris Skuja, Jānis Celms un Justs Karlsons. Zīmīgi — viņu vecākiem kādreiz bija slaveni vārdi Latvijas sporta laukumos. Ābols nekrīt tālu no ābeles...

ZĒNI JŪSMO PAR „STIPRO MĀCĪTĀJU"

Nometnes komandants bija mācītājs Roberts Āboliņš, kas, no Anglijas Sav. Valstīs ieradies, pašlaik rūpējas par izklaidus dzīvojošo latviešu garīgo aprūpi. Nometnes vadība Āboliņam padevās lieliski. Kaspars teica: „Pilnīgi citāds mācītājs. Peld, vingro un ir stiprs." — Vai tad citi mācītāji nepeld? — „Varbūt peld, bet es neesmu redzējis" Mācība: netici tam, ko neesi redzējis.

KAD ARI MĒNESS SMAIDA . . .

Komandanta palīgi bija Ludmilla Raistere un Aleksandrs Celms. Harijs Mindenbergs ieradās katru vakaru nometnē, lai sagatavotu ugunskura programmu, Richards Dekšenieks vadīja rīta vingrojumus. Un palīgu netrūka nevienā nodarbībā vai darbā. Visiem tiem draudzes un organizācijas teica paldies ar siltiem vārdiem un necerētām aploksnēm.

Nometni atklāja un slēdza prof. Kārlis Kundziņš, teikdams: „Mēs visi esam priecīgi par jauko nometni. Arī mēness smaida."

Ir skaidrs, ka Luterlandē skanēs latviešu valoda un dziesmas arī citu gadu.

Vdu.

THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

Sākot ar piektdienu, 16. sept. līdz ceturtdienai 22. sept. Sākums darbdienā 6.05, 8.30, sest- un svētdienā 2.05, 4.15, 6.30 un 9.45.

CLIVIA

(angļu teksts)

Šī filma-operete ir uzņemta pēc pasaules slavenā **Nico Dostal** darba. Burvīgas melodijas, humors, temperaments u.t.t.

Galvenās lomās: **Claude Farell, Herta Staal, Peter Pasetti, Hans Richter, Paul Henckels** u.c.

Jaunākais nedēļas auskats „SKATS PASAULĒ".

Katru piektdienu jauna programma.

Nākošā filma **„Die Hexe.**

Nenokavējiet! Nenokavējiet!

BEST FUR CO.

127 Yonge Street — pretī Simpsonam.

Jūs arī varat būt starp laimīgajiem un LAIMĒT ĀDAS KAŽOKU.

Bruno Puriņš atjauno darbību

Divi biroji un divi īpašnieki apvienojas

Kā zināms, Bruno Puriņš, kuŗš ar lielu veiksmi un sekmēm vadīja savu nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas biroju Toronto, pagājušā pavasarī cieta smagā auto katastrofā, kas B. Puriņu ilgāku laiku piesaistījis slimības gultai. Šai laikā viņš savu uzņēmumu pārdeva P. Galvānam, ar nolūku pēc izveseļošanās sākt līdzīgu uzņēmumu ASV dienvidos, bet, iepazīstoties tuvāk ar veikalnieciskajām firmas īpašnieki ar viesiem. Uzņ. no kr.: apdrošināšanas sab. insp. K. Turners, B. Puriņš, Forest hila Lion kluba prezidents M. Roja, P. Galvāns, Ontario morgidžu sab. pārstāvis B. Timens

nieciskajām izredzēm ASV, B. Puriņš tomēr nolēmis atjaunot savu agrāko aktīvitāti Toronto un apvienoties ar savu kādreizējo darbinieku P. Galvānu, nodibinot par abiem kopīgi jaunu māju pirkšanas – pārdošanas biroju. Jaunajā birojā pašreiz strādā 6 pārdevēji. Īpašnieki iekārtojuši arī jaunas, glītas biroja telpas, un cer, ka tautiešiem neliegs firmai to pašu atsaucību un uzticību, kādu tā saņēmusi savā iepriekšējā darbības laikā, kā B. Puriņa, tā jaunā īpašnieka P. Galvāna vadībā. Abi enerģiskie tautieši sākuši jau ražīgu darbu.

KAD REINAS KRASTOS BRIEST VĀCU VĪNS

Bonnā mēģina atdzīvināt Berlīnes tradicijas

V. Akača vasarīgie iespaidi par morālisko Bonnu, kas necieni eksistenciālistiski karstu mūziku ar aukstām desiņām, kazarmveidīgām ministrijām ar spartāniskiem ierēdņiem, meža cūkas cepeti gaileņu mērcē, uniformētas krāsas sekretārēm, opoziciju smokingos un žurnālistiem, kuŗu kapu vainagiem no deguniem spiesti samest amata brāļi.

Katrs, kas vakarā gar Reinas krastu, kur tagad saulē briest jaunais vācu vīns, iebrauc Rietumvācijas provizoriskajā galvaspilsētā Bonnā un domā iekļūt virpuļīgā lielpilsētas atmosfairā, jūtas stipri vīlies, kopš paklusā universitātes un Bēthovena pilsēta Bonna ir necerēti iekļuvusi visā pasaulē daudzinātas galvaspilsētas godā, tās iedzīvotāju skaits no 100.000 ir gan pieaudzis uz 140.000, no kuŗiem vismaz 10.000 ir importēti berlīnieši, bet lielpilsētas nakšņu spožumu Bonna vēl nav ieguvusi. Vecie bonnieši, cik redzams, vēl aizvien augstāk vērtē vakara atpūtu pie laba vīna mēriņa, dažreiz līdz rīta ausmai kādā no daudzajām krasta terasēm, kā dodas iekšpilsētas burzmā un jaunatvērtajos krogos, caur kuŗu durvīm izskan apslāpēta un vāji spēlēta džesa skaņas. Kafejnīca Kanzler, tāpat kā Haus Vaterland un trīs, četri bāri, pēc zinātāju domām, gan mēģina Bonnā atdzīvināt īstās Berlīnes tradicijas, bet, šķiet, ka tas izdodas diezgan bāli.

Diplomāti, deputāti, ierēdņi un žurnālisti visumā apgrozās savos Bad Godesbergas klubiņos vai norunā „randiņus" privātdzīvokļos. Pēc pēdējā kino seansa beigām, ejot pa Bonnas galvenajām ielām, nevar sastapt gandrīz nevienu cilvēku, un pēc pusnakts pat desiņu pārdevēji stacijā žēlojas par neizdevīgu veikalu. Pat eksistenciālistu pagrabiņā Tabu, kur pasniedz karstu mūziku, aukstas desiņas un paplikas meitenes, ir tukšums, jo īstie nakts dzīves cienītāji labāk dodoties uz tuvējo Ķelni, kur nakts uzdzīve sitot gandrīz īsti lielpilsētnieciskā vilni. Mīlas pārīšu, protams, netrūkst arī vasarīgi klusajās Bonnas naktīs, bet sastopami roku rociņā klejojot gar Reinas krastu vai, kā godīgiem un labi audzinātiem laudīm piklājas, rāmi sēd uz soliņiem pie Pappelsdorfas pils. Jaunbonnieši pilsētas solido slavu vēl nav paspējuši saskobīt, kaut vecie Bonnas iedzīvotāji gan apgalvo, ka ar galvaspilsētas goda iegūšanu Bonna esot kļuvusi skalāka un nemorāliska kā pagājušos gadu simteņos. To apliecinot arī augošais laulību šķiršanas skaits, bet visumā Bonna savā būtībā ir palikusi mietpilsoniska universitātes pilsētiņa, kuŗa ir mērķis daudziem tūristiem un atpūtas kūrvieta vecākiem laudīm ar zemu asins spiedienu.

Arī dienas laikā, īpaši varbūt tādēļ, ka parlaments, ierēdņi un daudzi valdības vīri devušies vasaras atvaļinājumā, Bonna ir daudz klusāka kaut vai par mūsu veco Rīgu tajos laikos, kad tā vēl bija strauji pulsējošā Latvijas sirds. Un nav jau arī brīnums, jo Bonna kļuvusi Rietumvācijas sirds, valdības iestādēm ievācoties pa lielākai daļai izbijušās kazarmās, kas vēl tagad provizoriskajai galvaspilsētai piešķir gandrīz uniformētu gaisotni.

Pēdējā laikā gan valdība mēģina ministriju kazarmiskās fasādes atdzīvināt ar mākslas darbiem, un tā, piemēram, saimniecības min. Erhards licis savu ministriju izrotāt ar akmenī kaltu, vecu trijmastnieku bangainā jūrā, kam jāsimbolizē vācu saimniecības drosmīgais brīnumkuģis. Līdzīgus reljefus drīzumā beigs veidot arī finanču un iekšlietu ministrijai. Arī kādu parlamenta ēku — lielās, baltās kazarmās — sienu rotā modernisma garā akmenī cirsts reljefs — Fēniks, kas paceļas no pelniem. Pie Rietumvācijas provizoriskās galvaspilsētas pēdējiem lepnumiem pieder arī šinī vasarā nobeigtā daudzstāvu ēka ar 1000 logiem ārlietu ministrijas vajadzībām. To celot simbolistiski nav aizmirsta Berlīne, jo ēkas projektu zīmējis berlīnietis un apmēram trešo daļu no 13.4 milj. marku lielās celtnes veikušas Berlīnes firmas. Jaunajai vācu ārlietu ministrijai ir 720 biroja telpu (kopā 11.000 kvādrātmetru), 60 speciāltelpu (3.100 kvadrātmetru) un archīva telpas kopā ar technisko vajadzību telpām aizņem 4000 kvadrātmetru. Un lai arī cik miermīlīgu politiku solās ieturēt jaunā ārlietu ministrija, vācieši tomēr žēlojas, ka jaunā ēka palikusi bez kārtīga gaisa aizsardzības bunkura... Bet būve sākta 1953. gadā, kad tādas drošības celtnes nebija aktuālas un likumīgas. Toties ārlietu ministrijai ir pašai savs kazīno ar pārsteidzoši lētām ēdienu cenām; jo, piemēram, kārtīgs meža cūkas cepetis ar kartupeļiem un gaileņu mērci maksā tikai pusotras markas.

Lai gan Bonnai ārēji nav ne mazākās līdzības ar Berlīni, tomēr vecās galvaspilsētas iestāžu gars un kaut kas no prūsiskās kārtības stīvuma sastopams katrā solī. Nav ko brīnīties, jo gandrīz visi augstākie ierēdņi un daudzos gadījumos pat vissvarīgākās iestāžu personas — vecie Berlīnes portjēri, savā laikā steidzīgi importēti no bijušās galvaspilsētas. Bijušās galvaspilsētas garu un izskatu atgādina ne vien robežapsardzības policijas reprezentācijas simtnieka ieroču prezentēšanas veids pie valsts prezidenta pagaidu mītnes Šaumburgā, bet arī valsts iestāžu šoferu tumši pelēkās formas, pie kuŗām šoferu kungi pēc privātās gaumes drīkst izvēlēties vienīgi melnus apavus — kurpes vai gaŗos zābakus. Ministriju ierēdņi gan uniformēti nav, bet, šķiet, ka visa viņu prūsiskā būtība līdzinās labam, precīzi noregulētam pulkstenim. Mazliet pārsteidz valdības virspadomnieku un citu augstu ierēdņu spartāniskās dienesta telpas, kur ir vienkāršs, tumšas krāsas rakstāmgalds, parasti 2 nepolstēti krēsli apmeklētājiem un aktu skapis, kas kopā nemaksā varbūt vairāk kā 1000 marku. Augstie ierēdņi tikai ar rakstā pamatotu iemeslu drīkst pieprasīt dienesta auto ministriju garāžām. Viņu dzīves augstākie brīži ir tad, kad parlamentā, otrā vai trešā rindā sēdot aiz sava ministra, viņi drīkst tam iečukstēt ausī atbildes uz vajadzīgajiem jautājumiem.

Protams, tāda valdības virspadomnieka rīcībā ir referents, palīgreferente, divi padomdevēji un trīs līdz četras sekretāres. Šo padoto vienīgās ievērojamās īpašības, šķiet, ir čaklums un vienkāršība. Par akurātu darba sākumu katrā ministrijā rūpējas īpašs amata vīrs, bet darba beigas, sevišķi sekretārēm, bieži atkarīgas no darba daudzuma, un, jo kāda sekretāre augstāk kāpj ministrijas sfairās, jo vēlāk viņa parasti tiek brīva. Ministriju dāmas, protams, atļaujas sev paglītas blūzītes, no Ķelnes modes namiem importētas pēcpusdienas kleitas vai pat stila apģērbus, kuŗi noskatīti diplomātiskā korpusa modes skatēs Pētersbergā, bet sekretāres no 10. algas grupas, šķiet, vairāk pieturas pie ministriju šoferu tumši pelēkās dienesta uniformu krāsas. Savā ziņā Bonnas uniformitāte iet pat tik tālu, ka katrai ierēdņu katēgorijai pēc nāves uz kapa noliek jau iepriekš zināmas vērtības vainagu. Ministrijas ierēdņiem ir cerības uz valsts vainagu 20-40 marku vērtībā, bet sekretārēm jābūt mierā ar puķu buķeti. Arī valsts samaksātie nāves sludinājumi ir paredzēti vienrindīgi vai divrindīgi, atkarā no amata, 30-60 milimetru apmērā.

Sava veida uniformēšanos iesākusi arī parlamentārieši, jo sākot ar valsts prezidentu un kancleru, visi valdības locekļi un valdības koalicijas parlamenta deputāti svinīgos gadījumos uzvelk frakas un baltās vestes, dekorējoties ar civilordeņiem (kam tādi ir), bet sociāldemokratu opozicija, lai no pārējiem atšķirtos jau pa gabalu, šādos gadījumos dzelžainā konsekvencē reprezentējas tikai smokingos. Vienīgā ļaužu katēgorija, kuŗu arī Bonnā pagaidām nevar iebāzt nekādā uniformā ir žurnālisti. Tie apgrozās Bonnas valdības iestādēs sevišķi brīvi un šo ļaužu sugu pilsētā var pazīt no krāsainajiem apģērbiem vien. Toties, ja kādam nosiem „bezkauņām" atgadās nolikt rakstāmos rīkus uz mūžību, tad vainags un nauda nāves sludinājumam laikrakstā no deguniem jāsamet palīkušajiem amata biedriem.

Traģikomiskas Birģermeistara nolaidības sekas

1000 iedzīvotāju ciemā Lochtumā pie Gaslaras, Vācijā, šinī vasarā atklājušās pavisam trakas lietas, kas radījušas veslu traģikomēdiju ar vairākiem īsteniem nesamaņā krišanas gadījumiem. Kāds jauns, tikko iecelts dzimtsarakstu nodaļas pārzinis pārāk lielā centībā sācis rakņāties vecajos ciema dzimtsarakstu nodaļas papīros un atklājis, ka lielākās daļas ciema iedzīvotāju piedzimšana, laulības un miršana nav reģistrētas. Tas noticis tāpēc, ka kādam birģermeistaram, kas sen jau miris, bijušas lielas grūtības ar rakstu darbiem. Viņš 1880. gadā ievēlēts cienījamā amatā un līdz ar to bijis vietējās dzimtsarakstu nodaļas pārzinis, bet visu savu mūžu un valdīšanas laiku pavadījis vai nu ciema krodziņos vai arī ar šauteni padusē trenkājot zaķus. Grūtību dēļ rakstīšanas mākslā, viņš visus ierakstus dzimtsaraksu nodaļas un citos svarīgos dokumentos licis izdarīt ciema „skolmeistaram", bet pats katra gada beigās, gandrīz kā ar vistas kāju, uz vajadzīgajiem papīriem uzķeksējis savu parakstu. Tā kā arī skolmeistars mīlējis iedzeršanu un zaķu šaudīšanu vairāk par rakstu darbiem, tad abi amata vīri sapratušies labi un tādēļ vajadzīgos ierakstus un parakstus bieži vispār aizmirsuši. Šīs nebūšanas savā laikā gan atklājis apriņķa inspektors, bet tad birģermeistars viņam izmaksājis kārtīgu „šnabi", apsolot, ka visas nebūšanas skolmeistars savedīs kārtībā, un pēc tam visi trīs amata vīri, kā parasts, draudzīgi devušies kopīgās medībās. Lieta bijusi nokārtota, jo apriņķa inspektors revīzijas protokolā par rakstījis, ka viss ir labākā kārtībā. Tagad atklājies, ka nekas nav ticis nokārtots un labai tiesai dzimtsarakstu nodaļas dokumentu trūkst svarīgā birģermeistara paraksta. Līdz ar to daudzi ciema iedzīvotāji skaitās nedzimuši un nelaulāti. Vairākas vecas sievas, uzzinot, ka viņas visu mūžu dzīvojušas „civillaulībā" un dzemdējušas „ārlaulības"bērnus, Lochumā tagad vairākkārtīgi kritušas nesamaņā. Kādam laulātam pāram gājis secen uz dimanta kāzām piešķirtais ordenis, bet vairāki veči, nejuzdamies savām sievām likumīgi pielaulāti, mūža galā taisoties tās izmest no laulības gultas. Lai glābtu, kas vēl glābjams, vairāki speciālu uzdevumu ierēdņi ar sevišķām iekšlietu ministra pilnvarām, ņemot palīgā kārtīga mācītāja rakstītos baznīcas ruļļus, mēģina tagad, vaiga sviedros pūloties, savest kārtībā „veco zelta laiku" dzimtsarakstu nodaļas reģistrus, lai pagājušās gadu simtenī dzimušie būtu likumīgi piedzimuši, laulātie salaulāti un mirušie, kuŗi jau satrūdējuši, būtu arī likumīgi miruši.

V. As.

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMĀNS

(14. turpinājums)

— Tātad, cik varu spriest no jūsu raksta Baltijas Vēstnesī, — Cimze runāja, — jūs esat pārliecībā, ka seminārā būtu samazināms reliģijas mācības stundu skaits, to vietā pastiprinot zinātnisko priekšmetu skaitu un apmēru. —

— Jā, tieši tās bija manas domas. —

— Tā ir arvienu bijusi arī mana vēlēšanās, — Cimze nopūtās, — un to varētu panākt, arī neierobežojot reliģijas mācības. Bet jau tā paša mazuma dēļ, kas mums atļauts mācīt zinātnisko priekšmetu stundās, esmu saņēmis pārmetumus, ka es cenšoties seminārā audzināt aprikozes vai vispār svešzemju augus, kur mans pienākums būtu gādāt par kartupeļiem vai, labākā gadījumā, par āboliem... —

— Protams gan, — Valdemārs pasmaidīja, — pārāk gudri skolotāji padarītu par tādiem arī savus audzēkņus, un tas semināra uzturētājiem patiktu vismazāk, jo viņi labi zina, ka jo vairāk cilvēkam zināšanu, jo vairāk tas arī saprot savas dzīves patiesību. Un, tiklīdz latvieši sapratīs, kas īsteni ir viņu dzīves patiesība, viņi pret to sacelsies kā pret kādu slogu, kas tos nospiež. —

Klausīdamies Valdemāra pēdējos vārdos, Cimze bija kļuvis domīgs.

— Tas ir iespējams, Valdemāra kungs, — viņš teica, — un tāpēc arī man dažreiz uznāk šaubas par to, vai vēlams, ka dodam semināra audzēkņiem zināšanas tādā virzienā, lai ar to viņos modinātu nemieru pret parasto kārtību. —

— Cīnīties pret kādu kārtību ar tās patiesībām, kuŗas kļuvušas par netaisnību, ir vispār katra cilvēka pienākums, es pat gribētu teikt — augstākais pienākums. —

— Bet, ja apstākļi būtu tādi, ka cīņa prasītu pārāk lielus upurus un varbūt tomēr būtu veltīga? —

— Cīņa pret netaisnību un par tiesībām, kuŗām taču visiem cilvēkiem un tātad arī latviešiem jābūt vienādām, nekad nevar būt veltīga, kaut arī tā prasītu upurus vai arī beigtos bez redzamiem panākumiem. Taču arī 1848. gada cīņas Vācijā, kaut arī nepiepildīja daudzās cerības, tomēr ir liels solis uz priekšu vācu tautas dzīvē. —

Cimzes seja bija apmākusies.

— Tātad jūs, Valdemāra kungs, domājat, ka latviešiem būtu jāņem paraugam 1796. gads Francijā ar tā Mirabo, Dantoniem un Robespjēriem? Jūs domājat, ka mazajai latviešu saujiņai, kāda tā ir, salīdzināta ar milzeni Krieviju, būtu jāuzsāk cīņa, kuŗas sekas . . . Piedodiet, es atzīstu jūsu domas šai ziņā par pilnīgu neprātu! . . . —

Cimze runāja jo dziļā satraukumā, un, kā likās, viņam bija grūti sevi apvaldīt, lai satraukums neizpaustos rūgtos pārmetumos.

Valdemārs mierīgi gaidīja, līdz viņš apklusa, un tikai tad, mirkli pārdomājis, atbildēja:

— Jūs, Cimzes kungs, aizsteidzāties tālu priekšā tam, ko es gribēju teikt. Jā, tik tālu, ka es gandrīz neredzu iespēju sameklēt tādu punktu, ar kuŗu sākot, mēs varētu savu sarunu turpināt. Bet es to tomēr negribētu pārtraukt un lūdzu jūs mazliet paciesties, līdz man izdosies jums paskaidrot, ko es domāju, ja teicu, ka latviešiem jāuzsāk cīņa. —

— Es centīšos jūs saprast, Valdemāra kungs, — Cimze teica, mazliet nomierinājies, un Valdemārs turpināja:

— Man šķiet, ka cīņa pret Krievijas miljoniem pašlaik tiešām ir bezcerīga, un būtu neprāts par to pat domāt. Ir jācīnās pret vācu muižniecību, kas ir tikai saujiņa, salīdzinot ar mums, un kuŗas mērķis — pārvācot latviešus — nav mums nekāds noslēpums. Noslēpums nav arī tas, ka muižniecības tieksmes nav nebūt ideoloģiski, bet tīri materiāli pamatotas: muižniecībai īstenībā nebūt nerūp nacionālās lietas, bet sava manta un ar to vienotā stāvokļa nostiprināšana un nodrošināšana iespējami ilgi nākotnei. Tāpēc tad arī latviešiem jāstāda pretī tīri materiāls spēks — manta. Kas nav iespējams nabagam, to bez sevišķām pūlēm spēj panākt turīgais. Tiklab man un, kā es ceru, arī jums, nav nezināms, ka ikvienu krievu valdības soli, kas varētu nākt par labu mums, latviešiem, muižniecība aptur, pirms tas vēl ir sperts, ar kukuļiem badīgajai krievu administrācijai gan Rīgā, gan galvenokārt Pēterburgā. Vairojoties latviešu turībai, reizā ar to mazināsies muižniecības spēks un vara, un tādēļ ir jācīnās par latviešu turības vairošanu. Par pārējo gādās laiks un vēsturisko apstākļu norise. —

— Man šķiet, Valdemāra kungs, ka esmu jūsu domas sapratis, un tās būtu apmēram šādas: latviešiem vispirms jākļūst turīgiem, bet pēc tam laiks un vēsturiskie apstākļi rūpēsies par to, lai tie kļūtu arī ētiski pilnvērtīgi savas tautas un līdz ar to visas cilvēces locekļi. Bet vai tas ir tik droši, ka kādas tautas materiālās dzīves apstākļu uzlabošanās iet roku rokā ar tās humānitāro tieksmju augšupeju? —

— Jā, man šķiet, ka pagājušā gadsimta vispārējā materiālā stāvokļa uzlabošanās Eiropā ir iemesls tam, ka mainījusies uz augšu arī tautu garīgā dzīve. —

— Bet jūs taču nenoliegsit, ka, pieaugot materiālai labklājībai, Eiropas tautās radušās tieksmes pārveidot ar revolūciju palīdzību nepatīkamās valsts formas. Bet šīs revolūcijas ir pamodinājušas kaislības, kas pilnīgi aizmiglojušas ētiskās vērtības, pēc kuŗām manuprāt būtu jācenšas kā pēc galīgā un augstākā mērķa. Ko gan varam gaidīt no latviešiem, ja materiālās dzīves pacelšana viņos radīs nemieru, kuŗš beidzot varētu izpausties revolūcijā? Tā kā mūsu garīgā pasaule ir neizveidota, tad var paredzēt, ka revolūcija noris bez ētisko normu kontroles un tātad tā progresa vietā, kuŗu jūs gaidāt, izvēršas kādā virzienā, kam ar progresu nav nekāda sakara. —

— Bet kāds tad būtu tas virziens, kādā būtu jāizvēršas latviešu turpmākai dzīves attīstībai? —

— Ticu pats un esmu arī saviem audzēkņiem arvienu mācījis, ka augstākais mērķis, pēc kuŗa jācenšas ir c i l v ē c ī b a un ka mūsu pirmais pienākums ir visur un vienmēr to apzināties un tai pieskaņot visu savu dzīvi. —

— Bet ja apstākļi ir tādi, kas šo cilvēcības jēdzienu ne vien neatzīst, bet tam pretojas? —

— Tad jāmudina tauta būt pacietīgai un jo vairāk jāstiprina tās ētiskie spēki, jo laiks ir pacietīgo un godīgo pusē. Viss mainās. Vai lai atgādinu jums skaistos Šillera vārdus:

Viss vees jau gāžas, laiki pārmainās,
Un jauna dzīvība uz drupām uzzied! . . . —

— Bet, ja ir iespēja, ka jaunais var uzziedēt, pirms vēl vecais kļuvis par drupām, kuŗas taču šo uzziedēšanu apgrūtina, vai tad jaunai dzīvībai nebūtu tiesību izmantot augsni tur, kur drupas to nav apklājušas? —

— Es nesaprotu, Valdemāra kungs, ko jūs ar šo augsni īsti domājat. —

Valdemārs kādus mirkļus klusēja. Pār viņa seju pārslīdēja it kā ēna. Viņš domāja par to, vai ir kāda jēga pārliecināt sirmo vīru, kas dzīvoja pavisam citas pasaules pavēnī, par tās pasaules norisēm, kuŗā dzīvoja viņš. Beidzot viņš tomēr nolēma runāt.

— Mums nav iespējams izvairīties no cīņas, Cimzes kungs. Tagad tas būtu jau iepriekš paredzams zaudējums, — un pie tam mums ir jācīnās uz divām pusēm, kuŗas abas mums vienādi naidīgas. Lai jel kaut ko panāktu, mums, kaut arī ārēji, ir jāsaprotas ar krieviem, jo ar to varam cerēt, ka iegūsim atbalstu pret vāciešiem. Mums nav citas izejas. Vai tas būtu bīstami, ja biedrojamies ar vienu pretinieku, lai glābtos no otra? Jā, kas to tagad lai pasaka? Nākotne rādīs, vai taisnība man vai jums . . . —

— Bet ja nu biedrošanās ar kungiem šņorainajos slavofilu svārkos ir maldīšanās un mums neko nedod? Kas tad gan glābs mūs no otras puses dusmām un atriebības? —

Valdemāra seja kļuva drūma un cieta.

— Krievija ir plaša, tur ir daudz tālu un tukšu vietu, daudz brīvas zemes . . . Varbūt visdrošākā vieta, kur vajātais var paslēpties, ir tā, kas viņa vajātājam ir vistuvāk . . . —

Cimze kādus mirkļus klusēja un tad it kā ar varu vēla vārdus pār lūpām:

— Tātad jūs, Valdemāra kungs, domājat . . . jūs domājat, ka latviešiem jāpamet sava zeme? —

— Ja runājam par dzīvības glābšanu, tad nevaram izmeklēties līdzekļus, kas būtu pareizākie. Mums tad jālieto tie, kādi ir vistuvāk pa rokai. Tautām ir tiesība dzīvot, un tās arī grib dzīvot, un tāpēc tām jāglābj sevi ar visiem līdzekļiem, kas tām acumirklī sasniedzami . . . —

— Tātad šai gadījumā, lai glābtu sevi no vilka, mums jādodas lāča ķetnās? — Cimze jautāja, un viņa sejā smaida vietā parādījās sāpīga grimase. —

(Turpinājums sekos)

KATOĻU RAKSTNIEKU CĒLIENS

UN KONCERTS SANĀKSMES NOSLĒGUMĀ

PIRMĀS KANADAS LATVIEŠU KATOĻU DIENAS, KĀ JAU ZIŅOJĀM, BIJA KUPLĀ SKAITĀ PULCINĀJUŠAS KATOĻTICĪGOS TAUTIEŠUS NE TIKAI NO KANADAS, BET ARĪ NO ASV. PLAŠO SANĀKSMI AR SAVU IERAŠANOS PAGODINĀJA KANADAS KATOĻU BAZNĪCAS AUGSTĀKAIS VADĪTĀJS VIŅA EMINENCE KARDINĀLS J. C. McGUIGAN. AUGSTAIS GARĪDZNIEKS IR LATVIEŠU DRAUGS UN LABVĒLIS. TAS IZSKANĒJA ARĪ VIŅA ZĪMĪGAJOS VĀRDOS, UZRUNĀJOT KATOĻTICĪGOS LATVIEŠUS SANĀKSMES ATKLĀŠANAS AKTĀ. STARP CITU KARDINĀLS ATZINA, KA KATOĻTICĪGO LATVIEŠU STĀJA KANADĀ VIŅU PATIESI IEPRIECINA UN VIŅŠ CEROT, KA TĀ NEMAINĪSIES ARĪ TURPMĀK.

Katoļu dienu izskaņai 4. sept. sv. Miķeļa katedrāles zālē notika rakstnieku cēliens ar Toronto vīru koŗa Viesturs piedalīšanos

Rakstnieku cēlienu atklāja LKKCK centrālās valdes priekšsēdis J. Niedra, norādot uz latviskās gara kultūras veicināšanas lielo nozīmi trimdā. LPB Kanadas kopas priekšniece B. Senkeviča nesa preses darbinieku sveicienus.

Prāvests Norberts Trepša no Detroitas sniedza konspektīvu pārskatu par latviešu katoļu rakstniecību, kuŗas sākumi meklējami sešpadsmitā gadu simteņa vidū, kad parādījās pirmās katoļu grāmatas latviešu valodā. To autori gan nebija latvieši. Katoļu rakstniecību gandrīz pilnīgi apturēja iespiestā vārda aizliegums. Pēc tā atcelšanas sāka izmēģināt roku daudzi rakstnieki visās rakstniecības nozarēs. Bet tā kā neviens no viņiem no rakstniecības vien dzīvot nevarēja un bija grūtības ar sarakstīto darbu iespiešanu, izdošanu un izplatīšanu, tā sevišķi strauji neattīstījās. Pirmie rakstniecības darbinieki katoļiem bija garīdznieki, tad nāca talkā studenti, skolotāji un citi. Spilgtāki vārdi tā laika katoļu rakstniecībā chronoloģiskā kārtībā ir: A. Jurdžs, P. Miglinieks, K. Skrinda, A. Skrinda, F. Kemps, J. Višņevskis, F. Trasuns, A. Dunalskis, H. Rancāns, J. Rancāns, P. Laizāns, J. Pabērzs, J. Kindzuls, P. Smelters, J. Velkme, V. Seile, P. Strods u. c. Sevišķs uzplaukums bija Latvijas brīvības laikā, bet tuvu apsīkumam katoļu rakstniecība ir pēdējos 10 gados. Ar nožēlu jākonstatē, ka vidējai paaudzei, kuŗai mēs varētu pieskaitīt sevi, vairs neseko tikpat kā nekas. Radot lielāku interesi par rakstniecību, pērkot izdotos darbus un atbalstot jaunu izdošanu, varbūt šo stāvokli varētu labot.

Kā redzamākie vidējās paaudzes rakstnieki būtu minami M. Apels, A. Rupainins, J. Klīdzējs, A. Sprūdžs, A. Ancāns, J. Silkāns, M. Andžāne, K. Strods, B. Senkeviča, F. Murāns un c.

Referents aizrādīja, ka viņa uzdevums referēt par latviešu katoļu rakstniekiem ir ļoti grūts, jo nevar noteikti definēt, kādi īsti autori atzīstami par katoļu rakstniekiem. Tāpēc viņa doma bijusi šai plašajai un grūtajai temai pieskarties tikai vispārējos vilcienos.

N. Trepšas referātam sekoja Toronto vīru koŗa Viesturs koncerta daļa. Korim šī bija pirmā lielākā uzstāšanās pēc vasaras brīvlaika. Jau ar pirmo dziesmu — Bēthovena Tā debess izteic — koris ieguva klausītāju nedalītas simpātijas. Norvila Aglonu vajadzēja atkārtot un dot vairākas piedevas. Iespaidīgi izskanēja J. Cīruļa Ave Maria, J. Vītola Mežezers un J. Cīruļa Koklētājs. Ar prieku jākonstatē, ka koris sava diriģenta V. Rundāna vadībā guvis ievērojamu briedumu. Bez jaukā dziedājuma klausītājiem ļoti imponēja arī koŗa disciplinētā uzstāšanās.

Rakstnieku darbu lasīšanā kā pirmā uzstājās viešņa no Ņujorkas — dzejniece Marija Andžāne, nolasot vairākus savus dzejoļus. M. Andžāne pazīstama kā viena no spējīgākām katoļu dzejniecēm, kuŗa savus darbus rakstījusi kā literārā valodā, tā latgaļu dialektā. Nolasītie dzejoļi bija patiesi jauki. Žēl tikai, ka dzejnieces balss diezgan lielajā klausītāju pulkā tālāk esošiem bija grūti sadzirdama.

Biruta Senkēviča izteiksmīgi lasīja savus agrāku laiku un visjaunākos dzejoļus.

Rakstnieks Konstantīns Strods-Plenciniks no Ņujorkas lasīja moderno pasaku — Septiņi brāļi.

Jānis Klīdzējs, nevarēdams personīgi ierasties no tālās Kalifornijas, bija atsūtījis savu stāstu Sargs, ko ļoti izteiksmīgi nolasīja viesis no Čikāgas, redaktors Alberts Raidonis.

Dzejnieks Francis Murans neparedzēta traucējuma dēļ nebija ieradies. Viņa vietā dzejnieks un rakstnieks Vladislavs Bojars nolasīja savus jaunākos dzejoļus.

Prāvests Norberts Trepša, kuŗš ir reizē teologs, tiesībnieks, rakstnieks un fabulists un kuŗš literārā laukā pazīstams ar pseudonimu Neiksānīts, meistariski nolasīja vairākas savas fabulas.

Rakstnieku cēliens bija pulcinājis pāri par 200 klausītāju, kas šāda rakstura sarīkojumos Toronto ir gandrīz rekords.

Sarīkojumā ļoti kuplā skaitā piedalījās jaunatne, kas ar dziļu interesi vēroja gara darbiniekus, kuŗi līdz šim bija dzirdēti tikai vārda pēc, bet nu stāvēja viņu priekšā.

Mūsu jaunatnes un latviskā gara stiprināšanai ieilgušajā trimdā šādi sarīkojumi būtu vajadzīgi biežāk.

Andrejs Pablo Mjerkalns

Ja es būtu pele

Es tecētu pārī grīdai
Un skrubinātu dēļu starpas
Ar saviem maziem, baltiem zobiņiem—.
Es skatītos ar mazajām melnajām acīm
Un klusu mātu un rādītu tev ceļu
Ar vienu savu ūsu—.
Un, ja tu sasistm
Savas kreisās kājas mazo pirkstiņu,
Es noglaudītu to ar savu astīti.

ŅUJORKĀ PACELSIES KANADAS NAMS

Nākošajā gada sākumā Ņujorkas Piektajā avenijā ieradīsies strādnieku grupas ar graujamām mašīnām, lai atbrīvotu vietu 25 stāvu augstajam Kanadas namam, ko paredzēts celt Manhetenas sirdī. Ēku paredz nobeigt 1957. gada janvārī.

Kanadas ģenerālkonsuls Ņujorkā Reijs Lavsons iecerējis Kanadas namu kā „prestiža" celtni, par kuŗu „katrs kanadietis varētu lepoties." Lavsons ir arī šī projekta ierosinātājs.

Piektās avenijas un 54-tās ielas stūŗa debesskrāpī būs telpas Kanadas tūristu birojam, Canadian Nat. Railways, Transcanada Air Lines, Valsts filmu pārvaldes, Royal bank of Canada Ņujorkas nodaļai un citu Kanadas koncernu birojiem.

Kanadas nams būs tik kanadisks, cik vien kanadisks kāds nams var būt, kas jebkad celts ārpus Kanadas robežām. Kanadieša iecerēts, ši nams gandrīz pilnīgi ir arī kanadiešu financēts. CS

KĪNAS PROBLĒMA UN PADOMIJAS NĀKOTNE

Dr. Starlingera teorija un ietekme uz Ādenaueru

„Padomju Savienības varas ierobežojums" ir virsraksts vācu Dr. Starlingera š. g. sākumā iznākušajai grāmatai, kuŗā izteiktās idejas, domājams, ietekmjušas Konrada Ādenauera un pa daļai arī pasaules politiku, sevišķi attiecībā pret Krieviju.

Konrads Ādenauers tic alianses beigām starp divām komūnisma varām — Padomju Savienību un Sarkano Kīnu. Viņš ir pārliecībā, ka komūnistiskā Kīna šodien ir potenciāls spēks un drīzi vien būs nenovēršams drauds komūnistiskai Krievijai. Te ir viņa ieskatu pamatojums:

„Sarkanai Kīnai tautas pieaugums gadā ir 24 miljoni, un mirstība ir maza. Tuvākā nākotnē Kīnas tautas republikai pietrūks dzīves telpas savā zemē. Tā nevarēs telpu meklēt dienvidos. Kīnai, lai dzīvotu, vajadzēs izplesties uz ziemeļiem, tas nozīmē telpu iegūt Āzijas Krievijā. Šis apstāklis spiež krievus smaidīt Rietumiem un ieturēt samierināšanās politiku, lai gūtu nodrošinājumu vismaz vienā frontē."

Ādenauers pārņēmis šo ideju no sākumā minētās Starlingera grāmatas un pirms kāda laika ar to iepazīstināja kādu Šveices žurnālistu. Grāmatas autors Dr. Starlingers ir bijušais Austrumprūsijas ārsts, kas sabijis Krievijas apcietinājumā 1945.-54. g.

Krievijas apcietinājuma nometnēs viņš ik dienas saticies ar Padomju bijušiem ģenerāļiem, augstiem partijas locekļiem un citiem, kuŗi krituši nežēlastībā un izcietuši ilgtermiņa sodus.

Starlingers Krievijā saskata iekšējo vājumu, kas to spiež pārņemt miermīlīgu politiku. Uz smagās rūpniecības lēses krieviem steidzami jāsavedot kārtībā sava lauksaimniecība. Kolchozi prasa preces, ko fabrikas nav spējīgas agādāt, un savukārt armija arvien prasa materiālus uzlabojumus. Krievijai ir jāapbruņo sarkanā Kīna, Ziemeļkoreja un jāstiprina tirdzniecība ar Rietumiem.

„Kā Padomju Saimniecība var visu to un vēl citu dabūt gatavu vienā un tai pašā laikā?" Starlingers efektīgi jautā savā grāmatā.

Tālāk vācu autors paredz, ka Sarkanā Kīna vērsīsies pret ziemeļiem — Padomju Savienības austrumu robežām. Jau nedaudz gados 700 miljoni kīniešu prasīsot vairāk telpas. Viņš saka, ka viņi to var panākt miera ceļā, ja Krievija to atbalstīs, vai ar asinīm izliešanu, ja Krievija pretosies.

— Lai gūtu nodrošinājumu pret Kīnas ekspansiju, — viņš turpina, — Krievijai jānodrošina sevi rietumos. Tas nozīmē Krievijas piesliešanos Eiropai un Amerikai. Padomju Sav. vājums radīšot labas iespējas Amerikai un Rietumu pasaulei lietu nokārtošanā ar sarkano Kīnu. — Tas būs moments Rietumvācijai iesniegt savas prasības Maskavai — deklarē Starlingers.

Tad Ādeaueram vai viņa pēctečiem jāprasot Vācijas apvienošana un Hitlera zaudēto provinču atdošana atpakaļ.

„Neprātīgi ir runāt ar Krieviju tagad, kad tā ir labās attieksmēs ar Kīnu," saka autors.

Ja pietiks pacietības nogaidīt, tad pilnīgi iespējams, ka Krievija karos blakus Rietumiem pret Āzijas masām.

Kad Ādenauers uzzinājis par šo grāmatu, viņš Starlingeru aicinājis pie sevis. Tiem bijušas garas sarunas. Pēc tam Vācijas ārlietu ministrijas augsākie ierēdņi divās sēdēs apspriedušies ar Starlingeru.

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNATNE — CEĻA ZĪME UZ BRĪVO LATVIJU...

ASV JAUNIEŠU 4. GADSKĀRTĒJAIS KONGRESS KLIVLENDĀ

II

Koncerta starplaikā par pulciņu dzīvi, to darbību un īpatnībām vēl ziņoja pulciņa pārstāvji: N. Ābele (D. Kalifornijas pulciņš), R. Jostons (Linkolna), Grand Rapidu pulciņa pārstāvis E. Kalnraups, A. Ruņģis (Kalamazū), K. Sventeckis (Indianapole), M. Ādamsone (Toledo) V. Grava (Ņujorka), J. Plostnieks (Klīvlenda), V. Zemesarājs (Klīvlenda) un J. Klimanskis (Filadelfija)

4. septembrī kongresa gaitu ar svētrunu aizlūgumu ievadīja māc. J. Kugrēns.

Sekoja mandātu komisijas papildinājums. No tā izriet, ka kopā ar valdes un revīzijas komisijas mandātiem kongresā pavisam ir 120 delegātu, pārstāvot 568 ALJA's biedrus, lielākais delegātu skaits, kāds līdz šim ir bijis.

Pēc tam sekoja jauno statūtu nolasīšana un pieņemšana, pēc kuŗiem delegāti turpmāk varēs balsot neklātienes ceļā, ja viņi dzīvo 500 jūdžu attālumā no kongresa vietas. Tāpat arī turpmāk apgabala vicepriekšsēža kandidātūru uzstādīs attiecīgā apgabala biedri, to uz vietas arī ievēlot. Turpmāk kandidātu saraksts būs publicēts pirms kongresa sanāksanas. Jauno statūtu projektu izstrādāja līdzšinējā statūtu komisija (V. Nollendorfs, V. Muižnieks un V. Klīve).

Vēlēšanās par apvienības priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo priekšsēdi, Konstantīnu Sventecki (Indianapolē) kuŗš bija arī vienīgais kandidāts. Sekoja ilgi aplausi.

Valdē ievēlēja:

Valdi Muižnieku no Čikāgas ar 105 balsīm, Valteru Nollendorfu no Linkolnas (104), Valdi Kārklu no Filadelfijas (101), Zigurdu Reineku no Klīvlendas (96), Aivaru Ruņģi no Kalamazū (96), Veltu Muižnieci no Čikāgas (93), Gunāru Aboliņu no Takomas (91), Olgertu Galīti no Indiānapoles (90), Pēteri Freivaldu no Vašingtonas (89), Jāni Peniķi no Milvokiem (87), Zigurdu Kārkliņu no Indianapoles (78) un Jāzepu Klimanski no Filadelfijas (66).

Kandidātos paliek: Aristids Cers, Ilgvars Dižgalvis, Aivars Zeltiņš un Elmārs Kalnraups.

Revīzijas komisijā ievēlēja Juri Ūdri no Vašingtonas (63 b.), Baibu Krūmiņu no Filadelfijas (60 b.) un S. Ozolu no Kalamazū (49 b.). Kandidātos: J. Vanags un J. Roziņš. Par pārstāvi Eiropas apspiesto tautu apvienībā vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo — stud. theol. Kristapu Valteru.

Vēlēšanas līdz ar to bija galā, neradīdamas nekādus sarežģījumus, jo tās jau iepriekš bija noorganizētas. Valdes vēlēšanām bija iesniegts saraksts, par ko arī nobalsoja, bet vēlāk uzstādītos kandidātus, protams, nelevēlēja. Tādēļ arī neievēlēja D. Kalifornijas delegātu J. Dižgalvi, kuŗš ieradās kangresā pēc tālā ceļa mērošanas, bet aizmuguriski ievēlēja Vašingtonas delegātu.

Galīgā vērtējumā kongresā piedalījās 128 pilntiesīgi delegāti.

Ar 59 balsīm, 6 atturoties, pieņam V. Šmita un V. Gravas ierosinājumu: **„Lai izveidotu ciešāku sadarbību ar citām jaunatnes organizācijām, ierosina ALJA'u piedalīties Latviešu skautu organizācijas Latvijas aprakstu vākšanas darbā. Turpmāk pie rosīgāko pulciņu izvērtēšanas, vērtēt pulciņa biedru savāktos un iesūtītos rakstus par Latviju".**

Pēc pārrunām un mazām pārmaiņām, ar 72:4:1 balsīm, pieņem jauno statūtu projektu.

Pieņem ierosinājumu — iegādāties Latviešu valodas vārdnīcu, atbalstīt Tautas dziesmu krājuma un Latvijas vēstures izdošanu. Kongresa laikā izrauga komisiju, kuŗa ziedojumu veidā savāca $84,25 Latvju vārdnīcas iegādei; vārdnīcu nodos Kongresa bibliotēkai Vašingtonā. V. Grava un V. Šmits paskaidro, ka šādas vārdnīcas var iegādāties katra kolledža bibliotēka, ja to pieprasa vairāki studenti attiecīgā universitātē.

Nolemj atbalstīt DV izdotās pazīšanas zīmes un tās novietot automobiļu logos.

Skautu pulciņa iestāšanos ALJA'ā oficiāli kārtos jaunā valde ar skautu vadību.

V. Muižnieks ziņo, ka bijušās prasības pret žurnālu „Raksti" ir segtas no apvienības kases. Revīzijas komisijas ierosinājumu, kuŗu arī atbalsta ALJA's pr-dis K. Sventeckis, pieņem ar 74 balsīm 10 atturoties, ka G. Šmitam 2 nedēļu laikā jāiesūta „Rakstu" norēķini, pretējā gadījumā draud izslēgšana no apvienības līdz rēķinu nodošanai. Šajā nabalsošanā no 128 delegātiem piedalījās 84 delegāti, kaut gan šī lieta visā būtībā pienācās goda tiesas izšķiršanai.

V. Klīves ierosinājumu, dot ALJA's pārstāvi brīvās pasaules jaunatnes apvienības izveidošanai, kongress pieņēma zināšanai, jo daudzi delegāti šo ierosinājumu atzina par pāragru.

Pieņem deklarāciju, ko iesniedza V. Nollendorfs, ka ALJA ir politiski neatkarīga organizācija un sadarbojas ar visām centrālajām organizācijām un visām vecās paaudzes un jaunatnes organizācijām citās zemēs.

Pieņem kasiera O. Galīša izstrādāto budžeta projektu par $1.675,00.

Seko Ņujorkiešu referāts „Cīņa par Latvijas atbrīvošanu", kuŗā izteiktos priekšlikumus kongress pieņem.

Atzīst, ka katra bibliotāka jāpapildina ar vienu labu grāmatu par Latviju, jāapzina bibliotēkās atrodamās grāmatas par Latviju un jāsatāda ASV bibliotēku saraksts.

Kongresa beigu daļā pieņem rezolūciju komisijas (Kārkls, Dakters, Kukainis un Ādmine) sastādītos apsveikumus, kuŗus nosūtīja prezidentam Eizenhaueram, sūtnim prof. A. Spekkem, Dr. V. Māsēnam, prof. P. Lejiņam, A. Puķītem u. c.

Kongress īpašu pateicību izteica rīcības komisijai, kuŗu sekmīgi un nenogurstoši vadīja Zigurds Reineks. Pateicās arī Klīvlandes DV apvienībai, kuŗa kongresam savu mītni bija nodevusi bez atlīdzības.

Kongresu nobeidza ar „Nevis slinkojot un pūstot".

Kongresu sekmīgi un lietiški vadīja enerģiskais čikāgietis Valdis Muižnieks.

Koncerta laikā notika arī pulciņu ziņojumi, no kuŗiem izriet, ka visi pulciņu biedri Kalamazū, Indiānapolē un Toledo sastāv ALJA'ā, bet Filadelfijā no 86 biedriem ALJA'ā sastāv 79. Nora Aboliņa no Kalifornijas ziņo, ka kaut gan daudzi jaunieši pašlaik ir iesaistīti ASV bruņotajos spēkos, tomēr vēl 15 zēniem jāsacenšas 10 meiteņu dēļ. Pavisam tika nodoti 11 pulciņu ziņojumi.

Kongresa laikā darbojas arī jauno mākslinieku darbu skate, kuŗā piedalījās Jānis Ansons, Helmūts Baumanis, Jānis Dakters, Ingrida Dāve, Imants Klingenbergs, Lilita Riekstiņa un Voldemārs Skraucs.

4. septembŗa vakarā kongresa balle bija pārpildīta. Balli ar dziesmām kuplināja P. Lielzuika.

Pirmdien, 5. septembrī daudzi jaunieši jau devās mājup, bet citi apskatīja Klīvlendu, vai arī devās uz sporta sacensībām. Futbolā Čikāga ar 3:1 pieveica Klīvlendu. Basketbolā Klīvlenda zaudēja Kalamazū, bet Klīvlendas un Kalamazū sastādītā pieveica Indiānapoles vienību.

Līdz ar to kongress un jaunatnes salidojums bija beidzies, jaunieši atgriezās savās parastajās gaitās, apzinoties, ka jaunatnei priekšā ir grūts un atbildīgs darbs, ko galvenokārt jāveic jaunajai apvienības valdei.

JAUNĀS VALDES PIRMĀ SĒDE

Kongresa laikā 4. septembrī notika jaunās ALJA's valdes pirmā sēde, kuŗu vadīja priekšsēdis K. Sventeckis. Sadalīja amatus nākošajam darbības gadam. Par trīs apgabalu vicepriekšsēžiem izraudzīja V. Kārklu (austrumu), V. Muižnieku (vidienes) un G. Aboliņu (rietumu). Par priekšsēža vietnieku un informācijas nozares vadītāju izraudzīja līdzšinējo — P. Freivaldu. Sekretārs būs Z. Kārkliņš, kasieris līdzšinējais O Galītis un biedrzine arī paliek līdzšinējā — V. Muižniece. Pulciņu un apgāda nozares vadīs V. Nollendorfs, bet iekšlietu nozari — J. Klimanskis, ārlietu nozari — A. Ruņģis un vientuļo biedru nozari Z. Reineks. Sevišķu uzdevumu nozari vadīs J. Peniķis. Par ALJA's sakarnieku Dienvidkalifornijā apstiprināja J. Dižgalvi, bet ASV bruņotajos spēkos — H. Atomu.

APBALVOTI JAUNATNES PULCIŅI

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šogad ALJAs 4. gadskārtējā kongresā apbalvoja sekmīgākos un darbīgākos latviešu jaunatnes pulciņus.

Vērtēšanas komisija bija saņēmusi darbības pārskatus no astoņiem jaunatnes pulciņiem. Komisija, ko izraudzīja ALJAs pr-dis ar B. Krūmiņu priekšgalā, konstruējās šādi: V. Klīve, P. Freivalds, H. Atoms, M. Adamkovics un A. Ronis. Izvērtējot iesūtītos pārskatus, komisija atrada, ka **pulciņi darbojušies ļoti sekmīgi un visiem piešķīra ALAs kultūras fonda ALJAs rīcībā nodotās balvas: katram pulciņam pa Ceļa Zīmju abonementam uz vienu gadu un grāmatu par Alunānu. Pirmajiem pieciem pulciņiem bez tam vēl piešķīra pa skaņu plašu komplektam.**

Pirmajā vietā Indiānapoles, otrā Kalamazū, trešajā Čikāgas, ceturtajā Takomas un piektajā Filadelfijas jaunatnes pulciņš.

Apbalvošanas rakstus kongresa balles laikā pulciņu vadītājiem pasniedza jaunievēlētais ALJAs pr-dis Konstantīns Sventeckis. Secinot pēc aplausiem, liekas, ka visi bija apmierināti ar izvērtēšanas komisijas lēmumiem.

Cerams, ka nākošgad visi jaunatnes pulciņi iesūtīs savus darbības pārskatus un ka tie būs rūpīgi uzrakstīti standartformātā, kas atvieglinās vērtēšanas komisijas darbu. A.—

V. Šmits.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

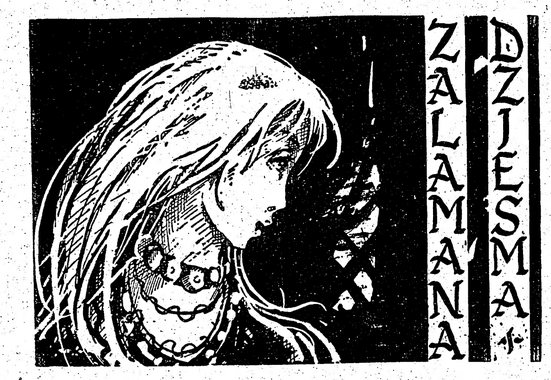

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

(42. turpinājums)

Bet nu jau cilvēki bēg pa gabalu, skrien līdz tikai puiku bars, un neviens mūs vairs nedēvē par lauku tēviem, nepaskaidro arī, kas ir tas un kas šis, un kādēļ Pulvera tornis apaļš kā bundulis. Mēs neko. Ja tā, tad tā. Neviena neaiztiekam, dziedam paši savu dziesmu, paši izvēlamies ceļu, un Rīga diviem cilvēkiem pietiekami plata. Te uzreiz, gribam tā kā krustot vienu režģu ielu, jau sadodamies rokās, speram soli, ielas vidū uzdīgst kārtībnieks ar baltiem cimdiem un vizdegunīgi norāda mums uz citu pusi ejamu ceļu. „Nē," mēs sakām, „mēs gribam turpu!" Un viņam garām ejot draudzīgi piebilstam: „Mums pagastā divi poļiceisti, labi cilvēki un lieli plēguri." Viņš savelk pieri un uzsauc: „Pilsoņi, nomazgājiet mutes un esiet rāmāki!"

„Ko?", mēs saskatāmies. Redzu — Miķelim uz ģīmja sarkani ripuļi, uz pieres visādi ķekši. Pēc dzīva velna! Šis atkal skatās manī: „Jēkaup, tev nocirpta viena ūsa, otrā iesieta lupata. „Mēs dusmās pietūkstam, man acīs jau zili melns: „Mūs, godīgus lauku ļaudis, kas jums dīkdieņiem gādā baltmaizi un krējumu, gribat pataisīt par ākstiem? Par apsmiekla? Miķelis kā bazūne: „Vai mēs nevarēsim brīvi staigāt kā tie citi, kam Dievs piešķīris kājas? Ar cimdiem rādīs ceļu, vai mums nagu sērga?"

Kārtībnieks ko saka, māj kādam ar cimdu, bet mēs tikai brēcam pēc taisnības, rādām pretī dūres. Te, ne no šā ne tā piebrauc divas važoņu kulbas, divi trīs tēviņi sagrābj aiz skaustiem, iegrūž mūs sēdekļos un ripina projām. Ripina, šūpo, balsta kā kuslus bērnus, šūpo, šūpo — aizmiegu atkal. Šoreiz tā īsti un pamatīgi, sapnī māte uzklāj autiņu. Un tā vairs neatminu nekā, līdz tam laikam kad —"

„Kā neatmini! Mūs iestūma tuptūžos un mūros. Drūmos būros."

Kadiķim no aizmugures izvilkās Miķelis, izpuris, noraudājies, pilnām rokām paunu.

„Ko jūs te!" Putnu mamma atkāpās.

„Mūros. Tumšos kā Mūrmuižas šķūņos, kā Tūteru trušu būros. Gan atmuguriski šļūcu, rūcu un lūdzu, asaru murmuļos plūdu — un grūdu —"

„Ko tas te meklē? Un kas viņš tāds?"

„Nu Miķelis, mīļā mamm — es un viņš. Mēs abi."

„Tāļu paps." Pienāca arī Penduliene. Meitas spurdza: „Teļu Tālis, pilns kā mārks."

„Vai tad jūs, Kadiķi, Rīgā neklungurojāt ar Kamrādu pusmuļķo vasaras puisi?" Putnu mamma braucīja pieri.

„Kur nu, mamm, ar to Miķeli — ar šito!"

„Un kāpēc viņš nav savos Tāļos pie sievas un meitām? Vai aizmirsis manus suņus un akmeņus?"

„Biju drūmos mūros. Grūtumos. Sargi vienos glūnos." Miķelis ieščukājās: „Ne piles kaut dūņu ūdens. Degu, kaltu. Zūdījos, lūgšus lūdzos. Solīju rudenī pūru rudzu, vizināt uz Rundāli."

„Kadiķi, vai viņš vājā prātā?"

„Esmu vājāks, esmu. Pulku. Šļūk bikses un raisās siksna, kā tam gaŗajam, glābjot dziļumu slīkoņus. Sirds vēl pulku vājāka. Griežas iekšas, tūkst kājas, ķiploku atraugas. Kas man lika čamdīt maisā! Tūsnu un domāju: desa sazāļota, dūcis citu rīklēm. Āss, ne mēlei pielikt."

„Uzgāžat Tāļa prātam spaini ūdens, lai mums drošums!"

„Mamm, tas mans draugs Miķelis. No Jelgavas līdz Putniem soļojām divu dienu karstumu. Siena šķūņos kāvāmies ar knišļiem. Plecu pie pleca. Man noberzta kāja. Klīboju."

„Jēkaupam taisnība, pat reizē šķīdoņus tūsnijuši — gan ar vajadzību, gan tikai mānam. Ērzeli — riteni stūmuši. Bijām trīs vīri. Bezbiksis nupat vēl apdziedāja tēva māti Edi —un pazuda."

„Dzirdiet — traks, ne vājš! Saules dūrējs arī suņiem pārduŗ prātu."

„Mamm, vai jūsu galvu nekad nav spīlējis neizgulēts dullums? Toreiz Jelgavā—"

„Muti! Uzmīt mēlei. Un Tālim atņemt asumus. Un stiept uz klēti, aiz atslēgas. Lai izguļ būru murgus, varbūt arī baltās peles. Un kāpēc meitām, ar pīrāgiem aizbāztas rīkles? Pavēlu — apsmiekla, nievu dziesmas! Ar loku pāri dārzam!"

„Miķelis spārdīja zemi. Naudiene ar pagali sita pa kannas sānu, meitas atplēta mutes:

„Gauru ļaudis miega pūžņi, līgā, līgā,
Guļ kā cūkas midzenī, līgā."

Taču dziesmas nevijās, vārdi neknieba ausīs. Un tikai petrolejā mērkto pakulu kumpšķi ar dūmiem grauza acīs asaru.

Gauru pusē valdīja lepns klusums.

„Tālāk, Kadiķi! Ar balsi! Kam piederēja nams, kur dzērāt kāzas? Vai bija izdrupuši pakšķi?"

„Nams? Ek, dieniņas, ek — dzīvīte! Kad iznācām no cietuma, prāts vairs nebija skatīt citu namus. Domājām par savām pašu mājām. Miķelim, žēl man viņa šovakar pārlieku, Miķelim vēl bija viens desmitlatnieks, aizgājām krogū paēst treknu spēka ēdienu. Un aizgājām utenī kleitas pirkt, kā citādi rādīsies Annas mīļīgās acīs? Nopirkām ar' — uz labu laimi apaļu duci. Saskrēja apkārt visi žīdi. Bet toties pietrūka desmit santimu biļetēm. Kases jaunkundze bija pikta, neaizdeva no savas kabatas. Nezinājām arī vairs mana brāļa dēla adresi. Līdz atkal smaidīja laime! Naudu uzdāvināja, bail teikt, jaunais Gaurs, kas stacijā pirka avīzi."

„Gaurs—"

„Lūgtu nedusmot. Jā, Gaurs. Nosmējās, izmaksāja alu un iedeva latu. Tikām ar godu līdz Jelgavai. Tālāk gan vairs ne. Galvas rēķinos skaitījām, atņēmām un pielikām, bet ar nepilnu latu šoreiz sanāca tikai šķidrākam attapas dzērienam. Ko nu? Nu, neko—sadomājām iet kājām. Varējām iegriezties pie drauga kurpnieka, apstaigāt iebraucamās sētas, varbūt pilsētā kāds no mūsu kaimiņu saimniekiem, bet mēs satikām vīru, kas nupat ar izsūknītu kunģi un tukšām iekšām bija iznācis no slimnīcas, līdz raudām noilgojies pēc saules un zaļām lapām. Visi trīs bijām bez naudas, sanāca tikai santims pie santima ūdens klingeriem, puspudelei sīvā. Gājām, ēdām un dzērām. Gājām. Miķelis dīca pēc Annas klēpja, svešnieks teica —apdziedot dzimtenes āres un tā. Es jau arī mīlu mūsu pagastu, jūsu māju—kā gludu plaukstu, kā savu tulznu. To saka arī nupat izdzertā krūze. Mamm, lai krūzēs atkal puto alus!"

„Jā, jā," Putnu mamma kāpās aizvien tālāk. Cauri meitu dziesmām Miķeļa dūre rībināja klēts durvis—dobji, smagi, ar atstarpēm.

„Dzeriet, dziediet, nav vairs daudz laika." Viņa apgāza kannu. „Pildiet jaunas."

(Turpinājums seko)

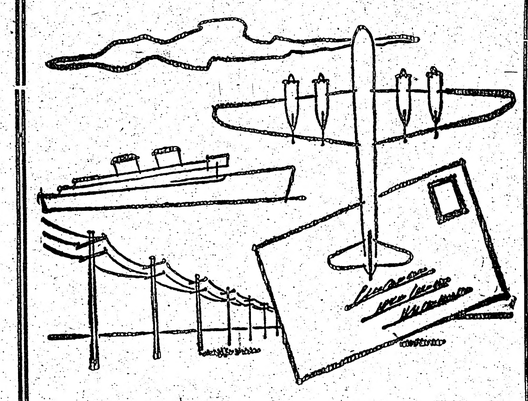

KĀ ĒRTĀK PĀRSŪTĪT NAUDU?

Jūs konstatēsit, ka **drošs un ātrs** ceļš nosūtīt naudu uz Eiropu vai uz kādu pilsētu citur — ir ar Kanadas Bankas starpniecību.

- **Nauda, ko jūs pārsūtāt caur so banku, nekad nepazudīs vai arī netiks nozagta.**
- **Jūs saņemsit apliecinājumu par naudas iemaksu — kā arī paziņojumu gadījumā, ja nauda netiktu izmaksāta.**
- **Sūtot naudu caur banku, tā sasniedz saņēmēju ātrā laikā, ātrāk nekā pa pastu . . . ātrāk kā pa gaisa pastu . . . ātrāk kā pa telegrafu.**
- **Bankas atlīdzība par pakalpojumiem ir zema.**

Ja jūs vēlaties naudu kur sūtīt — lielu vai mazu summu, — sazinieties ar tuvāko mūsu bankas nodaļu, ikviens mūsu darbinieks ar prieku jums pakalpos.

The Canadian Bank of Commerce

Vairāk kā 700 nodaļu

PACIŅAS
UZ AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM

Ar šo atļaujamies paziņot, ka uzlabojam pārtikas, tekstil- un medikamentu paciņu sūtīšanu.

Informācijai rakstiet jau šodien un pieprasiet jauno cenrādi.

Mūsu cenas ir zemākās visā Kanadā un ASV.

Jūs droši varat uzticēties Kanadas lielākai paciņu pārsūtīšanas firmai.

INTERNATIONL GIFT PARCEL SERVICE

1176 Sherbrooke St., West., Montreal 2, P.Q., Canada. Tel. Belair 4860

ARTURS BĒRZIŅŠ
ADOLFS ALUNĀNS
IES., CENA $3.50

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

0587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas.

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūri

Zvanīt EM 3-9436, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

GURĶU IZMANTOŠANA

Gurķu sezonai sākoties, namamāte var padomāt par to izmantošanu, tos sagatavojot gan salātu veidā, gan pildot (par gurķu pildīšanu jau rakstīts LA), gan arī iezemojot.

GURĶU SKĀBĒŠANA

Gurķu skābēšanai jāņem mazāki koka trauki vai māla podi, lai gurķi ilgāk uzturētos cieti. Ieskābētie gurķi liekami vēsā un tīrā pagrabā.

Gurķu skābēšanai lieto vīnogu vai zustreņu lapas un dilles. Gurkus skābējot, tiem var likt klāt arī ķiplokus, kas gurķus konservē.

Gurķus skābēšanai labi nomazgā un nosusina. Saliek traukos starp lapām un dillēm, tā, lai gurķis gurķim nepieskārtos. Tad uzvāra ūdeni, izkausē sāli un pieliek ¼ mārc. sarkano vīnakmeni uz 3 ltr. ūdens. Šķidrumam jābūt pasāļas viras sāļumā.

Kad gurķi sāk rūgt un šķidrums iet pāri, tad iztrūkstošo šķidrumu papildina ar jaunu, uzvārot un atdzesējot. Norūgušiem gurķiem uzliek koka dēlīti ar akmens slodzi.

PIPARU GURĶĪŠI

Mazos pipara gurķīšus nomazgā, pārkaisa ar sāli un atstāj līdz nākamai dienai, tad labi noslauka. Saliek lielākā traukā, pa starpām sakaisot piparu graudus, lauru lapas, estragonu un ķiploku zariņus, kā arī dilles.

Uzvāra vīnetiķi, atdzesē un pārlej gurķīšiem. Trauku nosien un nolīek vēsā vietā.

SINEPJU GURĶI

Ņem lielus izaugušus gurķus, nomizo un izņem mīkstās daļas. Sagriež 4 vai 6 gabalos gareniski, pārkaisa ar galda sāli un atstāj 6 stundas, lai iesūcas, tad notecina uz sieta un nosusina. Saliek stikla glāzēs pa starpām iekaisot sinepju graudus, muskata ziedus, estragonu, piparu graudus - baltos, pieliek pāris ķiploku zariņus un šķēlēs sagrieztus mārrutkus.

MĒDNIEKU GURĶI

Ņem vidēja lieluma pusizaugušus gaŗus gurķus, labi nomazgā un sagriež ½-1 cm. biezās šķēlēs. Sakārto glāzēs, pa starpām liekot sīpolu šķēles vai mazos šalotes sīpoliņus, mazliet dilles, estragonu un dažus piparu un sinepju graudus. Pārlej pāri viegli saldinātu etiķa sāls šķīdinājumu. Glāzes aizvāko un lēnām karsē pie 80 gradu C (176 gr. F), 10 - 15 minūtes, atkarā no glāžu lieluma.

GURĶU LAIVIŅAS VAI KURVĪŠI

Svaigiem gurķiem nogriež galus, izdobj vidu un izgriež kurvīšus vai arī mazas muciņas. Gudķus var arī pārgriezt gareniski pušu un izdobt vidu tā, lai būtu laiviņas forma.

Šāda veida gurķus pilda ar sakņu vai gaļas salātiem, dekorējot ar petersīļu lapiņām. Var pildīt arī ar novārītām puķu kāpostu rozītēm, svaigiem burkāniem un svaigiem zirnīšiem.

Pildītus gurķīšus liek apkārt aukstam cepetīm vai arī sakārto atsevišķi uz stikla trauka, pārklāta ar salātu lapām, kuŗas pārlaista ar citrona sulu.

GURĶU SALĀTI ŽELEJĀ

2 vidēja lieluma gurķi, 1 tēj. kar. sāls, 1 saldais pipars, ½ citrona sula, 1 ēd. kar. želatīna, ¼ ltr. putu krējuma.

Želatīnu iemērcē aukstā ūdenī un izkausē virs karsta ūdens, pieliek saputotam putu krējumam.

Gurķus nomizo un sagriež šķēlēs, sagriež arī saldo piparu vai nu riņķīšos, vai strēmelēs, pielik krējumam līdz ar citrona sulu un sāli. Izmaisa un liek ar aukstu ūdeni izskalotā formā. Formas pamatā var likt vienu gurķa šķēli un apkārt pipara srēmeles.

Gurķu salātus var pildīt arī mazākās formītēs.

SĀLS GURĶĪŠI

Ņem vienāda lieluma mazus gurķīšus, labi nomazgā un pa nakti ieliek vājā sāls ūdenī. Nākamā dienā izņem un nosusina. Glāzēs liek 2 - 3 gurķīšus. Vienādās daļās ņem etiķi un ūdeni, pieliekot mazliet sāls, dilles un vienu ķiploka atzarojumu.

Etiķi, ūdeni un sāli uzvāra, atdzesē un pārlej gurķīšiem.

Karsē 15 - 20 minūtes pie 70 gradiem C.

Frank Vass B.A.

ADVOKĀTS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 408

COLLEGE un SPADINA ielu stūri

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

118 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

GRĀMATAS RUDENS VAKARIEM

Latv. dzeju antoloģija Dzīvā dzeja, ies.	$8.00
Verner fon Heidenstam — Karolinieši, romāns, ies.	$3.80
Ad. Erss — Krusts ceļmalā, romāns, ies.	$4.00
H. Sobeks — Uzvara, sporta romāns, ies.	$2.80
A. Niedra — Kad mēness dilst, vēst. romāns, ies.	$3.60
M. Zeberiņš — Dvēseļu raudzītājs, ies.	$3.40
K. Raudive — Neredzamā gaisma, romāns	„ $3.90
A. Eglītis — Nesaule, dzejas	„ $3.60
V. Strēlerte — Gaismas tuksneši, dzejas	„ $2.75
J. Janševskis — Dzimtene, romāns, kopsējums	„ $5.30
Latviešu trimdas 10 gadi	„ $4.30
H. Hesse — Narciss un zelta mute, romāns	„ 2.60
H. Martinsons — Ceļš uz zvaņu draudzi, romāns	„ $3.20
A. Žīds — Sievu skola	„ $2.60
P. Lagerkvists — Baraba	„ $2.40
G. Flobērs — Bovarī kundze	„ $3.20
Dz. Svifts — Gulivera ceļojumi	„ $3.20
R. Blaumanis — Kopotie raksti, kompl.	„ $18.00
K. Skalbe — Kopoti raksti,	I—V $4.50—$4.75
Ortegas-Y-Gasset — Meditācija par mīlestību	„ $3.35
J. Klīdzējs — Viņas un viņi	„ $3.35
Latvian Literature,	broš. $5.50
Latvian Literature,	ies. $6.70
Latgaļu dziesminieki dzeju antoloģija	„ $3.00
Alb. Sprūdžs — Daugavas vēji, stāsti un noveles	$2.80
Bokačo — Dekamerons, ies.	$5.80—7.00
Mancela spredīķi	$3.20
Ceļā uz Purgatoriju	$1.70
Bruņu kalps	$1.70
V. Dambergs — Sarakstīšanās	$2.40
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis II	$3.80
Il. Leimane — Kailā dzīvība	$3.80
Dr. H. Biezais — Kristīānisms un humānisms	$2.90
Dž. Kronins — Tiranns	$5.40
„ — Zvaigznes raugās lejup	$5.65
„ — Citadele	$3.60
I. Grebzde — Rudens negaiss, romāns	$2.80
S. Ziemelis — Džungļu mednieks	$3.00
Rabindranats Tagore — Gājputni — Zelta laiva	„ $2.10
„ — Lirika	„ $2.50
T. Celms — Tagadnes problēmas	„ $2.50
P. Dāle — Vērojumi un atziņas	„ $2.00
A. Franss — Silvestera Bonāra noziegums	$2.90
P. Ērmanis — Atmiņu vija	$2.80
K. Students — Ēnu spogulis	$1.70
A. Niedra — Rūžu Kristīne	$3.85
„ — Pie Azandas upes	$3.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts	$3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums	$6.00
P. Algars — Līgodama upe nesa	$2.80
Orvels — Dzīvnieku farma	$1.50
J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns	„ $2.50
A. Rubulis — Ar nāvi uz Tu, romāns	„ $3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā	$3.50
J. Sudrabiņš — Nīcības viesuļos (Volchova)	$2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā	$3.20
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas	$4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze	$4.50
J. Janševskis — Mežvidus laudis I un II	$6.50
K. Hamsuns — Mistērijas	$3.30
V. Molbergs — Liktenīgā liecība	$3.00
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī	$2.75
V. Molbergs — Emigranti	$3.40
K. Hamsuns — Pāns	$3.00
P. Klāns — Rūsa, rom., ies.	$5.60
Ešots — Leģionāri	$1.50
Ģ. Salnais — Atvars	„ $2.20
J. Sārts — Pievīlties, broš.	$2.00
Lai atskan dziesmas	$4.00
A. Niedra — Anna Dzilna	$2.60
S. Hols — Oktobŗa diena	$3.00

ŽURNĀLI

Latvju Zeltene	$0.75
Ceļa zīmes	$1.20
Laikmets	$0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā	$1.00

Adas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

T. Plivjē — Berlīne	$4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris	$3.40
M. Vētra — Mans baltais nams	$3.40
M. Vētra — Karaļa viesi	$3.40
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūŗa	$2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa	$2.00
J. Janševskis — Bandava IV	$2.50
V. Gheorghin — 25 stunda, romāns, ies.	$3.80
A. Kami — Mēris, romāns, ies.	$3.20
K. Hamsuns — Pa aizaugušām tekām	$2.10
A. Niedra — Trīs Cauņu sievas	$3.00
J. Veselis — Laimas mirdzumā, dzejas	$2.50
J. Veselis — Saules kapsētā, romāns	$2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari	$1.60
K. Strazds — Nāves ielenkumā	$3.50
Iv. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Iv. Kaija — II d. Atzīšanas ābols, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Ž. Unāms — Melnā vara, broš.	$0.60
A. Gailītis — Toms Nipernadijs, broš.	$3.20
A. Kivi — Septiņi brāļi, broš.	$1.90
Z. Lāgerleva — Portugales ķeizars, broš.	$1.90
S. Undsete — Kristīne Lavrāna meita	$8.50
K. Ieviņš — Putras Dauķis, broš. I, II	$5.40
Latvijas skatu albums	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, br.	$2.50
A. Gailītis — Skarbā jūŗa, broš.	$2.20
Z. Mauriņa — Cilvēces sargi, ies.	$3.50
„ — Pilsētas un cilvēki	$3.45
„ — Baltais ceļš	$2.30
„ — Dante	$2.60
„ — Traģiskais skaistums	$2.80
„ — Dzīves apliecinātāji	$2.30
A. Gailītis — Pāri bangainiem ūdeņiem, broš.	$1.80
Ž. Unāms — Laiku atspulgā, ies.	$2.00
„ broš.	$1.50
E. Kociņa — Dārzniece	$2.40
J. Akuraters — Pēteris Danga	$1.50
M. Bendrupe — Smieklīgais un viņa sirds	$1.50
A. Munte — Grāmata par San Mikēlu	$1.80
Ed. Rommels — Tuksneša velns	$3.30

GRĀMATAS BĒRNIEM

J. Širmaņa — Kriksis	$2.00
J. Širmaņa — Kriksis mežmājā	$2.50
J. Sviestiņa — Mana Tēvu zeme, rakstu izlase	$2.50
Usmas zēnu dēkas	$2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata	ies. $3.50
E. Lange — Bērnu draugs	broš. $1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita	$1.30
Valodiņa	broš. $1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa	ies. $3.50
Vecais abrinieks	$1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls	ies. $1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecite	$1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies.	$4.25
Divkāršā Lotīte, ies.	$2.00
Langes — Ticības mācība	$3.40
V. Strēlerte — Zelta cirvītis	$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai	$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte	$2.50
Valdis — Staburaga bērni	$3.80

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F	$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana	$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis	$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)	$2.00
Vīru koŗu I krājums (50)	$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm	$1.50

KANADAS DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Pasūtinot pa pastu, pasta izdevumi, sākot ar 10c

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

60% BRĀĶIS

Ķieģeļi — „Jau 3 gadus mūsu ministrijas noliktavās guļ pirmklasīga iekārtą 3 ķieģeļnīcām. Ar šīm mašīnām, ks saņemtas no Vācijas varētu izgatavot ievērojami labākus ķieģeļus. Taču šie uzņēmumi, kam tās domātas — Progress, Kalkūnes un Krustpils ķieģeļu fabrikas — tādēļ, ka gausi norit to rekonstrukcija, nevar šo pirmklasīgo techniku uzstādīt un izmantot.

Kūdru Purmaļu ķieģeļrūpniecībā iegūst pavisam primitīvi: rok ar lāpstām un met mašīnā, kas izveido kūdras ķieģeļus. Katru šādu mašīnu apkalpo 26 strādnieki..."

("Cīņa", 9. 8. 55.)

„Purmaļu ķieģeļu fabrika piegādāja republikāniskās skolas celtniecības būvlaukumā 52.000 ķieģeļu„ bet izmantot varēja tikai 22.000. Pārējais bija brāķis. Pašreiz visizplatītākais būvmateriāls ir ķieģeļi."

(C. 13. 8. 55.)

RIGĀ GRŪTĪBAS AR KURINĀMO

Kurināmais — „Jau vairākus gadus Rīgas iedzīvotājiem ir diezgan lielas grūtības ar kurināmā sagādi. Kad iestājas apkures periods, bieži vien trūkst nevien malka, bet arī kūdra un akmeņogles. Malka parasti ir satrunējusi vai tievas koku galotnes. Turklāt individuālajiem kurināmā patērētājiem pašiem jāsagādā transports, jāiekrauj malka vai kūdra .... Bieži iznāk, ka pakalpojumu izmaksa daudzas reizes ir dārgāka par pašu kurināmo."

("Cīņa", 13. 8. 55.)

CHAOSS RŪPNIECIBĀ

„No resoru pozicijām". — „Bieži vien rūpnīcas atsakas pieņemt pasūtinājumus vo citu resoru uzņēmumiem. Bet pēc plastmasas detaļām brauc „aiz trejdeviņām zemēm, lai pasūtinātu sava resora uzņēmumos. Šāda norobežošanās nodara lielus zaudējumus rūpniecībai, rada nevajadzīgus pārvadājumus un kā smags slogs gulstas uz produkcijas pašizmaksu. Īpaši to sajūt vissavienības uzņēmumi. Gumijas uzmavas gatavojam pašu spēkiem, materiālus ievedam no Jaroslavļas, jo „Varonis" šo pasūtinājumu nepieņem, lai gan varētu gatavot no atkritumiem. Darba rīki, bultas, uzgriežņi, skrūves, urbji, frēzes u. c. jāieved no citām republikām, piem., Urāliem. — Rūpnīcas kooperēšanu uzņem ļoti vēsi, rodas problēmas: algu fonds, elektroenerģijas izdevumi u.t.t. Nenormālais stāvoklis novēršams vienīgi rūpnīcām kooperējot, neatkarīgi no to paklautības dažādiem resoriem ..." (Cīņa", 6. 8. 55.)

Par to pašu raksta SL 7. 8. 55.: „Komunsnaba" tresta uzņēmums „Komunaļnik" izpildījis gada plānu jau tagad. Tresta pārvaldnieks Aleksejs Gills uztraucas: „Jūs esat traki palikuši! Ja es pilnīgi noslogošu jūsu rūpnīcu, man to atņems. Teiks: „Komunaļniks" pāraudzis tresta vajadzības un to nodos Vietējās un kurināmā rūpniecības ministrijai." Tāpēc Komunaļnika 1955. g. plāns mazāks kā 1954. g. par 17,7% un zemāks par faktisko 1954. g. izpildi par 24,2%. Trests izslēdzis no rūpnīcas plāna republikas lopkopības fermām ļoti nepieciešamo sūkņu ražošanu. — „Komunaļniks nav liels uzņēmums, to nepiemin republ. atskaitēs; padots komūnālās saimniecības ministr.

300 KLM. LĪKUMS

Pārceltuve pār Daugavu pie Krustpils un Jēkabpils sastāv no 2 metalla pontoniem un velkoņa, tik veca un vāja, ka pilna ūdens laikā pārcelšana nenotiek. Sēklu, degvielas Jēkabpils rajona kolchoziem bija jāved pāri Ķeguma dambim: 8 km vietā automašīnām vajadzēja braukt 300 km. Abu pilsētu sabiedrība ne reizi vien griezās Upju transporta pārvaldē, lai atjaunotu pirms 3 gadiem bijušo pārceltuvi, bet pārvalde neievērotu darbaļaužu vajadzības. Šogad pārceltuve sāka darboties tikai 17. maijā, ar lielu nokavēšanos. („Sov. Latvija" 29. 7. 55.)

SĒJUMU PLATIBA SAŠAURINĀJUSIES

Min. pad. pr-ja vietnieks Strogonovs par lauksaimniecību: „ Daudzos rajonos neizpildīja kartupeļu, kukurūzas, dārzeņu, lopbarības kultūru un daudzgadīgo zāļu sējas plānu. Sējumu platība sašaurinājusies. Preiļu raj. kolchozos apsēti 4.900 ha mazāk kā pērn, Balvu, Valmieras un Tukuma rajonos 3.600 ha, Kārsavas rajonā, 4.500 ha... Kolchozos un pad. saimniecībās ar kukurūzu apsēti 113.000 ha... Kolchozi bija šogad izplānojuši nobarot 250.000 cūku... taču pārskata gada laikā nobarotas tikai 123.000 cūkas. Maltas un Kārsavas rajonos nobarošanā ir mazāk nekā 250 cūku katrā... Madonas, Preiļu Balvu, Rēzeknes un dažos citos rajonos līdz šim laikam vēl nav noplauts siens... Pirmajā pusgadā pad. saimniecības strādājušas neapmierinoši... Saldus, Kuldīgas un Ilūkstes rajonos dažu kolchoznieku personīgā saimniecībā ir zirgi, Grīvas, Ērgļu, Ogres un Siguldas rajonos daudzu kolchozznieku piemājas zemes platība pārsniedz kolchozu statūtos noteikto normu. Nepieciešama enerģiska rīcība, lai likvidētu kolchozu dzīves satūtu pārkāpumus. (C. 17. 8. 55.)

KOMŪNISTS NAV SODĀMS

„Rīgas cementa rūpn. direktora vietn. Mosalenko pērn parakstīja fiktīvus dokumentus par jau apmaksātą darba it kā otrreizēju izpildīšanu. Pēc Ļeņina rajona un izmeklēšanas orgānu atzinuma M. vajadzēja saukt pie atbildības par valsts naudas izkrāpšanu, bet partijas rajona komiteja nolēma, ka pietiek tikai ar partijas sodu. Acīmredzot, partijas raj. komiteju maz uztrauc strādnieku kollektīva un rūpnīcas komūnistu sašutums, kuriem visiem zināms, ka M. šādi rīkojies ne pirmo reizi un nodarījis lielus zaudējumus."

(„Cīņa" 10. aug. 55.)

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

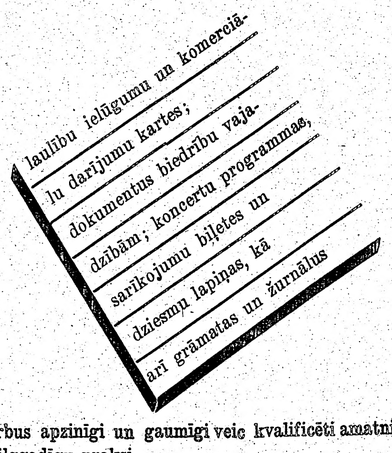

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar ilggadīgu praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa

---

Vai tevi interesē
LATVIEŠU MĀKSLA, LITERĀTŪRA UN ZINĀTNE SVEŠUMĀ?

Ja neesi vēl gluži iemidzinājis savu garu, tad lasi un abonē

CEĻA ZĪMES

žurnālu gara kultūrai, galvenā redaktora JĀŅA ANDRUPA un redakcijas kollēģijas ANDREJA EGLIŠA, ALBERTA JĒRUMA, KNUTA LESIŅA un VALDEMĀRA TONES vadībā.

Abonementus pieņem un atsevišķus numurus var iegādāties

DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., tel. EM 8-0792

Atsevišķa numura cena $1.20, 6 mēn. abon. $3.50, par 1 gadu $6.80

LAUKSAIMNIEKI, kuŗi vēlētos farmā audzēt GAĻAS LOPUS, ganības un telpas par brīvu.
Rakstveida pieteikumus adresēt:
R. BĒRZIŅŠ, 516 Wellington St. W., Toronto.

LITTLE BEAUTY SALON

(Ipašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), **Toronto**

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA
tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.
Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.
100% apmierinājums.
Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.
Tel. EM 8-9527
Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

ĀD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
kopā 448 lpp.
$4.00

M. ZEBERIŅŠ
DVĒSEĻU RAUDZĪTĀJS
romāns 242 lpp.
$3.40

J. JANŠEVSKIS
MEŽVIDUS ĻAUDIS
romāns 691 lpp.
$6.50

V. MOLBERGS
LIKTENĪGĀ LIECĪBA
romāns 344 lpp.
$3.00

EMIGRANTI
romāns 330 lpp.
$3.40

Z. LAGERLEVA
PORTUGALES ĶEIZARS
romāns 217 lpp.
$1.90

K. HAMSUNS
PĀNS
$3.00

S. HOLS
OKTOBRA DIENA
romāns 324 lpp.
$3.00

A. GAILITS
TOMS NIPERNADIJS
romāns 395 lpp.
$3.00

S. UNDSETE
DORTEJAS KUNDZE
romāns 246 lpp.
$3.00

Dabūjamas plašākajā

DV GRĀMATNICĀ
123 Huron St., Toronto

Izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

J. J. ELLIS, REAL ESTATE Ltd.

Šīsdienas speciālpiedāvājumi:

BLOOR SWANSEA rajonā, $4.000.00 iemaksa 6-istabu atsevišķai ķieģeļu mājai, ar skaistu dārzu un garāžu. Moderna virtuve, jauna eļļas apkures sistēma. Pagrabā izbūvēta sarīkojumu telpa.

Steidzīgi pārdodams MODERNS RESTORĀNS par $2.500.00. Gada apgrozījums $48—55.000. Labi iekārtots un nostabilizēts uzņēmums.

BLOOR—JANE rajonā, $5.000.00 iemaksa ar pārpalikumu uz vienu atklātu obligāciju: 7-istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 4-daļīga vannas istaba, ūdens-eļļas apkure, 2 garāžas ar privātu iebraucamo ceļu. Labs pirkums.

E. HENIŠS
1072 BLOOR ST. W., TORONTO, ME 2471

THEATRE
344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319
Sākot ar ceturtdienu, 15. septembri līdz trešdienai, 21. sept. Darbdienās 6.05 un 8.30, sestdienās 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15 vakarā.

FERIEN VOM ICH

(angļu teksts)

Šī lieliskā krāsu filma ir vairāk kā laika kavēklis, tā ir atpūta. Mīla un dzīves prieks skaistās krāsās. Daudz tautas dziesmu un veselīga humora, kuŗā jūs varat aizmirst ikdienas rūpes.

Galvenās lomās: **Marianne Hold, Grethe Weiser, Hannelore Bollmann, Rudolf Prack, Willy Fritch, Paul Hencekis** u. c.

Jaunākais nedēļas apskats — „SKATS PASAULE".

Katru ceturtdienu jauna programma.

Nākošā filma „Konsul Strotthoff". Visi laipni ielūgti.

Architektūras ZĪMĒTĀJS

ar pieredzi vajadzīgs
HARRY B. KOHL,
29 Colborne St.,
EM 6-8761, Toronto.

Meklēju LAIMONI ŪSIŅU no Kokneses. Bijis latviešu aviācijas vienībā. Lūdzu rakstīt GUNĀRAM DAMBIM, 46 Te Kawa Rd., Auckland S.E. 4, New Zealand
(690)

MEKLĒ VECĀKU SIEVIETI pie 2 bērniem.
Zvanīt dienā KE 2176, pēc plkst. 6 vakarā, RO 6-5688, Toronto
(666)

Steidzīgi pārdodami
AUŽAMIE STĀVI—
Quebeck 46 collas, ar visiem piederumiem.
Zvanīt
WA 4-4596, Toronto.

ZELMU KRAUZI,
dzim. Jansoni,
no Vandzenes, meklē Popu ģimene. Rakstīt šī laikraksta kantorim, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

KRISTAPU ELTERMANI
lūdz rakstīt
ZIGIS, 247 Delaware Ave, Toronto
Tel. LL-7951.

Vecāka sieviete meklē darbu
pie bērniem.
Lūdz zvanīt
WA 2-2268, Toronto.

Ikvienu, kas kaut ko zinātu par
JĀŅA JAUNZEMJA
sievu
HERMINI JAUNZEMI,
kuŗa pēdējo reizi redzēta 6. okt. 1944. g. Rīgā, lūdz ziņot
FRANK VASS
Barrister & Solicitor
455 Spadina Avenue
Toronto, Ont., Canada.

Mana mīļā draudzene

ELZA ŠMITS

ilgi un grūti cietusi, aizgājusi Dieva mierā 1955. g. 27. aug. Apbedīta 1955. g. 30. aug. Čikāgā, Acacia Park kapsētā.

Pēc viņas skumst draudzene
ZINAĪDA SPARINSKIS.

Dievs ar tevi, ceļš kam galā,
Dievs ar tevi, dārgais draugs.

Paturēs piemiņā
JĀNIS SPARINSKIS.

Nodarbinātam pārim vajadzīga
izveicīga sieviete
pie 10, 9 un 1½ g. v. bērniem.
Viegls darbs, modernas labierīcības, tuvu satiksmei.
ST 8-1946, Toronto.

Vajadzīga
SAIMNIECĪBAS VADĪTĀJA
Toronto rietumos, dzīvot uz vietas.
Zvanīt
WA 2-9347, Toronto.

MEKLĒ 2 istabu dzīvokli ar virtuvi vienu bloku no St. Clair Ave. Zvanīt HU 1-2353, pēc plkst. 6 vakarā. Toronto. (684)

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas un virtuve. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt katrā laikā. Tel. LA 9546, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu divām vai vienai personai. Tel. EM 4-6813, Toronto. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. (683)

LIELA
mēbelēta vai nemēbelēta ISTABA
ar mazu virtuvīti Bič rajonā.
OX 1-2429, Toronto.

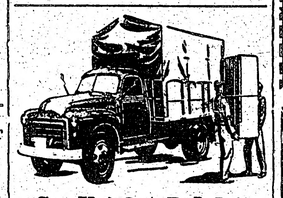

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

MARCHESA LIĶIERU ESENCES
pašu gatavotu dzērienu preparāti

Importēts no Eiropas augstas kvalitātes ražojums

Viena pudele „MARCHESA" samaisīts pēc klāt pielikt iem norādījumiem (nav jāvāra) dod 31 unci dzeramā pēc izvēles:

ABBACY CURACAO ORANGE
ALPINE HERBS KUMMEL APRICOT ARTIF.
BLACKBERRY ARTIF. CHERRY ARTIFIC.

Mājās pašu sagatavotie dzērieni ir ar daudz patīkamāku garšu, kā citu ražojumi, pie tam IETAUPA JUMS NAUDU 50-100%
(Tas izmaksā tikai $3.10)
Nododiet pasūtinājumus jau šodien uz adresi:

MARCHESA SALES CO. OF CANADA
Box 72-la, Station "E", Dovercourt Rd., Toronto 4, Ont.

Uzdodiet vārdu un adresi, atzīmējot, kādu esenci vēlaties saņemt, pievienojiet M.O. par $1.80, līdz ar to 6 pudeles jums tiks piegādātas mājās, iesk. pasta izdevumus. Mazākus pasūtinājumus piegādā uz pēcmaksu 30c pudele, plūs pasta izdevumi.

B. BJERNSONA
PA DIEVA CEĻIEM

$3.00

DV GRĀMATNICĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-8451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

LUNSKY OPTIKIS
WA 1-3924 470 College St.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

HARRY O. HOLM, D.C., N.D.

CHIROPRACTOR-NATUROPATH (zviedrs)
Speciālists galvas un muguras sāpēs, reumatismā
620 SPADINA AVE., (pie Harbord), tel. WA 1-6766, Toronto
Tikai ar iepriekšēju pieteikšanos

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto
1. lekcija priekšpusdienā $1.25, pēc pusdienā $1.50.

ŽURNĀLI
ATPŪTAS UN VAĻAS BRĪŽIEM

Okupētā Latvija, informācijas biletens, reizi mēnesī .... ā $0.15
Ceļa zīmes 23., 24. un 25. N.N. ..... ā $1.20
Trimdas skola 4. un 5. N.N. ..... ā $0.75
Latvju Zeltene 24. N.N. ..... ā $0.75
Laikmets 27. un 28. N.N. ..... ā $0.75
Modernie rokdarbi 1., 2. un 3. N.N. ..... ā $1.00

DABŪJAMI
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario
Izsūtām pa pastu uz pieprasījumu. Pasta izdevumi 10 c.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 321 Bridgewater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9830

BAZNĪCAS ZIŅAS

NJUORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15., N.Y. 18. sept., plkst. 3 pp. Betlemes baznīcā, Bruklinā svinīgs dievkalpojums ar prof. L. Bērziņa piedalīšanos.

Detroitā, Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 11. septembrī, plkst. 12.30 dienā Emaus ev.-lut. baznīcā, 4432 12th Street. Māc. V. Līventāls.

Detroitā, Sv. Pāvila ev.-lut. draudzē, latviešu skolas sākuma dievkalpojums, svētdien, 18. septembrī, plkst. 12.30 dienā, Emaus ev.-lut. baznīcā, 4432 12th Street. Māc. V. Līventāls. Dziesmu grāmatas.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Melvūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas draudzē svētd., 18. sept., pl. 11, 5015 W. Ferdinand St. dievk., māc. A. Rautenšilds.

Svētdienas kola tai pašā laikā.

Melvudā (Ill.) svētd., 18. sept., pl. 3 pp. Labā Gāņa baznīcā, 6th Ave. un Warren St. krustojumā dievk., māc. A. Rautenšilds.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Svētdien, 25. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Māc. V. Sēfurs, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Vellandē, 18. septembrī, plkst. 1 dienā Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnēs 18. septembrī, pl. 3 pp. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 25. septembrī, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā, dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 33th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (13 Victoria Ave, So.)

Piektdien, 16. septembrī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Garrick Ave. 18. septembrī plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

Ceturtdien, 22. septembrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 116 Hugson St., South.

Piektdien, 23. septembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Kristīti: Valda Zigrida Švēde un Valda Vernere.

Hamiltonā - Toronto draudzē prāvests A. Skrodelis salaulāja savu meitu Rūtu Gundegu Skrodeli ar Gustavu Vilku. Laulības notika š. g. 3. septembrī, Hamiltonā Luterāņu Sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 3-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā. 18. septembrī, pl. 9.45 rītā dievkalp. 2. okt., pl. 9.45 rītā Pļaujas svētku dievkalpojums. Ar 11. sept. atjaunota svētdienas skolas darbība, kas notiek pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī.

Svētdien, 18. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

18. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

25. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

Īāc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

18. septembrī, plkst. 3 pp. Pirmā luterāņu baznīcā.

Dievkalpojums 25. septembrī, pl. 12.30 dienā sv. Jāņa baznīcā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

18 un 25. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

25. sept., plkst. 1.30 pp — dievkalpojums, dziesmu grāmatas.

Otavā, sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

17. sept. (sestdien), plkst. 7.30 v. — svētvakara dievkalpojums.

Kornvalē, Anglikāņu baznīcā, 1st. un Morobo St. stūrī.

16. sept. (piektdienā), plkst. 7.30 vak. — dievkalpojums.

Iesvētīšanas mācības sākums Montreālā 21. sept., plkst. 8 vak., māc. mājā; iesvētīšana 9. oktobrī.

Draudzes gadskārtējais bazārs 1. okt., plkst. 7 vak., 400 Sherbrooke St., W.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 18. septembrī, plkst. 13 Sv. Jāņa bazn. (238 Pine St) dievkalpojums.

Kirklendleikā svētdien, 25. septembrī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 25. septembrī, plkst. 14. anglikāņu bazn. dievkalpojums.

Norandā svētdien, 25 septembrī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpoj.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

25 sept., pl. 2 p. p. dievkalpojums, dz. gr-m.

Svētdienas skolas sākums sestdien, 17. sept., pl. 2.30. Paredzēts izrādīt filmu par Latviju. Tanī pašā laikā sāksies arī Bērnu dārzs.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4223.

ĀRPRĀTĪGĀ MURGOJUMS VAI ĪSTENĪBA?

Rabīns Rabinovičs teicis runu Budapeštā 1952. gada 12. janvārī speciālā sanāksmē „The Emergency Council of European Rabbis" šī saruna iespiesta grāmatā: „Pawns in the Game" by William Guy Carr, izdevusi The Publication Committee from National Federation of Christian Laymen 62 Talbot Road, Willowdon, Ontario.

Rabīna Rabinoviča runas tulkojums (no 105.-106 lpp.) ir šāds:

„Sveicieni maniem bērniem! Jūs visi esat šeit aicināti, lai apskatītu mūsu jaunās programmas galvenos punktus. Kā jūs zināt, mēs bijām cerējuši iegūt 20 gadu starplaiku strp kariem, lai nostiprinātu iegūvumus, kurus sagādājis 2. pasaules karš, bet mūsu pieaugušais skaits stratēģiski svarīgās vietās ir radījis opozicijas pieaugumu pret mums, un mums tagad ir jāstrādā ar visiem līdzekļiem, kādi vien ir mūsu rīcībā, lai izraisītu 3. pasaules karu 5 gadu laikā.

Mērķis, pēc kura sasniegšanas mēs esam centušies jau 300 gadus, beidzot ir jau mūsu varas aplokā. Tāpēc tā piepildīšanās ir acīm redzama, un tas spiež mūs desmitkārtīgi palielināt mūsu pūles un uzmanību. **Es varu jums droši apsolīt, ka jau pēc pirmajiem desmit gadiem mūsu rase ieņems noteicēju saimniecisku vietu pasaulē ar katru žīdu kā karali un katru pagānu kā vergu.** (Aplausi)

Jūs atceraties mūsu propagandas panākumus 1930. g., kas izsauca pretamerikānisko noskaņojumu Vācijā un tanī pašā laikā noskaņojumu pret vāciešiem ASV, kas savu kulmināciju sasniedza Otrajā pasaules karā. Līdzīga propagandas aktivitāte tagad tiek veicināta visā pasaulē, uzkurinot Krievijā nepārtrauktu pretamerikānisku propagandu, tanī pašā laikā amerikāņu tautā izraisot pretkomūnistisko propagandu. Šī propaganda spiež visas mazākās valstis izvēlēties kā partneri Krieviju vai aliansi ar ASV. Mūsu vissvarīgākā problēma šinī laikā ir — uzkurināt amerikāņos iemidzināto militāro garu. Vispārējais militārās apmācības trūkums mūsu plāniem ir liels kavējums, bet mums ir apgalvots, ka nepieciešami soļi tiks sperti nekavējoties pēc kongresa vēlēšanām. Krievijā, kā arī Āzijā tautas ir zem kontroles, un tām nav iebildumu pret karu, bet mums ir jāgaida, lai iegūtu amerikāņus.

Mēs ceram to izdarīt ar antisemītisma izraisīšanu, kas tik labi iedarbojās amerikāņu tautas apvienošanai cīņā pret Vāciju. Mēs izmantojām antisemitisma notikumus Krievijā, lai palīdzētu izsaukt sašutumu Savienatajās Valstīs un veidotu kopēju vienotu fronti. Tanī pašā laikā, lai amerikāņiem demostrētu antisemītisma reālitāti, mēs izmaksāsim uz priekšu lielākas naudas summas pazīstamajiem antisemītisma veicinātājiem Amerikā, lai tie aktivizētu savu darbu. Mums jāizsauc dažās pilsētās antisemītu nemieri. Tas kalpos divējādiem nolūkiem: lai pārāditu reakcionāro sektoru ASV, ko vajadzēs apklusināt, un saliedētu ASV vienā vienībā pret Krieviju.

Tā piecu gadu laikā sasniegsim savus mērķus, proti, Trešo pasaules karu, kurš pārspēs visus iepriekšējos ar savu iznīcinošo spēku.

Izraēla, bez šaubām, paliks neitrāla, un, kad abas puses būs izpostītas un nogurušas, mēs būsim starpnieki, sūtūdami mūsu kontrolkomisijas uz visām nopostītām valstīm. Šis karš uz visiem laikiem izbeigs mūsu cīņu pret pagāniem.

Mēs atklāti atzīsim savu kopīgumu ar Āzijas un Afrikas rasēm. Es varu konstatēt ar drošību, ka pēdējā balto bērnu paaudze tagad ir jau dzimusi. Mūsu kontrolkomisijas intereses būs iznīcināt pretešķības rašu starpā, aizliedzot baltajiem precēties ar baltajiem. Baltai sievietei vajadzēs dzīvot kopā ar tumšās rases locekļiem un baltajam vīrietim ar melno sievieti. **Tad baltā rase izzudīs, jo rašu samaisīšana nozīmē galu baltajam cilvēkam, un mūsu visbīstamākais ienaidnieks paliks tikai atmiņā.**

Mēs nodibināsim tūkstoš gadu mūsu bagātību ēru — Pax Judaica, un mūsu rase valdīs neapstrīdami pār visu pasauli. Mūsu augstā inteliģence visur būs spējīga valdīt par melno cilvēku."

Sapulcējušies jautāja Rabinovičam, kā būs ar dažādajām reliģijām pēc Trešā pasaules kara? Rabinovičs atbildējis — vairāk reliģiju nebūs. „Arī mācītāju šķiras pastāvēšana ir pastāvīgas briesmas mūsu valdīšanai, tāpat ticība pēcnāves dzīvei dod garīgo stiprumu nesamierināmiem elementiem daudzdzās valstīs, un tie ir spējīgi mums pretoties. Mēs taču paturēsim Judaisma rituālus un paražas kā mūsu vadītājas kārtas stiprinātāju un mūsu rases likumu: **neviens žīdam nebūs atļauts precēties ārpus mūsu rases, un arī nevienu svešnieku mēs nepieņemsim.**

Mums var arī atkārtoties līdzīgas dienas kā Otrā pasaules karā, kad mēs bijām spiesti Hitlera bandītismam upurēt dažus mūsu tautas locekļus, lai ar to iegūtu dokumentus un lieciniekus, kas attaisnotu mūsu cerību par ASV un Krievijas vadoņu sodīšanu kā kriminālnoziedzniekus, pēc tam, kad mēs būsim nolikvidējuši mūsu pretiniekus. Esmu drošs, ka jums vajadzīga sagatavošanās šādam pienākumam, jo upuri vienmēr ir bijuši mūsu tautas sargi, un dažu tūkstošu žīdu nāve ir tiešām maza cena, lai samaksātu par pasaules valdīšanu.

Lai jūs pārliecinātu īstenībā par šo valdīšanu, atļaušu jums norādīt uz to, ka mēs visus baltā cilvēka izgudrojumus esam pagriezuši pret viņu pašu. Viņu prese un radio pauž mūsu vēlmes, un viņu smagās rūpniecības instrumenti, kā ieroči un citi materiāli, kurus baltie sūta uz Āziju un Afriku, ir vērsti pret viņiem pašiem. Mūsu intereses Vašingtonā ir ievērojami paplašināt 4 punktu programmu par rūpniecības attīstīšanu šai zižņa atpalikušās zemēs. Lai pēc tam, kad pilsētas un fabrikas Eiropā un Amerikā nopostīs atombumbas, baltajiem pietrūktu pretestības pret lielajām melnās rasess masām, kurām tad arī būs technoloģiskais pārspēks

Un tagad ar drošu pārliecību par pasaules uzvaru, atgriežoties atpakaļ savās valstīs stipriniet jūsu labo darbu līdz tuvajai dienai, kad Izraēls visā godībā varēs sevi uzskatīt kā pasaules galsmu."

E. P.

ĶĪNAS PROBLĒMA...

(Pārnesums no 5. lapp.)

Šīs grāmatas dziļā iespaidā Adenauers vēlāk mudināja Rietumus stingri stāvēt pret Krieviju.

Ķīnas infiltrācija un invāzijas draudi spiedīs Krieviju būt piekāpīgai Rietumu prasību priekšā. Tad Rietumi varēsot rakstīt savus noteikumus.

Adenauesrs tic šīm lietām tik nešaubīgi, ka savā Amerikas apciemojumā s. g. jūnijā ietekmējis valstssekretāru Dallesu. Pēdējais sāka runāt par Krievijas vājumu. Tā šķiet, ka Starlingers caur Adenaueru ietekmēja ASV ārpolitiku.

Vācu eksperti ir nelaimīgi par šīm lietām.

Vācijas ārlietu ministrijas speciālists Ķīnas lietās un bijušais sūtnis Ķīnā Mārtiņš Fišers noraida Starlingera teoriju. Fišers tic, ka Ķīnas ekspansija vērsīsies dienvidu virzienā — pret Malaju, Honkongu un Burmu, bet ne pret Krieviju. Fišers domā: ja Ķīna spiedīsies ziemeļu virzienā, tad tai tomēr ir plašā un maz attīstītā Mandžūrijas telpa, kas pieder Ķīnai.

Vācu valdības eksperti kritizē Starlingeru par informācijas ievākšanu no Padomju režīma ienaidniekiem un ka viņš savus secinājumus taisījis, ignorējot komūnisma režīmam paklausīgās 200 miljonu Krievu pilsoņu masas.

Attiecībā uz Adenauera-Dallesa-Starlingera teoriju par Krievijas vājumu kāda prominenta autoritāte Krievijas lietās teica:

„Mēs reiz rūgti maldījāmies, par zemu novērtējot Pad. Savienības spēku, un tas mums dārgi maksāja. Mums tagad jāizvairās, lai šī kļūda neatkārtotos."

Tomēr Adenauers tik dziļi pārliecināts par šo ieskatu pareizību, ka padotie neiedrošinās atklāti disputēt par šīm lietām. Tā kanclers aizlidoja uz Maskavu ar idejām par Krieviju, par kurām viņa paša padomdevēji ir pretējos ieskatos.

J. Šķirmants.

Par pazeminātu maksu
$1.25
KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT–LATVIAN WORDS
Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.
Galvenie modalījumi:
Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.
Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.
Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai
DABŪJAMA
DV KANADAS
GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto,

P. ROZĪTIS
ZEMES PRIEKS, romāns
342 lpp. Cena $3.80
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3437
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

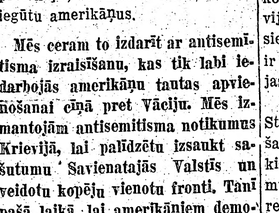

"BEST FRIEND"
kāds jebkad bijis jūsu degunam — jūs teiksit, kad jutīsit labsajūtu no Kanadas mīkstajām servjetēm. Uzmeklējiet FACE-ELLE paciņas...
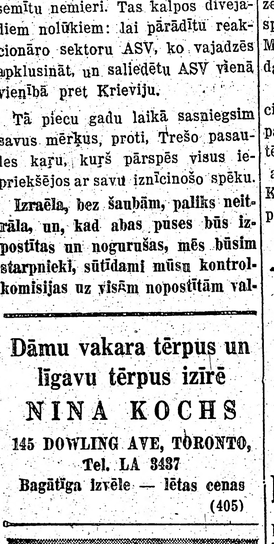

Miermīlīgā sadzīvošana — rekviems Baltijas tautām

Par latviešu nacionālās kultūras iznīcināšanu un latviešu pārkrievināšanu komūnistu okupētajā Latvijā aiz „miermīlīgās sadzīvošanas" aizsega, Masačuzetas valsts mūzikas klubu federācijas gada sapulcē Bostonā runāja Latviešu nacionālā centra valdes vicepr-dis V. Lambergs. Iepazīstinājis klausītājus ar mazo Latviju un latviešus apzīmējis par dziedātāju tautu ar 650 000 tautas dziesmām, kas skaidrāk par visiem komūnistu meliem un viltu pauž latviešu tautas brīvības gribu, darba tikumu un laimīgu dzīvi savā neatkarīgajā un nacionaālajā valstī, referents ar datiem un piemēriem pierādīja amerikāņu mūziķiem, kā komūnistu valdība kropļo, iznīcina vai pārtauto apspiesto nacionālo kultūru. Lielu iespaidu atstāja zināmais 1941. g. Šustina parakstītais nāves spriedums 78 latviešu patriotiem, kurā starp citiem apcietināšanas un nošaušanas iemesliem minēta arī „latviešu tautas dziesmu dziedāšana".

V. Lambergs aicināja amerikāņu kultūras darbiniekus neatzīst, noraidīt un nosodīt jebkādu miermīlīgu sadzīvošanu ar Padomju Savienību, kas iznīcina ne tikai politisko darbību, bet arī nacionālo kultūru, ieskaitot valodu. Kamēr Kremļa valdnieki nepārtrauc terroru pret viņu varā esošām tautām un neatdod šīm tautām politisko neatkarību, tikmēr katra miermīlīga ASV sadzīvošana ar Padomju Savienību ir nemorāla un vērsta pret nebrīvo tautu dzīvības interesēm. „Tādēļ katrs amerikāņu mūziķis, kas atzīst miermīlīgo sadzīvošanu ar komūnismu kamēr Baltijas un citas valstis nav brīvas, spēlē rekviēmu apspiestajiem, kas ir patiesākie ASV draugi," teica V. Lambergs ļoti atsaucīgajai auditorijai.

Oktobrī V. Lambergs aicināts runāt Endicott kolledžā Masačusetā un vairākos vietējos Kiwanis klubos.

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO

ATGRIEŠANĀS DZĪVĒ

Pauls Vipuls pirms trīs ar pus gadiem no Somijas ieradās Kanadā. Pēc desmit mēnešiem, strādājot kādā Ziemeļontario meža strādnieku nometnē, viņu ķēra bērnu trieka. Slimība ātri vien paralizēja visus nelaimīgā locekļus. Pauli nogādāja šaplo, kur viņu ievietoja respirātorā, lai tas varētu elpot. Bez šīs palīdzības viņš būtu noslāpis, jo muskuļi nedarbojās. Par nelaimi, Pauls neprata angliski runāt, kāpēc nespēja ārstiem pateikt, kas vajadzīgs.

Šaplo un Sadberijas ārsti un slimo kopējas, kad uz turieni viņu aizveda, bija apķērīgi un Paula vajadzības saprata. Arī sabiedrības locekļi viņu apmeklēja. Daudzi atnesa mazas dāvanas.

Pagājušā pavasarī Pauls, kam tagad ir 30 gadu, pietiekami atveselojās, lai varētu atstāt slimnīcu Sadberijā. Ar operācijas palīdzību Sadberijā viņš atguva pa daļai savas labās rokas darba spējas, bet kreisā atveselojas pilnīgi.

Lindherstlodža ir Ontario provinces galvenais paralītiķu ārstēšanas centrs. Tur mēģināja Paulam palīdzēt uzsākt, cik vien tas bija iespējams, normālu dzīvi. Stundām ilgi viņš baudīja fizioterapijas un ārstniecības peldes.

Lodžas ierēdnis par šo gadījumu ievietoja rakstu somu laikrakstā Vapa Sana. Kanadas somiete Aldi Arpe atsaucās un palīdzēja Paulam mācīties angļu valodu, kārtoja viņa saimnieciskās lietas un pat draugu starpā sakolektēja nelielas naudas summas, lai Paulam būtu kabatas nauda.

Tagad Pauls ir jau atstājis Lindherstlodžu un ar Ontario provinces Izglītības un labklājības departamenta atbalstu mācās kādā tirdzniecības kolledžā, palīdzot arī Kanadas paralītiķu s-bai. Somijā viņš bija grāmatvedis, un tagad cer, ka varēs atgriezties pie šīs nodarbošanās.

Toronto pilsētā viņam sagādāja mēbelētu istabu, un namsaimnieks Pauli aizved ar automobili uz tirdzniecības skolu un atved arī atpakaļ. Kāda sieviete bez maksas mazgā viņa veļu, Jaunieču grupas rūpējas, lai Paulam būtu nauda izdevumu segšanai. Patiesībā krietna daļa gan jauno, gan dzimušo kanadiešu ir darījuši visu iespējamo, lai sagādātu Paulam iespēju uzsākt jaunu dzīvi Kanadā. ČS

Sociāldemokratu vajāšanas Latvijā

Latviešu sociāldemokratu biļetens „Brīvība", kas iznāk Stokholmā, ziņo par sociāldemokratu nesaudzīgu vajāšanu okupētajā Latvijā. Kādreizējais sociāldemokratu līderis Fr Menders un bij. deputāts K. Lorencs nesen deportēti uz Sibiriju otrreiz. Pirmo reizi tos deportēja pirmajā okupācijas gadā, bet pēc dažiem gadiem tiem ļāva atgriezties Latvijā. Abi tie ir 70 gadus veci. Pēc saņemtām ziņām vēl deportēti šādi soc. dem. partijas biedri, bij. Saeimas locekļi: J. Rudzītis, K. Burmeistars, H. Kaupiņš, R. Ivanovs, R. Dukurs, N. Kalniņš, J. Viņa, A. Veckalns un citi.

KRIZE ZIEMEĻAFRIKĀ IEILGST

Vai Maroka būs cīnīties, kas gāzīs Francijas valdību?

Parīzē. Vārds krize Francijā nav vairs nekas neikdienišķs. Ar to apzīmē ne tikai vispārējo stāvokli Ziemeļafrikā, īpaši Marokā, bet arī pašreizējam politiskajam sajukumam turpinoties, to lieto Francijas valdības nākotnes paredzēšanai. Sarežģījumi Ziemeļafrikā un Francijas valdības krīzanas iespēja, ir ciešī savienoti. Politiskais noskaņojums Parīzē liek secināt, ka debates Ziemeļafrikas problēmu atrisināšanai jau tagad paspējušas stipri atvēsināt to politisko grupu savstarpējās attieksmes, uz kurām pašreiz bazējas Francijas valdības vairākums. Francijā šodien nav tāda politiķa, kas būtu pārliecināts par Fora valdības pastāvēšanu tālākā nākotnē. Valdības krize tiek gaidīta jau tuvāko nedēļu laikā.

Ministru prezidenta Fora valdība dzima Francijas Ziemeļafrikas koloniālpolitikas krizes laikā, kāpēc ļoti iespējams, ka tā savas pēdējās stundas pavada gluži tādā pašā atmosfairā, kā tā iesāka savu darbību. Fora priekšgājējs, agrākais Francijas prezidents Mendess Frānss, tika no amata izbalsots 5. februārī, jo konservātīvie deputāti bija pārliecināti, ka viņš, piekāpjoties tunisiešu pašnoteikšanās tiesību prasību priekšā, gatavojas iztirgot franču Ziemeļafriku. Sarunas ar tunisiešiem šo tiesību iegūšanas jautājumā bija jau turpinājušās vairākus mēnešus un par šo sarunu pārtraukšanu nebija ko domāt. Francijas ministru prezidentiem mainoties, likās, ka parlaments ir nācis pie atzinuma atļaut Edgaram Foram darīt to, kas tika liegts Mendesam Frānsam. Šādu nostājas maiņu izšķirīgā veidā ietekmēja populārā republikāņu partija, kas nevarēja ciest Mendesu-Frānsu Eiropas armijas nogremdēšanas dēļ. Kaut arī vispārējos vilcienos republikāņu partija piekrita Mendesa Frānsa plāniem Ziemeļafrikā, balsošanas dienai pienākot, tā nolēma ministru prezidentu neatbalstīt. Republikāņu balsis kopā ar sajukušajām konservātīvo rindām un komūnistiem deva pietiekošu kopskaitu, lai Mendesa - Frānsa Ziemeļafrikas plāni sabruktu vienlaicīgi ar viņa valdību. No šī politiskā chaosa izauga Fora valdība, ko pārstāv labā spārna un centra partijas, kas savu spēku smeļas no kopīgā naida pret Mendesu - Frānsu. Šāda veida koalicija, kaut arī zināmu laiku var darboties sekmīgi, tomēr ir ļoti vārīga, jo naids, nevis kopīga politika, nevar būt domu vienotājs. Nesaskaņas Ziemeļafrikā var izrādīties pilnīgi pietiekams iemesls, lai šāda veida koalīciju sadrumstalotu un iznīcinātu. Franču politiķi Maroku uzskata par to cīnīti, kas apgāzīs Fora ārpolitikas vezumu.

Francijas ministru prezidents Fors Marokā gribētu panākt samierināšanu. Bet tā nav panākama bez piekāpšanās, un šai gadījumā Francijas valdība varākos jautājumos ir spiesta piekāpties Marokas nacionālistu priekšā.

Tās pašas franču politiķu debates, kas nepārtraukti apdraudēja Tunisijas sarunu iznākumu, tagad turpinās, pārrunājot politisko krizi Marokā. Franču konservātīvie stingri turas pie domas, ka Francijas valdība nedrīkst uzsākt sarunas ar saviem ienaidniekiem, kā jārunā vienīgi ar draugiem, kamēr tie, kas cenšas panākt Francijas padzīšanu no Ziemeļafrikas, ir vienkārši jāapspiež. Bet kā gan var panākt nemieru un neapmierinātības izbeigšanu, kas draud vēl paplašināties, ja nemēģina domstarpības nokārtot ar ienaidniekiem? Tikai neapmierinātos uzklausot — franči Ziemeļafrikā var cerēt uz panākumiem.

Pēc garākām sarunām, kuru laikā ministru prezidents Fors vairākkārt draudēja ar aiziešanu, Francijā beidzot tika pieņemts samierināšanās plāns Marokā. Ministru prezidenta lojālākie atbalstītāji izrādījās populārie republikāņi, kamēr konservātīvie, no jaunas politiskās krizes baidīdamies, minēto plānu vienkārši norija, kaut arī zināja, ka nespēs to sagremot.

Nestabilās Fora valdības mūžu drusku pagarinās tas, ka savus politiskos gājienus viņam izdevās izdarīt laikā, kad parlaments bija aizgājis vasaras atpūtā. No jauna tas sanāk oktobrī, kad paredzama Fora koloniālpolitikas smaga kritizēšana. Viņa valdības pastāvēšana varēs turpināties tikai tad, ja premjērs spēs pierādīt, ka Marokā nodibināta kārtība, sastādīta stabila pagaidu valdība un samierināti ienaidnieki.

Sociālisti un komūnisti asi kritizē valdības centienus ieturēt mieru Alžīrā ar militārās varas palīdzību. Kā redzams, labā spārna partijas nav apmierinātas ar valdības pārāk iecietīgo izturēšanos Alžīrā, kamēr centra un kreisā spārna partijas domā, ka valdības izturēšanās ir par daudz asa. Abām neapmierinātō frontēm apvienojoties pret valdību, Fors varēs atsākt savu mistēriju romānu rakstīšanu, kamēr agrākais ministru prezidents Mendess-Frānss varēs ar jaunām cerībām turpināt cīņu, lai atgrieztos zaudētajā amatā.

JĀNIS RUDZĀNS
Ziņas no dzimtenes
Raksti G. Robežniekam

KRUSTVĀRDU MĪKLA 18. N-RS

UZDEVIS M. ZEMBERGS

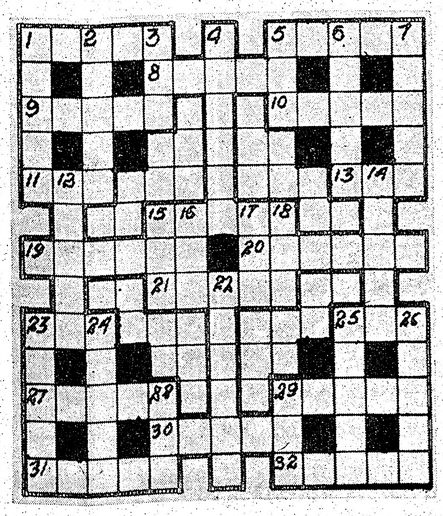

Līmeniski: 1. Sniega vētra. 5. Skulptūras daļa. 8. Latviski cepumi. 9. Upe Latvijā. 10. Mūķene. 11. Ātri. 13. Pazīstams akordeonists Latvijā. 15. Mūzikas iestāde. 19. Peldēšanas stils. 20. Ievērojams. 21. Baltu cilts piederīgie. 23. Upe Latvijā. 25. Lidmašīnu satiksmes sabiedrība (saīs.) 27. Literārs darbs. 29. Tauta Eiropā. 30. Persiešu galvas sega. 31. Liels klajums. 32. Eiropas politiķis.

Stateniski: 1. Galvaspilsēta Eiropā. 2. Dzīres. 3. Laukuma mērs. 4. Augs. 4. Saiņo. 6. Zivs. 7. Rokturis. 12. Cilvēka organs. 14. Pakalns. 15. Lauksaimniecības produkts. 16. Grieķu burta izruna. 17. Veļas. 18. Mājlopi. 22. Rotas lietas. 23. Krāsviela. 24. Oga. 25. Rotaļlieta. 26. aršviela. 28. Zivs. 29. Latv. sporta organizācija (saīs.)

SPORTS

EDMARS MEDNIS ŅUJORKAS VALSTS MEISTARS

Savām uzvarām ārzemēs Edmars Mednis nupat pievienojis izcilu sasniegumu ASV, izcīnōt Ņujorkas valsts meistara titulu šacha sacīkstēs Kazenovias pilsētā (Siraküzu tuvumā). Edmars izcīnīja 1. vietu ar 8:1 pkt., uzvarot 7 kārtās un 2 reizes nospēlējot neizšķirti. Tāpat kā Antverpenā, viņš šoreiz vienīgais no 26 turnīra dalībniekiem nezaudēja nevienu partiju. 23 gājienos viņš uzvarēja arī līdzšinējo šacha čempionu Vilj. Lombardiju, kas ar 6:3 palika 5. vietā.

Tā kā Ņujorkas valstī šacha dzīve stipri koncentrēta, meistara titulim ir ļoti iespaidīga nozīme. Apsveicam jauno meistaru ar šo jauno uzvaru!

KANADAS VANAGI PĀRĀKI

Kanadas DV — Ņujorkas Rakte 69 : 64

Pagājušās nedēļas lielo sporta sarīkojumu virknē sava vieta bija ierādīta arī basketbolam — Daugavas Vanagu dienu ietvaros Kanadas DV sastādītā sacentās ar veciem pretiniekiem — Ņujorkas Rakti, kuŗas spēlētājī Toronto viesojušies jau ne vienu reizi vien. Uzvarētāju gods šoreiz piekrita mājniekiem, kas ar lielāku spēles rutīnu un cīņas sparu pašās beigās nodrošināja 69:64 punktu pārākumu. Puslaiks—31:26, arī Kanadas DV labā.

Cīņas sākums rādīja mazliet „pavasarīgu" spēles ainu un neveiksmīgus metienus: grozam secen lidoja pat A. Richtera citkārt precīzie metieni lēcienā. Pirmo rezultātu atzīmēja DV, spēles iniciātīvu savās rokās paturot visu puslaiku, kuŗu beidza ar 31:26 pārākumu.

Otrā puslaika posmā punktu atstarpe pieauga pat līdz 9. Tad vairāki veiksmīgi metieni padevās Raktes rindās spēlējošam janās ASV meistarvienības — Filadelfijas Nameja centram Znotēnam, kas aizstāja Ņujorkiešu gaŗo vīru Balgalvi, kuŗš nebija varējis ierasties, un punktu atstarpe ievērojami samazinājās, līdz puslaika vidū Rakte panāca 59:59 izlīdzinājumu. Iedegās sīva cīņa par vadības punktiem, taču rezultāts nemainīgs palika vairākas minūtes (!), jo abi grozi „neņēma pretim" pat vispārdomātākos raidījumus. Divcīņa par vadības punktiem noslēdzās ar laimīgu Ņujorkiešu ieguvumu, kas izcīnīja viena punkta pārsvaru. Tačū viesu dažu neuzmanīgu piespēļu rezultātā, kanadieši zaudēto atguva un panāca laimīgu 69:64 uzvaru.

Vienību sniegumu nevarēja uzskatīt par sevišķi augstas kvalitātes spēli. Tomēr tas saprotams, jo zinām, ka Kanadas latviešu basketbolisti atrodas sacensību vasaras pārtraukumā un, kaut gan Rakte pirms nedēļas absolvēja lieliskas cīņas 2. ASV latviešu meistarībā, izcīnot otro vietu, šoreiz bija izjūtams dažu krietnu cīnītāju (Balgalvja, Ulmaņa) iztrūkums, kuŗus nespēja aizstāt filadelfietis Znotēns, kuŗu pēc meistarības spēlēm mūsu basketbola lietpratēji ASV dēvē par Amerikas latviešu Nr. 1 spēlētāju.

Vienībām punktus guva — DV—Litaunieks 15, Miezītis 15, A. Richters 18, Lakševics 7, Timbers 5, Bulte 2, Ozoliņš, Bricis un Ārgalis 0. Rakte — Znotēns 29, V. Vipulis 10, Vilinskis 11, Eichvalds 4, Zeidlickis 4, U. Vipulis 4, Veidis 2.

IZPĀRDOŠANA!
PUDDICOMBE MOTORS LIMITED
1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO
1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln
PAR PAZEMINĀTĀM CENĀM
LĪDZ Š. G. 17. SEPTEMBRIM.
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

300 AKRU FARMA ORANGEVILLE's
apkārtnē — 80 jūdžu no Toronto, daži simt metru no Protton stacijas. Sniegs no ceļa cauru ziemu tiek notīrīts.
200 AKRU aramzemes, 100 akru jaukts mežs - krūmi. Strauts tek cauri farmai, neizžūst vasarā.
7 ISTABU kieģeļu dzīvojamā ēka, cietkoka grīdas. Viens no lielākajiem šķūņiem ar kūti visā apkārtnē. Elektriskā strāva un ūdensvadi mājā, šķūnī un kūtī. Solīdi izbūvēti aizgaldi.
Ģimenes apstākļu dēļ tiek pārdota, kādēļ pilna cena tikai — 13.000 dolaru. Mērena iemaksa un atlikums tiek financēts par 5% gadā uz 8 gadiem.
Tuvākai informācijai lūdz zvanīt katrā laikā
Tel WA 2-9185 HARALDS MAKARS kgm
A. H. KIVINEN, R.E., 38 Lawrence Ave. W., Toronto

EM. REMARKS
LAIKS MĪLĒT LAIKS MIRT
Cena $3.50
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada